

Ekonomikas ministrija

LATVIJAS MAKROEKONOMISKAIS APSKATS

2021.gada aprīlis

ISSN 2592-852X

© 2021 | Ekonomikas ministrija
Centrālā statistikas pārvalde

Pamatā skaitliskā informācija un dati, izņemot īpaši norādītos gadījumos, ir saņemti no Centrālās statistikas pārvaldes. Eiropas Savienības dati tiek ņemti no *Eurostat* datu bāzes. Latvijas Bankas un Finanšu un kapitāla tirgus komisijas dati ir izmantoti Latvijas maksājumu bilances, banku un monetāro rādītāju raksturojumā. Valsts kases dati ir izmantoti valsts finanšu rādītāju raksturojumā.

Pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā atsauce ir obligāta

Ja Jums ir komentāri, jautājumi vai ierosinājumi, lūdzam tos adresēt:
Ekonomikas ministrijai
Brīvības ielā 55
Rīga, LV-1519

Tālrunis 371 67 013 109
E-pasts: macro@em.gov.lv
Interneta vietne: <https://em.gov.lv>

ISSN 2592-852X

2021 | 1

SATURS

EKONOMISKĀS ATTĪSTĪBAS TENDENCES.....	4
PASAULES EKONOMIKAS ATTĪSTĪBA	6
IEKŠZEMES KOPPRODUKTS UN KOPĒJAIS PIEPRASĪJUMS	7
IEKŠZEMES KOPPRODUKTS	7
PATĒRIŅŠ.....	8
INVESTĪCIJAS	9
EKSPORTS.....	11
IMPORTS	14
NOZARU IEGULDĪJUMS.....	15
APSTRĀDES RŪPNIECĪBA	17
LAUKSAIMNIECĪBA, MEŽSAIMNIECĪBA UN ZIVSAIMNIECĪBA.....	24
PĀRĒJĀ RŪPNIECĪBA	24
BŪVNICĪBA.....	25
TIRDZNIECĪBA, IZMITINĀŠANA UN ĒDINĀŠANA.....	26
TRANSPORTS UN UZGLABĀŠANA	27
KOMERCPAKALPOJUMI	28
SABIEDRISKIE PAKALPOJUMI.....	28
DARBA TIRGUS.....	29
NODARBINĀTĪBA UN BEZDARBS	29
DARBA SAMAKSA	32
EKONOMISKĀ STABILITĀTE UN KONKURĒTSPĒJA	34
CENAS	34
MAKSĀJUMU BILANCE	36
ĀRVALSTU TIEŠĀS INVESTĪCIJAS.....	37
MONETĀRIE RĀDĪTĀJI	38
KOPBUDŽETS UN VALSTS PARĀDS	39
BUDŽETA IEŅĒMUMI UN IZDEVUMI.....	40
PRODUKTIVITĀTE UN KONKURĒTSPĒJA	41
BRĪDINĀŠANAS MEHĀNISMS.....	42
LATVIJA STARPTAUTISKAJOS REITINGOS.....	43

2021 | 1

EKONOMISKĀS ATTĪSTĪBAS TENDENCES

Latvijā līdz Covid-19 pandēmijai saglabājās stabila ekonomiskā izaugsme, kuras tempi pārsniedza ES vidējos rādītājus. No 2011. līdz 2019.gadam IKP vidēji pieauga par 3,3% ik gadu. 2019.gadā ekonomikas kāpums kļuva mērenāks. IKP 2019.gadā pieauga par 2%. Izaugsmes tempu sabremzēšanos noteica gan iekšējie faktori (ES fondu investīcijas sasnigušas maksimumu, norises finanšu sektorā u.c.), gan arī ārējie faktori (globālo tirdzniecības attiecību pārskatīšana, Brexit, lēnāka izaugsme ES valstīs).

Covid-19 pandēmija, kas Latvijā sākās 2020.gada martā, būtiski ietekmē ekonomikas attīstību. Ceturkšņu griezumā lielākais kritums bija vērojams 2020.gada 2.ceturksnī, kad

ekonomika saruka par 8,9%. Tomēr, tas bija salīdzinoši labs rādītājs, jo vidēji ES IKP 2.ceturksnī saruka par 13,9%.

3. un 4.ceturksnī ekonomikas krituma tempi gada griezumā samazinājās. **Kopumā IKP 2020.gadā Latvijā saruka par 3,6%, salīdzinot ar 2019.gadu.** Saglabājoties epidemioloģiskajiem ierobežojumiem arī 2021.gada 1.ceturksnī ekonomikā vērojama lejupslīde. Tomēr līdz ar pavasari, atsākoties sezonas darbiem un uzlabojoties epidemioloģiskajai situācijai, ko veicinās vakcinācija, paredzams, ka ekonomiskā aktivitāte pakāpeniski palielināsies. **Ekonomikas ministrijas prognozē, ka 2021.gadā ekonomikas izaugsme var pārsniegt 3%.** Tomēr, nenoteiktība saglabājas ļoti augsta.

Ekonomikas attīstības pamatrādītāji

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021p
iekšzemes kopprodukts, faktiskajās cenās, mljrd. eiro	24,6	25,4	27,0	29,1	30,4	29,3	30,7
<i>izmaiņas pret iepriekšējo gadu, procentos</i>							
iekšzemes kopprodukts	4,0	2,4	3,3	4,0	2,0	-3,6	3,2
Privātais patēriņš	2,2	3,3	3,0	2,6	2,2	-10,0	7,5
Valsts patēriņš	2,7	2,5	3,4	1,6	2,6	2,6	2,6
Kopējā pamatkapitāla veidošana	-2,0	-8,2	11,4	11,8	2,1	0,2	3,3
Eksports	3,0	4,0	6,4	4,3	2,1	-2,7	4,9
Imports	1,6	3,6	8,6	6,4	3,0	-3,3	5,0
Patēriņa cenas	0,2	0,1	2,9	2,5	2,8	0,2	1,5
<i>procentos</i>							
Nodarbināto skaita izmaiņas	1,3	-0,3	0,2	1,6	0,1	-1,9	-0,3
Nodarbinātības līmenis	60,9	61,6	62,9	64,5	65,0	64,2	64,3
Bezdarba līmenis	9,9	9,6	8,7	7,4	6,3	8,1	7,7
<i>procentos pret iekšzemes kopproduktu</i>							
Vispārējā valdības sektora bilance	-1,4	0,2	-0,8	-0,8	-0,6	-4,8	-8,0
Vispārējās valdības parāds	37,1	40,4	39,1	37,1	37,0	43,5	50,0
Eksporta-importa saldo	-1,7	0,3	-0,6	-0,8	-0,8	1,2	1,0

p-prognoze

Covid-19 krīze ir būtiski ietekmējusi patēriņu. Augot nodarbinātībai un palielinoties darba samaksai, līdz Covid-19 pandēmijai patēriņš stabili pieauga. Covid-19 krīzes izraisītais bezdarba pieaugums un ienākumu kritums ir būtiski samazinājis mājāsaimniecību patēriņu – tas 2020.gadā bija par 10% mazāks nekā pirms gada. Valdības īstenotie atbalsta pasākumi Covid-19 negatīvās ietekmes mazināšanai, kas ir lielā mērā finansēti uz valsts budžeta deficīta palielināšanas rēķina, ir saglabājuši pozitīvu valsts patēriņa pieaugumu. Tas 2020.gadā bija par 2,6% lielāks nekā pirms gada.

Covid-19 krīze salīdzinoši mērenāk ir ietekmējusi investīcijās. Iepriekšējos gados investīciju kāpumu lielā mērā nodrošināja ES fondu izmantošana. 2019.gadā ES fondu investīcijām esošā plānošanas perioda ietvaros

sasniedzot maksimumu, investīciju temps samazinājās, pieaugot vairs tikai par 2,1% (salīdzinājumam 2018.gadā – par 11,8%). Neskatoties uz kopējo ekonomisko aktivitāšu samazinājumu 2020.gadā, investīcijas pieauga par 0,2%. 2020.gadā ieguldījumi mājokļos, ēkās un būvēs palielinājās par 1,6%, bet ieguldījumi intelektuālā īpašuma produktos palielinājās par 2,6%. Samazinājums bija vērojams investīcijās mašīnās un iekārtās – par 2,2%.

Covid-19 krīze negatīvi ietekmē eksportu. Eksporta attīstība pēdējos gados līdz Covid-19 pandēmijai bija nedaudz straujāka nekā kopējā ekonomiskā izaugsme. 2020.gadā Covid-19 ierobežojumu dēļ ārējos tirgos kopumā eksports saruka par 2,7%. Vienlaikus tendences preču un pakalpojumu eksportā bija ļoti atšķirīgas. 2020.gadā Latvijas preču eksports bija par 5,5% lielāks nekā

2019.gadā. Lielāko devumu preču eksporta pieaugumā nodrošināja mehānismu un elektroiekārtu eksporta kāpums par 16%. Būtisks eksporta palielinājums bija arī pārtikas un lauksaimniecības preču grupā, eksporta vērtībai pieaugot par 6%. Nozīmīga loma eksportā bija arī plastmasām un to izstrādājumiem (pieaugums – par 7,8%). Saruka kokapstrādes nozaru produkcijas eksports – par 2,8%. Tajā pašā laikā pakalpojumu eksports 2020.gadā samazinājās par 21,4%. Kritumu lielā mērā ietekmēja Covid-19 pandēmijas ierobežojumu skarto aviācijas un tūrisma pakalpojumu nozaru eksports. 2020.gadā būtiski saruka arī tranzīta pakalpojumu eksports. Ņemot vērā, ka 2020.gadā kopējie preču un pakalpojumu importa apjomi saruka straujāk nekā eksports (par 3,3%), kopējā eksporta-importa bilance bija pozitīva (1,2% no IKP).

Kopš 2011.gada Latvijā ir vērojams zems maksājuma bilances tekošā konta deficīts, kas liecina par Latvijas ekonomikas ārējo sabalansētību. 2020.gadā tekošais konts bija ar pārpalikumu 3% apjomā no IKP. Turpmākajos gados, neskatoties uz Covid-19 pandēmijas negatīvo ietekmi uz ekonomikas attīstību, sagaidāms, ka tekošais konts būs ar nelielu deficītu, neapdraudot Latvijas ekonomikas ārējo sabalansētību.

Nozaru griezumā attīstības tendences ir ļoti atšķirīgas. Covid-19 krīzes ietekmē 2020.gadā visbūtiskākais apjomu samazinājums bija izmitināšanas un ēdināšanas, kā arī mākslas, izklaides un atpūtas nozarēs, kurās kritums gada griezumā bija attiecīgi 38,1% un 26,6%. Tāpat ieviestie Covid-19 ierobežojumi būtiski ietekmēja arī aviācijas, sauszemes transporta un dzelzceļa uzņēmumus. 2020.gadā kritums transporta un uzglabāšanas pakalpojumu nozarē sasniedza 14,9%. Vērā ņemams apjomu samazinājums bija arī finanšu un apdrošināšanas darbības, informācijas un komunikācijas pakalpojumos, kā arī komercpakalpojumu nozarēs. Neliels kritums 2020.gadā bija vērojams arī apstrādes rūpniecībā (par 0,9%). Tajā pašā laikā pieauga apjomi lauksaimniecības un mežsaimniecības, būvniecības un sabiedrisko pakalpojumu nozarēs.

Kopš 2011.gada, kad Latvija atgriezās pie izaugsmes, ir sasniegti būtiski uzlabojumi fiskālajā pozīcijā. **Covid-19 pandēmijas ietekmē 2020.gadā budžeta deficīts pieauga līdz 4,8% no IKP.** Atbilstoši Finanšu ministrijas prognozēm sagaidāms, ka budžeta deficīts 2021.gadā būs 9,3% no IKP, kas, palielinoties apstiprinātajam atbalstam tautsaimniecībai Covid-19 seku mazināšanai, ir būtiski augstāks kā prognozēts, sagatavojot 2021.gada budžetu.

Covid-19 epidēmijas negatīvās ietekmes uz ekonomikas attīstību dēļ **2020.gadā vidējā gada inflācija bija 0,2%, kas ir ievērojami zemāk nekā 2019.gadā.** Pandēmijai atkāpjoties, patēriņa cenas stabilizēsies un 2021.gadā kopumā vidējā gada inflācija ir sagaidāma augstāka par 2020.gadā vēroto.

Covid-19 ierobežojošo pasākumu ieviešana būtiski ietekmē situāciju darba tirgū. Iepriekšējos gados ekonomisko aktivitāšu palielināšanās sekmēja bezdarba samazināšanos un nodarbinātības palielināšanos. Vienlaikus nodarbināto skaita pieaugums bija mērens, jo mazinājās darbaspējīgo iedzīvotāju skaits.

Kopš 2020.gada marta vidus, kad tika ieviesti Covid-19 ierobežojošie pasākumi, situācija darba tirgū krasi mainījās. Visvairāk negatīvi tiek skartas darbaspēka intensīvas nozares – transporta pakalpojumi/pasažieru pārvadājumi, ceļojumu biroju un tūrisma operatoru rezervēšanas pakalpojumi, izmitināšanas un ēdināšanas pakalpojumi, mākslas un dažādas kultūras jomas, sporta centri un citas nozares, kas tiešā veidā saistītas ar iedzīvotāju pārvietošanos un pulcēšanos. **Kopumā 2020.gadā nodarbināto skaits samazinājās par 1,9% jeb aptuveni 17 tūkst.,** kas ir lielākais nodarbināto skaita kritums kopš 2010.gada.

Līdz ar iedzīvotāju nodarbinātības samazināšanos jūtami pieaudzis arī bezdarbs. 2020.gadā bezdarba līmenis Latvijā bija 8,1%, būtiski pārsniedzot 2019.gada līmeni – par 1,8 procentpunktiem.

Darba algu pieaugums pēdējo trīs gadu laikā līdz Covid-19 pandēmijai saglabājies virs 7% gadā. Lai gan vidējā darba alga 2020.gadā turpināja pieaugt, tomēr līdz ar aktivitāšu samazināšanos darba tirgū, pieauguma tempi ir kļuvuši lēnāki. Vidējā mēneša bruto alga 2020.gadā kopumā palielinājās par 6,2%, pieaugot līdz 1 143 eiro vidēji mēnesī, kas joprojām ir būtisks pieaugums, tomēr tas ir lēnāks darba algu pieaugums kopš 2016.gada.

Ekonomikas tālākā attīstība vidēja termiņa periodā ir atkarīga no situācijas ārējā vidē un reformu gaitas. Latvijas tautsaimniecības turpmākā attīstība joprojām būs cieši saistīta ar eksporta iespējām, tāpēc lielākais Latvijas izaugsmes risks saistīts ar globālās ekonomikas attīstību, īpaši Covid-19 epidēmijas ekspansijas apturēšanu. Tāpat svarīga ir ES kopējās ekonomikas telpas turpmākā attīstība. Latvijas ekonomiskās priekšrocības vidējā termiņā galvenokārt balstīsies uz panākto makroekonomisko stabilitāti, kā rezultātā ir uzlabojušies Latvijas kredītreitingi, kā arī uz plānoto ES atbalsta programmu efektivitāti un uzlabojumiem uzņēmējdarbības vidē.

Latvijas ekonomikas konkurētspējas priekšrocības pamatā balstās uz tehnoloģiskiem faktoriem, ražošanas efektivitātes uzlabošanu un inovācijām, mazākā mērā uz lētu darbaspēku un zemām resursu cenām. Vidēja termiņa periodā Latvijas izaugsmes tempi var sasniegt 4-5% pieaugumu gadā. Pavājinoties izaugsmei Eiropā un vīrusa ierobežošanas pasākumiem ieilgstot, ekonomikas atveseļošanās tempi varētu būt lēnāki.

2021 | 1

PASAULES EKONOMIKAS ATTĪSTĪBA

Pasaules ekonomikas izaugsmes perspektīvas ir ievērojami uzlabojušās, ko sekmē vakcīnu ieviešana, fiskālais atbalsts un pazīmes, ka ekonomika labāk tiek galā ar vīrusa apkarošanas pasākumiem. Tomēr nenoteiktība saglabājas augsta. Jauni saslīmstības viļņi un vīrusa lipīgāko celmu izplatība rada bažas par tālāko attīstību. Prognozēts, ka 2021.gadā globālā izaugsme sasniegs 5,6% (*OECD Interim Economic Outlook, March 2021*; turpmāk – OECD).

Globālā iekšzemes kopprodukta pieaugums procentos

	2020	2021p	2022p
Pasaule	-3,4	5,6	4,0
G20	-3,2	6,2	4,1
Eirozona	-6,8	3,9	3,8
ASV	-3,5	6,5	4,0
Krievija	-3,6	2,7	2,6
Ķīna	2,3	7,8	4,9

Avots: OECD Interim Economic Outlook Forecasts, March 2021; p – prognoze

Pandēmijas seku ekonomiskā ietekme tiek ierobežota daudzās Āzijas un Klusā okeāna reģiona valstīs, atspoguļojot efektīvus sabiedrības veselības pasākumus, kā arī ievērojamo stimulu, ko nodrošina rūpniecības un Ķīnas ekonomikas atveseļošanās. Fiskālais atbalsts palīdz atkopties arī Japānas un Indijas ekonomikām.

ASV spēcīgais fiskālais atbalsts nostiprina pieprasījumu, radot labvēlīgu ietekmi arī uz citām ekonomikām, it īpaši Kanādu un Meksiku. Tiek lēsts, ka ASV IKP 2021.gadā pieaugs par 6,5%, bet 2022.gadā – par 4% (OECD).

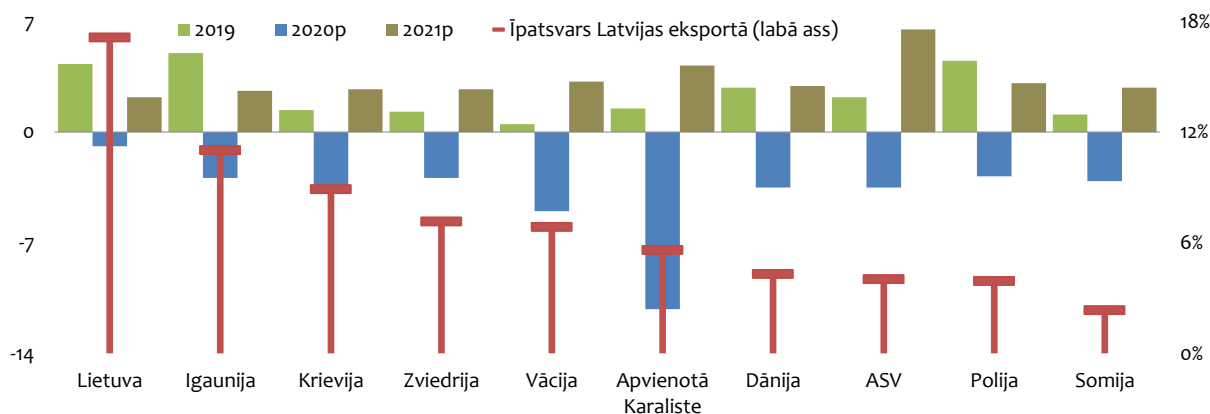
Sagaidāms, ka Eirozonas ekonomika 2021.gadā pieaugs par 3,9%, bet 2022.gadā – par 3,8% (OECD).

Atveseļošanās ātrums tomēr ievērojami atšķirsies starp dalībvalstīm tautsaimniecību struktūru dēļ. Dažas valstis, kuras ir vairāk atkarīgas no tādām nozarēm kā tūrisms, pandēmijas laikā ir cietušas vairāk. Sagaidāms, ka ne visās dalībvalstīs ekonomika līdz 2021.gada beigām vai 2022.gada sākumam atgriezīsies pirmspandēmijas līmenī.

Apvienotās Karalistes IKP 2020.gadā samazinājās par 11,2%. Tiek prognozēts, ka 2021.gadā un 2022.gadā IKP, palielināsies par attiecīgi 4,2% un 4,1% (OECD). Privātās investīcijas joprojām saglabāsies vājas neizmantojot jaudu un ilgstošas nenoteiktības dēļ.

Vācijas ekonomika 2020.gadā saruka par 5% Covid-19 pandēmijas un tās ierobežošanas pasākumu dēļ (*European Commission, European Economic Forecast, Winter 2021, turpmāk – EK*). Ražošanas saruka par 10,4%. Sagaidāms, ka Vācijas IKP 2021.gadā pieaugs par 3,2%. 2022.gadā tas turpinās pieaugt par 3,1%. Fiskālā politika būtiski stimulēja Zviedrijas ekonomiku, īpaši ar pasākumiem īslaicīga bezdarba novēršanai. Prognozēts, ka IKP 2021.gadā pieaugs par 2,7%, bet 2022.gadā, mazinoties pandēmijas ierobežojumiem un atgūstoties pasaules ekonomikai, par – 4%, (EK). Igaunijā IKP 2020.gadā samazinājās par 2,9%, kas ir saistīts ar mazu privātā patēriņa samazinājumu un eksporta noturību. Nodarbinātība samazinājās galvenokārt tieši skartajās nozarēs, piemēram, tūrisma un viesmīlības nozarē. Sagaidāms, ka 2021. un 2022.gadā IKP pieaugs attiecīgi par 2,6% un 3,8%. (EK). Lietuvā 2020.gadā IKP samazinājās par 0,9%. Tiek prognozēts, ka 2021. un 2022.gadā IKP pieaugs par attiecīgi 2,2% un 3,1% (EK). Lietuvas eksports 2020.gadā bija samērā noturīgs, jo apstrādes rūpniecību vien nedaudz ietekmēja noteiktie ierobežojumi. Izaugsmi veicināja arī lauksaimniecības nozare.

Lielāko Latvijas tirdzniecības partnervalstu ekonomiskā izaugsme IKP izmaiņas procentos pret iepriekšējo gadu – kreisā ass; īpatsvars procentos 2019.gadā – labā ass

Avots: CSP, OECD 2020, EC 2020, p – prognoze

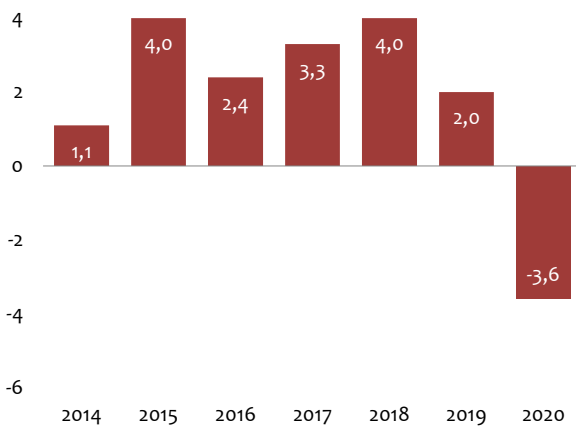
2021 | 1

IEKŠZEMES KOPPRODUKTS UN KOPĒJAIS PIEPRASĪJUMS

IEKŠZEMES KOPPRODUKTS

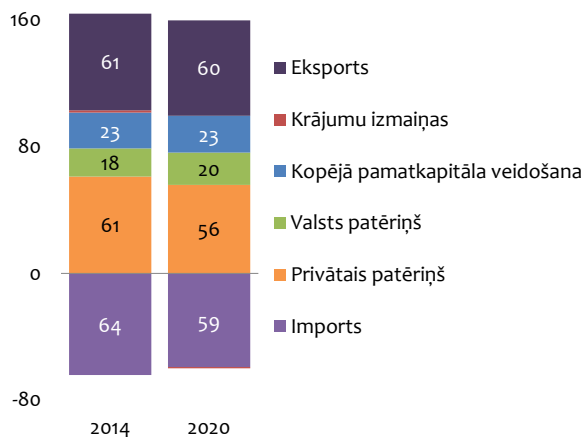
2020.gadā vērojams ekonomikas kritums. 2020.gadā IKP samazinājās par 3,6%, kas bija straujākais kritums pēdējo desmit gadu laikā.

Iekšzemes kopprodukts
izmaiņas pret iepriekšējo gadu, procentos

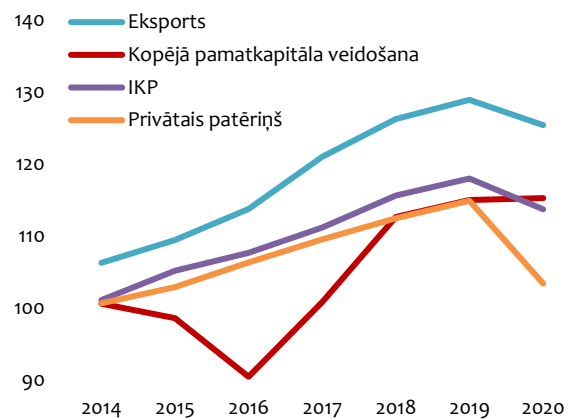
Ekonomikas attīstību 2020.gadā galvenokārt noteica Covid-19 negatīvā ietekme. Lielākā ietekme uz IKP samazinājumu bija privātā patēriņa kritumam, ko ietekmēja bezdarba pieaugums un ienākumu kritums. Covid-19 ierobežojumi Latvijas eksporta tirgos un kavējumi izejvielu piegāžu ķēdēs ietekmēja preču un pakalpojumu eksportu.

Iekšzemes kopprodukta izlietojuma komponentes
procentos pret IKP

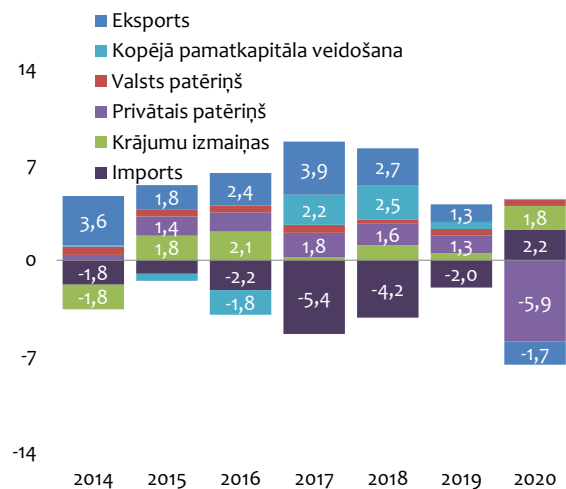

Vienlaikus tendences eksportā bija ļoti atšķirīgas – preču eksporta apjomi pieauga, savukārt pakalpojumu eksports samazinājās ļoti strauji, ko pamatā noteica būtisks tūrisma un transporta pakalpojumu eksporta kritums. Par spīti kopējo ekonomisko aktivitāšu samazinājumam 2020.gadā, investīcijas ir uzrādījušas nelielu pieaugumu. Arī valdības patēriņš turpināja pieaugt, ko pamatā noteica valdības īstenotie atbalsta pasākumi Covid-19 negatīvās ietekmes mazināšanai.

Iekšzemes kopprodukts un tā izlietojums
2013.gads = 100

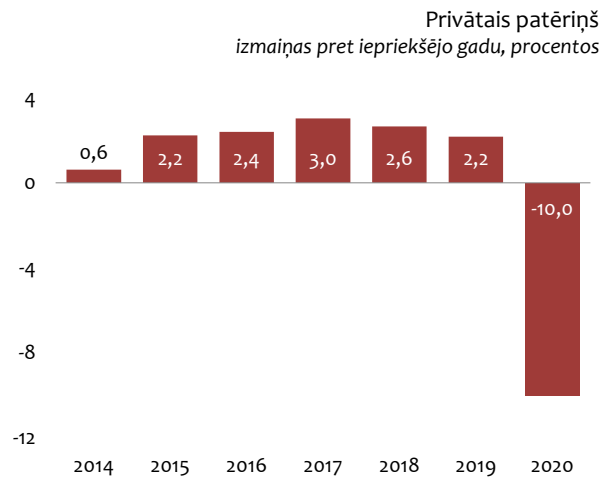

Iekšzemes kopprodukta izlietojuma ieguldījums izmaiņās
procentpunktos

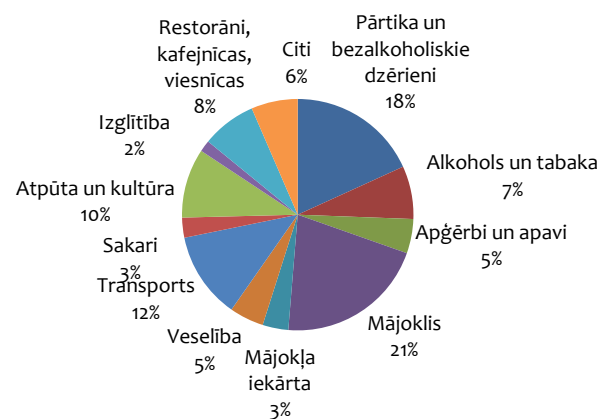
PATĒRIŅŠ

Privātais patēriņš būtiski samazinās Covid-19 krīzes ietekmē. No 2014. līdz 2019. gadam privātais patēriņš vidēji gadā palielinājās par 2,3%, ko nodrošināja galvenokārt nodarbinātības un būtisks algu palielinājums. Tomēr 2020. gadā Covid-19 ierobežojumu dēļ privātais patēriņš strauji saruka, ko ietekmēja izdevumu samazināšanās, bezdarba pieaugums un ienākumu kritums.

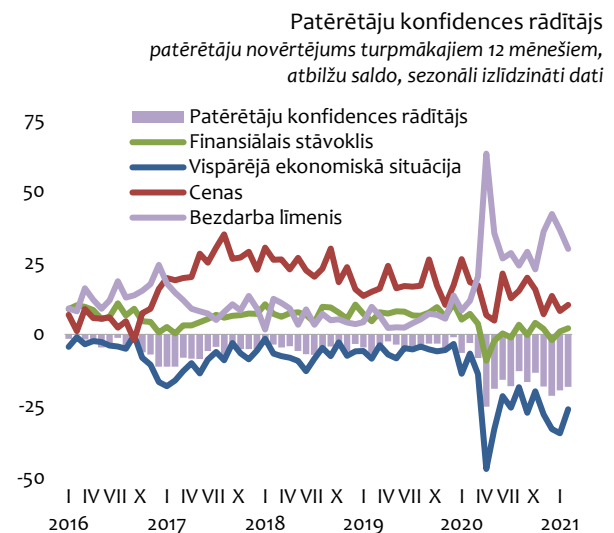

Mājsaimniecību patēriņa struktūrā lielāko daļu veido izdevumi mājoklim. 2019. gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, izdevumi pieauga visās galvenajās patēriņa izdevumu grupās, izņemot alkoholiskajiem dzērieniem un tabakai un mājokļa iekārtai. Lielākā ietekme bija izdevumu pieaugumam restorāniem, kafējnīcām un viesnīcām, veselībai un atpūtai un kultūrai. Gada laikā izdevumi mājoklim pieauga vien par 1,3%. Izdevumu apjoms pārtikas iegādei pieauga par 2,3%, kas veido otru lielāko patēriņa izdevumu grupu. Trešajai lielākajai izdevumu grupai – transportam izdevumi pieauga par 2,1%. Ceturtā prioritāte mājsaimniecību izdevumos ir atpūtai un kultūrai, kur bija novērots straujš izdevumu kāpums – par 5,2%, ko noteica izdevumu kāpums atpūtas un kultūras pakalpojumiem.

Mājsaimniecību patēriņa struktūra
2019. gadā, procentos

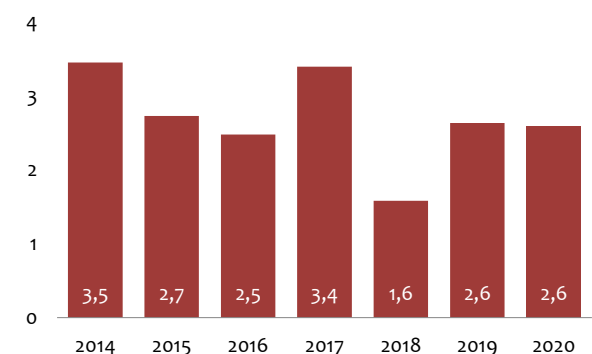

2020. gadā patērētāju noskaņojums pasliktinājās, 2021. gada pirmajos mēnešos – lēnām atgūstas. Ja 2020. gada sākumā patērētāju noskaņojums 2019. gada tendenču rezultātā turpināja uzlaboties, tad ar ārkārtējās situācijas izsludināšanu valstī Covid-19 krīzes rezultātā, tas sāka pasliktināties. Vispesimistiskākais patērētāju noskaņojums bija aprīlī, kad ģimenes finansiālā stāvokļa, vispārējās ekonomiskās situācijas valstī un bezdarba gaidu attīstība nākamajos 12 mēnešos tika vērtēta vissliktāk. Savukārt inflācijas gaidas 2020. gada aprīlī un maijā bija sasniegušas zemāko līmeni pēdējo trīs gadu laikā. Nākamajos mēnešos bija vērojama patērētāju noskaņojuma lēna uzlabošanās, tomēr gada pēdējos mēnešos, pastiprinoties Covid-19 ierobežojumiem, tas atkal sāka pasliktināties. 2021. gada sākumā patērētāju konfidence uzlabojas visās rādītāja galvenajās pozīcijās.

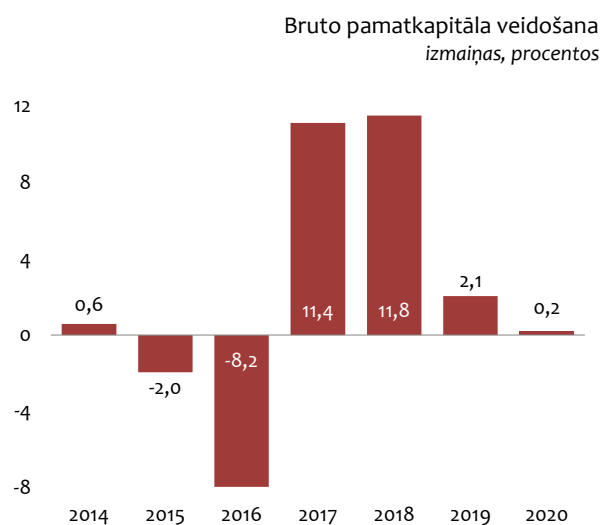
Valsts patēriņš turpina augt. Palielinoties budžeta ieņēmumiem, kopš 2014. gada valsts patēriņš aug straujāk. No 2014. līdz 2019. gadam valsts patēriņš vidēji gadā pieauga par 2,7%. Arī 2020. gadā valsts patēriņš turpināja pieaugt, ko pamatā noteica valdības īstenotie atbalsta pasākumi Covid-19 negatīvās ietekmes mazināšanai.

Valsts patēriņš
izmaiņas pret iepriekšējo gadu, procentos

INVESTĪCIJAS

Covid-19 krīzes ietekmē investīcijas Latvijas ekonomikā ir zemā līmenī un tuvāko gadu tendences ir nenoteiktas. Investīciju kāpums ir nozīmīgs Latvijas ekonomikas izaugsmes balsts, lai arī pēdējos piecos gados pirms COVID-19 pandēmijas to dinamika bija ļoti svārstīga. Laika periodā no 2016. līdz 2019.gadam investīciju apjomi pieauga vidēji par 3,1% gadā. Lielu investīciju apjomu veidoja ES finansētās publiskās investīcijas. ES struktūrfondu apguvei tuvojoties maksimālajām līmenim, investēšanas aktivitāšu pieauguma temps kļuva arvien mērenāks un 2019.gadā izdevumi kopējā pamatkapitāla veidošanai tikai par 2,1% pārsniedza 2018.gada apjomu un veidoja 22,7% no IKP.

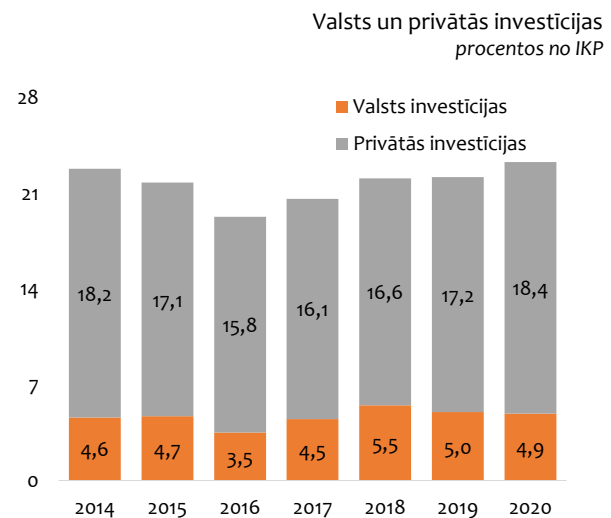
Covid-19 pandēmijas ietekmē 2020.gadā investēšanas aktivitātes bija visai vājas. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, investīciju apjoms palielinājās tikai par 0,2%. Tomēr, tas ir viens no labākiem rādītājiem ES valstīs, kur ir vērojams būtisks investīciju apjoma kritums.

Privātās investīcijas pieaug, bet to līmenis ir zems. Privāto investīciju atgūšanās pēc globālās finanšu krīzes bija ilgstoša. Pozitīva dinamika atjaunojās tikai kopš 2017.gada un tā bija visai strauja. No 2017. līdz 2019.gadam investīcijas palielinājās ik gadu vidēji par 6,5% un veidoja gandrīz 17% no IKP, kas ir zemāks līmenis nekā ekonomikas straujās izaugsmes gados. Arī 2020.gadā privātā sektora investīcijas turpināja pieaugt – par 2,2%, tomēr tas ir gandrīz divreiz lēnāk nekā pirms gada.

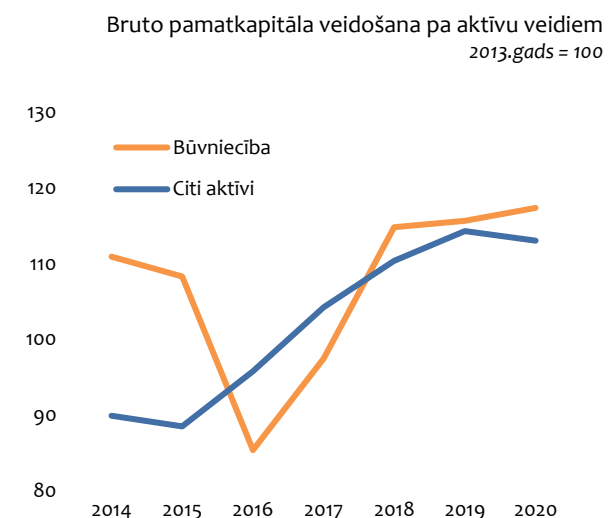
Ilgtermiņa skatījumā privāto investīciju zemo līmeni liela mērā ietekmē vājā kredīvēšana, zems pieprasījums un liela nenoteiktība. Šo faktoru negatīvo ietekmi uz investīcijām būtiski pastiprināja Covid-19 krīze.

Valsts investīcijas Latvijā ir salīdzinoši augstā līmenī. Valsts investīcijas veido gandrīz 1/5 daļu no kopējām investīcijām Latvijā tautsaimniecībā un to dinamika lielā mērā ir saistīta

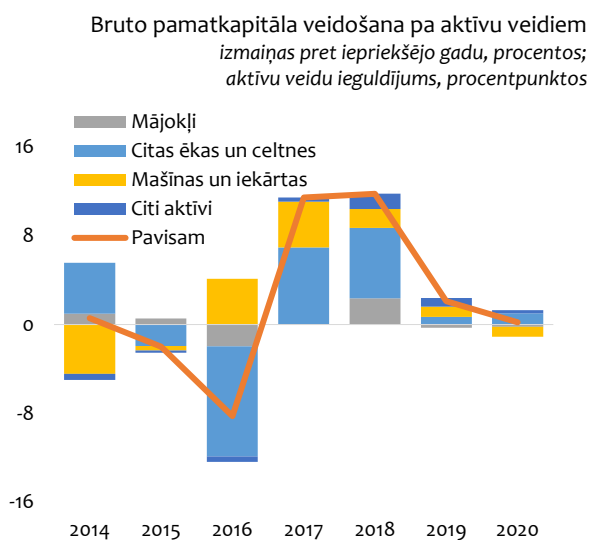
ar ES struktūrfondu apgūšanas cikliskumu. Līdz ar ES struktūrfondu finansējuma atjaunošanos valsts investīcijas periodā no 2017. līdz 2018.gadam pieauga – vidēji par 35% gadā. ES struktūrfondu finansējumam sasniedzot maksimumu, valsts investīciju dinamika palēninās. 2019.gadā tās nepārsniedza iepriekšējā gada līmeni, savukārt 2020.gadā tās bija par gandrīz 7% mazākā apjomā nekā pirms gada.

Lielāka daļa no investīcijām ir veikta būvniecības aktīvos. Galvenokārt tie ir ieguldījumi ēkās un būvēs, kas pēdējos trīs gados sastādīja gandrīz 45% no izdevumiem kopējā pamatkapitāla veidošanai. Investīcijas mašīnās un tehnoloģiskajās iekārtās (bez transportlīdzekļiem) nepārsniedza 40% no kopējām investīcijām un to dinamika bija lēnāka nekā citos aktīvos. Investīcijas intelektuālā tīpašuma produktos bija vidēji 1,7% no IKP (tai skaitā ieguldījumi P&A – 0,6% no IKP).

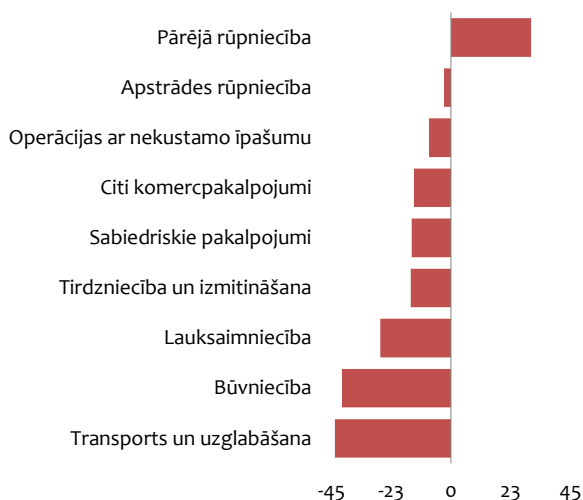

2020.gadā būvniecības aktīvos (salīdzināmās cenās) kopumā ieguldīts par 1,6% vairāk nekā pirms gada un to daļa kopējā investīciju apjomā veidoja gandrīz 56,3%. Ieguldījumi mājokļos bija par 2,3% zemākā līmenī nekā pirms gada, kamēr ieguldījumi inženierbūves un celtnēs pieauga – par 2,4%. Mašīnās un iekārtās uzņēmēji investēja par 2,2% mazāk nekā pirms gada, bet ieguldījumu apjomi transportlīdzekļos būtiski samazinājās – par 22,4%. Intelektuālā īpašuma produktos bija investēts par 2,6% vairāk nekā 2019.gadā.

2020.gadā kapitālieguldījumi materiālajos aktīvos straujāk pieauga preču ražošanas nozarēs. Preču ražošanas nozarēs ieguldīja par gandrīz 4,4% mazāk nekā pirms gada. Savukārt pakalpojumu nozarēs kapitālieguldījumu apjomi samazinājās par gandrīz 18 procentiem.

Kapitālieguldījumu dinamika izmaiņas 2020.gadā, procentos*

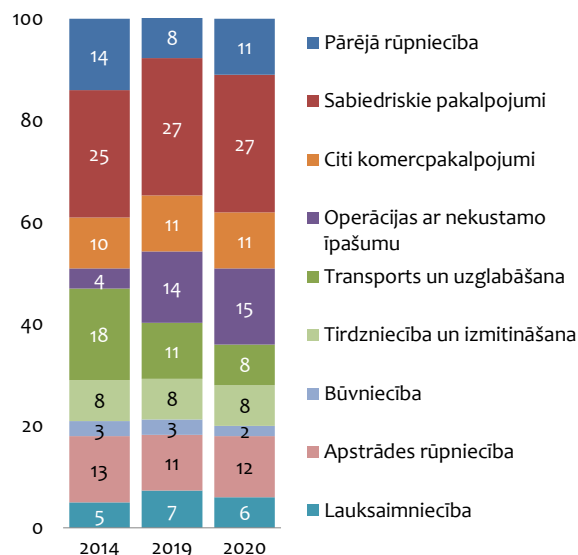

* – aprēķināts, izmantojot ceturkšņu datus, faktiskajās cenās

Lielākais devums bija ieguldījumu pieaugumam elektroenerģijas, gāzes un siltumapgādes nozarē (pieaugums par 34,7%) un ūdensapgādes, notekūdeņu un atkritumu apsaimniekošanas nozarē (pieaugums par 20,3%). Kapitālieguldījumi materiālajos aktīvos transporta un uzglabāšanas, kā arī valsts pārvaldes nozarē bija par gandrīz 44% un 21% zemākā līmenī nekā pirms gada. Arī būvniecības nozarē investīcijas ir samazinājušās.

Apstrādes rūpniecībā kapitālieguldījumu apjoms tikai par 3% bija zemākā līmenī nekā gadu iepriekš. Rūpniecības uzņēmumu vadītāju aptaujas rezultāti liecina, ka nozīmīgākais investīcijas veicinošais faktors ir pieprasījuma pieaugums. Liela nozīme ir finanšu pieejamībai investīciju stimulēšanā. Arī 2020.gadā finansiālie apstākļi tiek lēsti kā nozīmīgs investīcijas atbalstošs faktors, kas ir līdzvērtīgs tehniskā rakstura faktoriem, kā, piemēram, tehnoloģiju attīstība, kvalificēta darbaspēka pieejamība u.c.

Kapitālieguldījumu struktūra pa nozarēm, procentos*

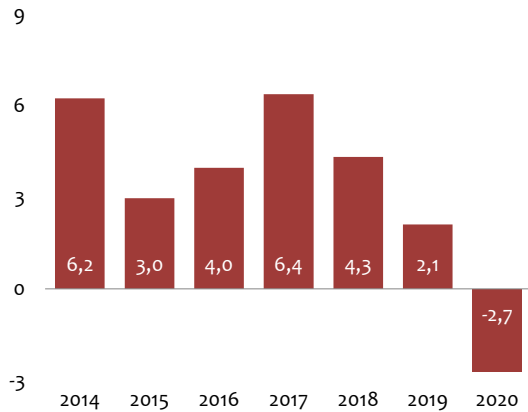
* Bruto kapitālieguldījumi materiālajos aktīvos. Aprēķināts, izmantojot ceturkšņu datus.

Investīciju dinamiku turpmāk ietekmēs nenoteiktība par starptautisko vidi, tostarp koronavīrusa uzliesmojuma ietekme, kā arī ražošanas jaudas noslodzes līmeņa būtiska pazemināšanās. Investīciju dinamiku vājina arī kredītēšanas zems līmenis. Pozitīvi investēšanas dinamiku ietekmē valsts atbalsta programmu īstenošana. Paredzams, ka investīciju aktivitātes pieaugs straujāk ar *Rail Baltica* projekta īstenošanās uzsākšanu.

EKSPORTS

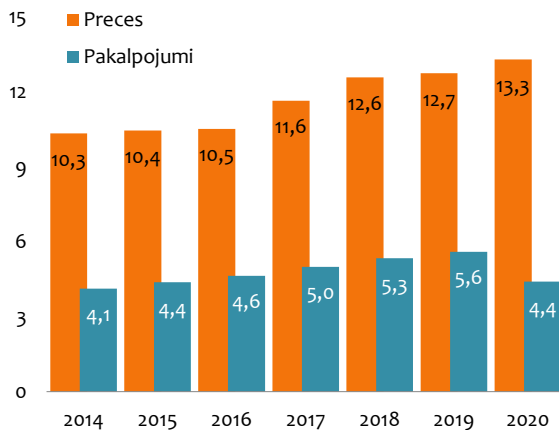
Eksports ir viens no galvenajiem tautsaimniecības attīstības dzinūjiem. Eksporta izaugsme ir cieši saistīta ar ārējo pieprasījumu un galveno partnervalstu ekonomiskās attīstības tempiem.

Preču un pakalpojumu eksports
izmaiņas pret iepriekšējo gadu, procentos

2020.gadā preču un pakalpojumu eksporta apjomi samazinājās, galvenokārt Covid-19 pandēmijas dēļ. Gada pirmajā un pēdējā ceturksnī eksporta apjomi pieauga, savukārt 2.-3.ceturksnī tie būtiski samazinājās (attiecināmi par 13,1% un 3,6%), kas noteica eksporta samazinājumu gadā kopumā.

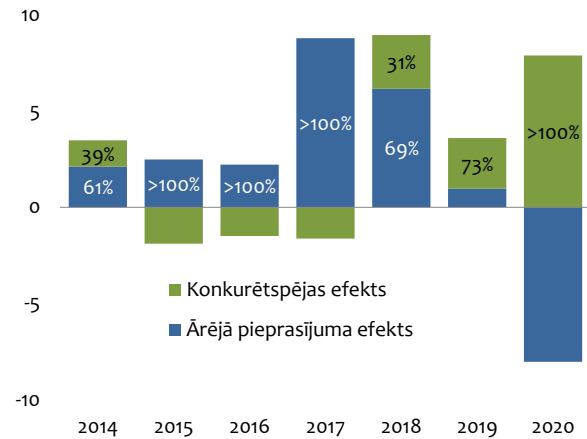
Preču un pakalpojumu eksports
faktiskajās cenās, mljrd. eiro

2014.-2018.gadā eksporta pieaugumu pamatā noteica ārējais pieprasījums, savukārt cenu konkurētspējas loma eksporta pieaugumā bija mazāka vai pat negatīva. 2019.gadā eksporta izaugsmi veicināja konkurētspējas efekts, kas saistīts ar veiksmīgu jaunu tirgu apgūšanu. Savukārt 2020.gadā, Covid-19 izplatības ietekmē, strauji

saruka ārējais pieprasījums, ko gandrīz pilnībā kompensēja konkurētspējas pieaugums atsevišķās nozarēs.

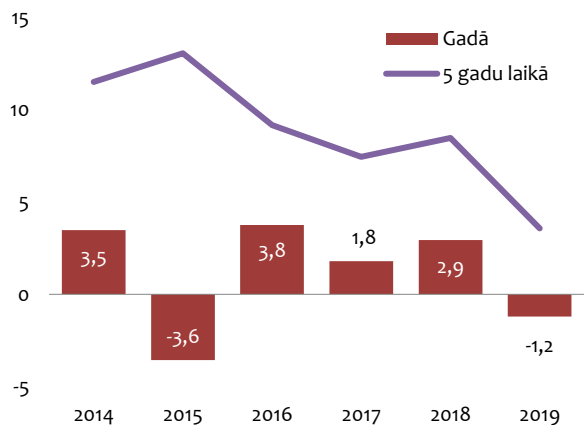
Eksporta patstāvīgās tirgus daļas analīze
Latvijas preču eksporta uz ES valstīm izmaiņu struktūra, procentos

Straujas izaugsmes gados preču eksporta izaugsme dominēja dažās lielākās eksporta preču grupās, tādas kā koksne un tās izstrādājumi un metāli. Globālās finanšu krīzes ietekmē eksporta tempiem samazinoties straujāk saruka tieši lielāko eksporta grupu apjomi, kā rezultātā eksporta diversifikācijas pakāpe pa preču grupām uzlabojās. Latvijā pēdējos gados eksporta diversifikācijas rādītājs būtiski nemainās. Preču griezumā šis rādītājs nedaudz uzlabojās 2019.-2020.gadā, savukārt valstu griezumā – 2018.gadā.

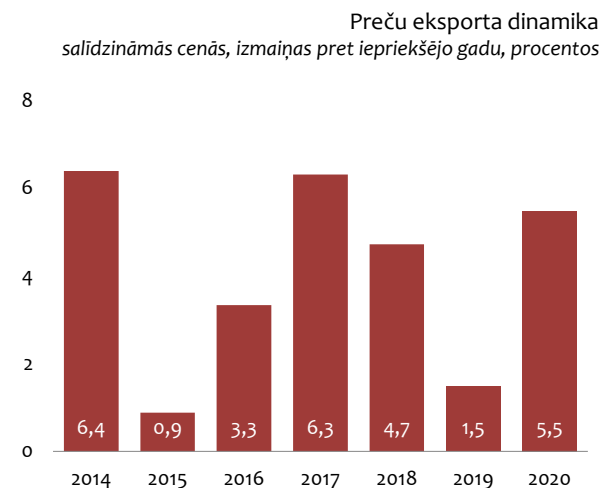
Laikā no 2016.-2018.gadam Latvijas eksporta daļa pasaules tirgū pieaug, kas liecina ka Latvijas uzņēmēji saglabāja konkurētspēju, neraugoties uz strauju darbaspēka izmaksu pieaugumu. 2019.gadā Latvijas eksporta izaugsmes tempi bija zemāki nekā vidēji pasaulē, kā rezultātā Latvijas eksporta daļa pasaulē nedaudz saruka.

Eksporta tirgus daļa pasaules eksportā
izmaiņas procentos

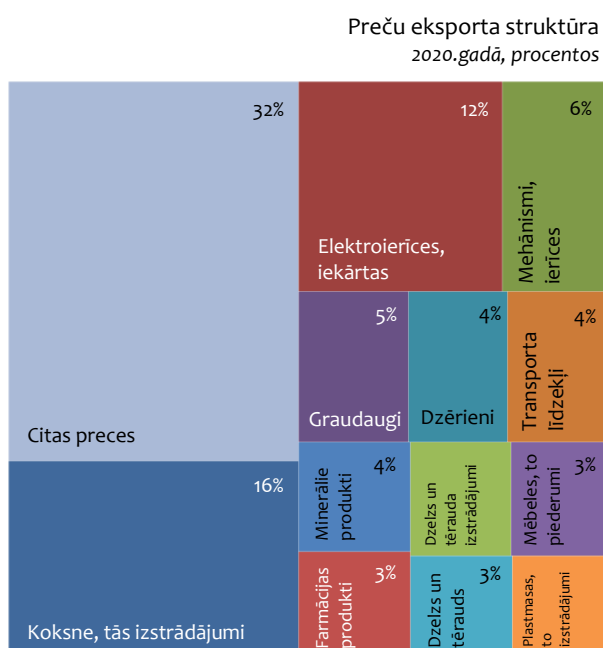
Preču eksports

Preču eksporta īpatsvars pēdējos gados ir stabils un veido aptuveni 70% no kopējā Latvijas eksporta un tā daļa pēdējos gados nav būtiski mainījusies. Jāatzīmē, ka 2020.gadā augot preču eksportam un samazinoties pakalpojumu eksportam, preču daļa kopējā eksportā nedaudz pieauga – līdz 75 procentiem.

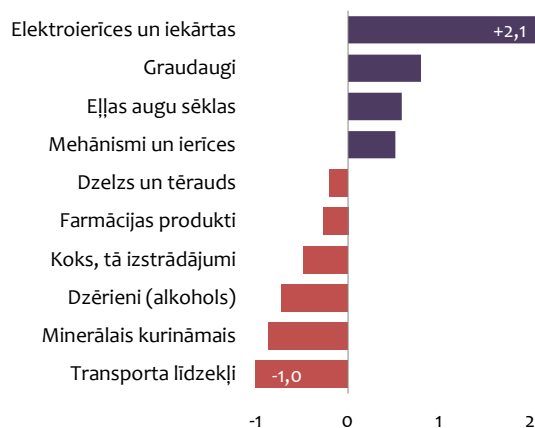

2020.gadā preču eksports pieauga salīdzinoši strauji – salīdzināmās cenās – par 5,5%. Savukārt, nedaudz samazinoties eksporta cenām, faktiskajās cenās tas pieauga par 4,3 procentiem.

2020.gadā eksporta vērtības palielinājumu visbūtiskāk sekmēja elektroierīču un iekārtu eksporta attīstība. Arī 2021.gada janvārī-februārī preču eksports pieauga par 3,2%, ko noteica koksnes un tās izstrādājumu, minerālo un farmācijas produktu eksporta vērtības pieaugums.

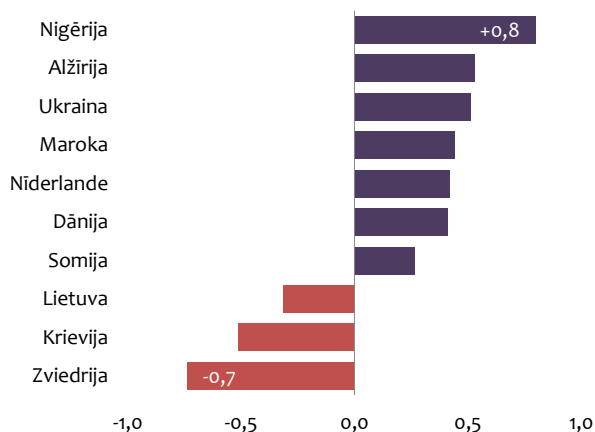

Preču grupas ar lielāko ietekmi Latvijas eksporta izmaiņās ieguldījums izmaiņās 2020.gadā, procentpunktos

2020.gadā nedaudz saruka preču eksports uz Lietuvu, bet pieauga uz Igauniju un citām ES valstīm (ES kopā – +0,9%). Eksports nedaudz samazinājās uz NVS valstīm (-2%), savukārt būtiski pieauga uz pārējām valstīm +8,3%). 2021.gada janvārī-februārī nedaudz straujāk pieauga preču eksports uz ES un NVS, mērenāk – uz pārējām valstīm.

Valstis ar lielāko ietekmi Latvijas preču eksporta izmaiņās ieguldījums izmaiņās 2020.gadā, procentpunktos

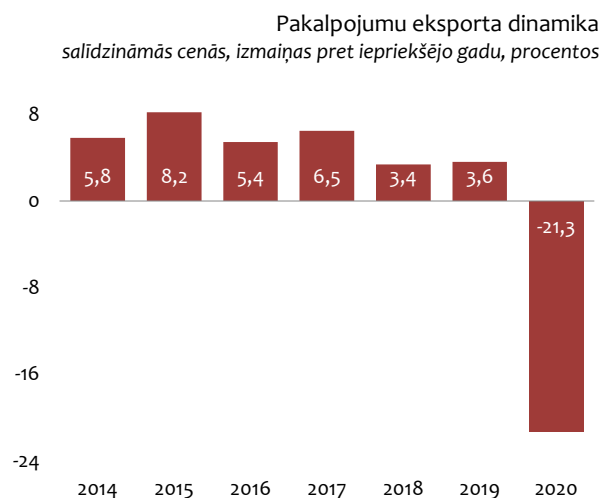
Svarīgākās Latvijas preču eksporta partnervalstis 2020.gadā bija Lietuva, Igaunija, Krievija, Vācija, Zviedrija, Apvienotā Karaliste, Dānija, Polija un Nīderlande. Uz šīm valstīm Latvija eksportēja 2/3 daļas no visām precēm.

2020.gadā uz ES valstīm galvenās eksporta preču grupas bija koksne un tās izstrādājumi un elektroierīces un iekārtas. Eksportā uz NVS valstīm lielu daļu sastādīja alkoholiskie dzērieni, elektroierīces, mehānismi un ierīces, kā arī farmācijas produkti. Savukārt uz pārējām valstīm lielākās eksporta grupas bija graudaugu kultūras, koksne un tā izstrādājumi, kā arī elektroierīces un iekārtas.

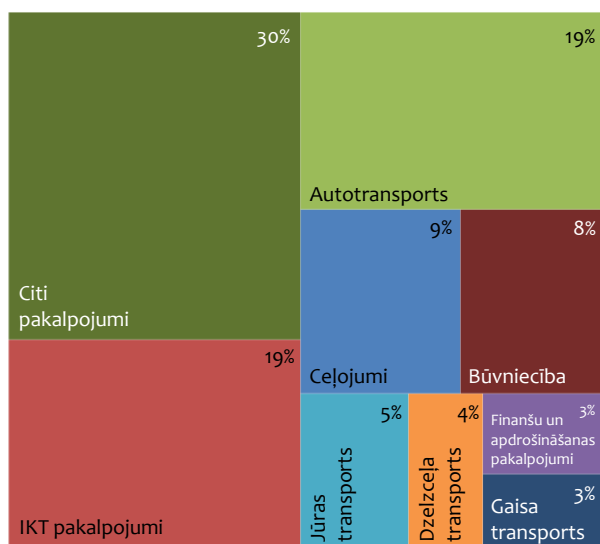
Pakalpojumu eksports

Līdz 2019.gadam vidēji ik gadu Latvijas pakalpojumu eksports auga straujāk nekā preču eksports. Lielu ieguldījumu eksporta izaugsmē veidoja vairāki pakalpojumu posteņi – transporta pakalpojumi, ceļojumu, IKT un tirdzniecības starpniecības pakalpojumi. Savukārt pakalpojumu eksportā kopš 2016.gada samazinājās finanšu pakalpojumu eksporta īpatsvars.

Covid-19 izplatības ietekmē 2020.gads pakalpojumu eksportam bija īpaši nelabvēlīgs – faktiskajās cenās eksporta vērtība bija par 21,2% mazāka nekā pirms gada.

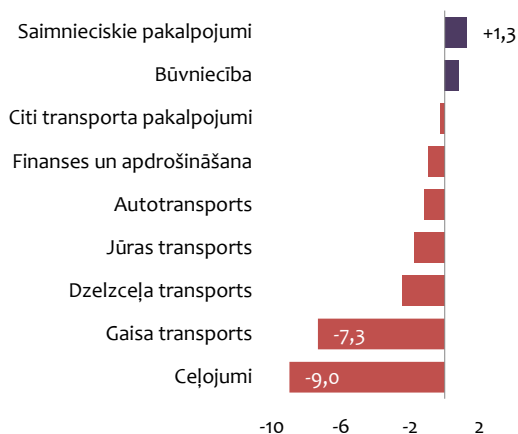
Pakalpojumu eksporta struktūra pa posteņiem
2020.gadā, procentos

2020.gadā pieauga vienīgi būvniecības un citu saimniecisko pakalpojumu eksports. Savukārt ievērojami samazinājās transporta pakalpojumu eksports, īpaši – gaisa transportā un ceļojumu pakalpojumu eksports. Mērenāk

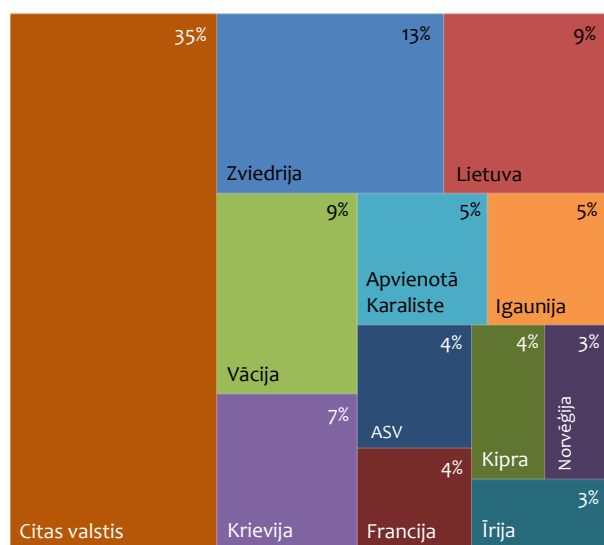
saruka finanšu un apdrošināšanas un IKT eksporta pakalpojumu vērtība. 2021.gada janvārī pakalpojumu eksports samazinājās par 11,9%. Par 82,2% saruka ceļojumu pakalpojumu eksports un par 12,9% transporta pakalpojumu eksports. Savukārt par 14,5% janvārī pieauga citu pakalpojumu eksports.

Pakalpojumu posteņu eksporta attīstība
ieguldījums izmaiņās 2020.gadā, procentpunktos

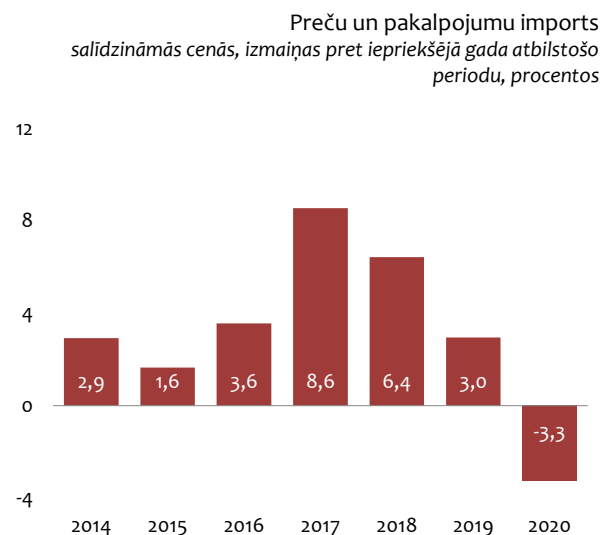
Pakalpojumu eksportā pa valstu grupām arvien lielāku īpatsvaru veido eksports uz ES valstīm. Vērā ņemamu daļu sastāda pakalpojumu eksports uz NVS valstīm, kas pārsvarā saistīts ar tranzītpakalpojumiem. Jāatzīmē, ka pakalpojumu eksporta īpatsvars uz NVS valstīm pēdējo gadu laikā nedaudz sarūk.

Pakalpojumu eksporta struktūra pa valstīm
2020.gadā, procentos

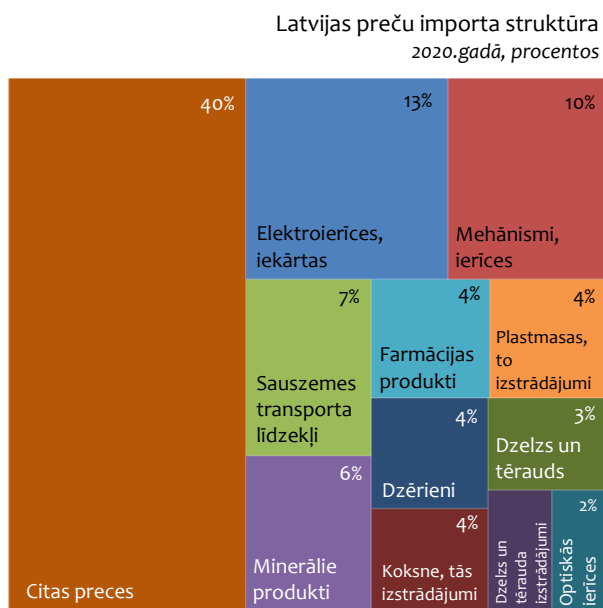

IMPORTS

Preču un pakalpojumu importa apjomi pēdējos gados attīstās līdzīgi eksportam. Kopš 2017.gada tradicionāli straujāk pieaug pakalpojumu, bet mērenāk preču imports. Savukārt 2020.gadā, Covid-19 ietekmē, būtiski samazinājās pakalpojumu imports, turpretī preču imports praktiski saglabājās iepriekšējā gada līmenī (salīdzināmās cenās).

2020.gadā preču importa apjomi, galvenokārt cenu samazinājuma dēļ, faktiskajās cenās samazinājās par 5,1%. Līdzīgi kā preču eksports, arī imports būtiski samazinājās gada 2.ceturksnī. Preču importa samazinājumu 2020.gadā būtiski ietekmēja minerālo produktu, lidaparātu un to daļu un sauszemes transporta līdzekļu importa samazinājums, bet ievērojami pieauga elektroierīču un iekārtu, kā arī graudaugu kultūru importa vērtība.

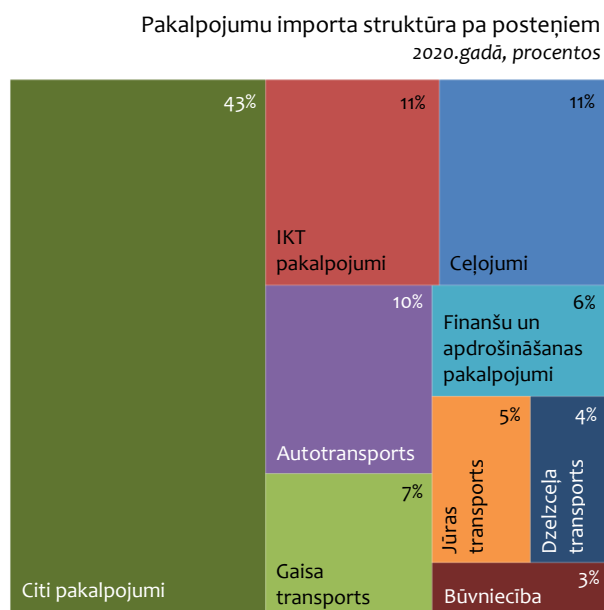
2021.gada janvārī-februārī preču imports samazinājās par 1%. Vērtības kritumu lielākoties noteica dzērienu un minerālo produktu importa vērtības samazinājums.

Galvenās Latvijas preču importa partnervalstis ir Lietuva, Vācija, Polija, Igaunija, Krievija, Nīderlande, Ķīna un Somija. Kopā šo valstu produkcija 2020.gadā veidoja gandrīz 2/3 daļas no Latvijas preču importa.

Pēc preču gala pielietojuma importa struktūra kopš 2012.gada nav būtiski mainījies. Nedaudz ir samazinājusies starppatēriņa preču daļa, ko noteica degvielas importa vērtības samazinājums. Degvielas īpatsvars starppatēriņa produktu grupā ir samazinājies no 34% 2012.gadā līdz 21% 2019.gadā un līdz 15% 2020.gadā, kas skaidrojams, gan ar ievērojamu pasaules naftas cenu, gan, īpaši 2020.gadā, ar pieprasījuma kritumu. 2020.gadā straujāk samazinājās kapitālpreču un starppatēriņa preču imports, bet pieauga patēriņa preču imports, un attiecīgi arī tā daļa kopējā preču importā.

Latvijas pakalpojumu imports 2017.-2019.gadā attīstījās dinamiski, līdzīgi kā pakalpojumu eksports. Šajā laikā posmā pakalpojumu imports pieauga par 8,5% vidēji ik gadu (faktiskajās cenās).

Pretēja aina bija vērojama 2020.gadā, kad, Covid-19 izplatības ietekmē, pakalpojumu imports faktiskajās cenās samazinājās par 18,3% (attiecīgi pa ceturkšņiem – -3,5%, -31,6%, -22,9% un -13,8%). Liela ietekme pakalpojumu importa samazinājumā 2020.gadā bija ceļojumu un transporta pakalpojumu importa samazinājumam, jo īpaši gaisa transportam. Samazinājās arī IKT pakalpojumu imports, savukārt nedaudz pieauga citu saimnieciskās darbības, būvniecības un finanšu un apdrošināšanas pakalpojumu importa vērtība.

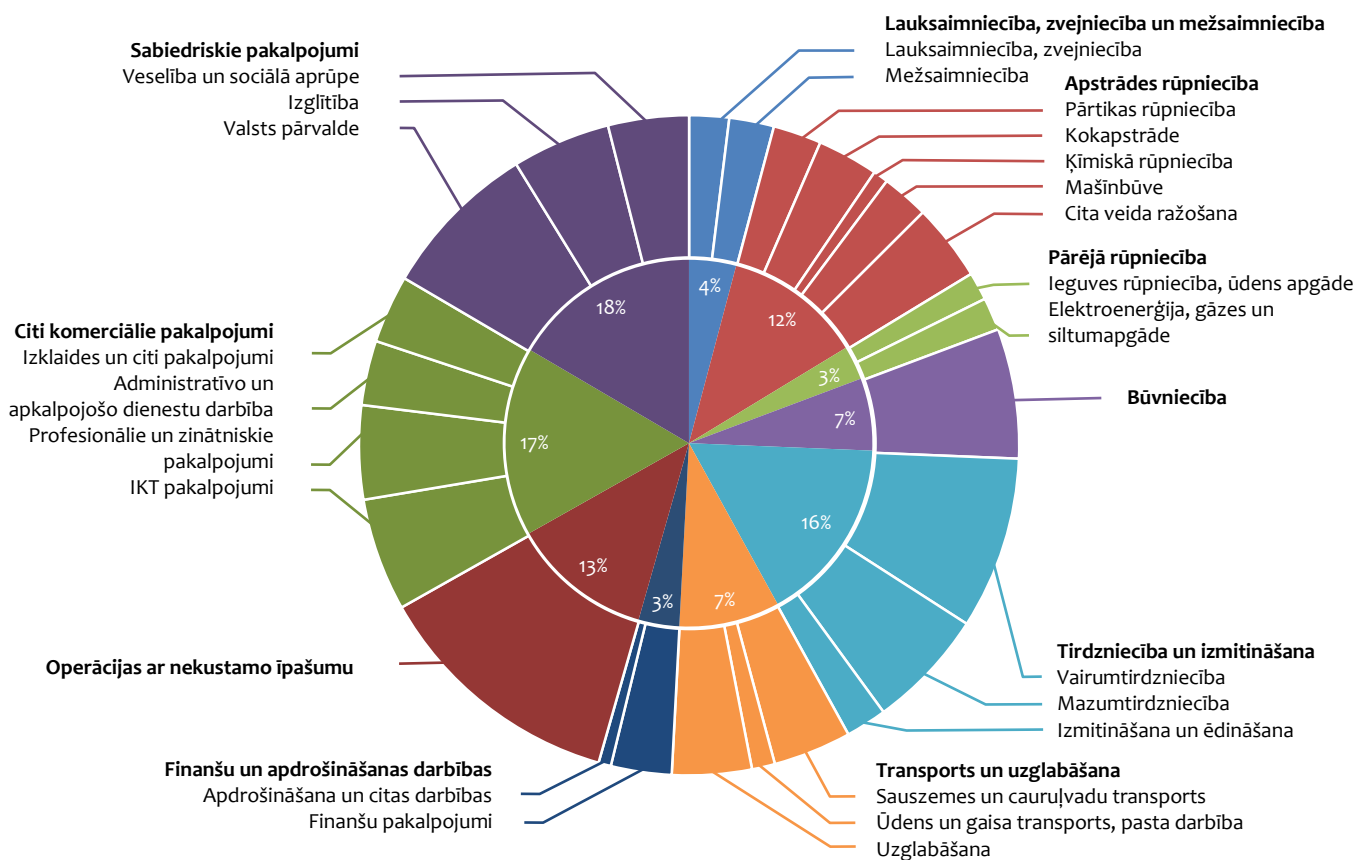
2021 | 1

NOZARU IEGULDĪJUMS

2009.-2010.gadā, samazinoties darbaspēka izmaksām, uzlabojās Latvijas ražotāju konkurētspēja, kas bija pamats eksporta pieaugumam un līdz ar to arī tirgojamo nozaru attīstībai. Mainījās tautsaimniecības struktūra. 2008.gadā tirgojamās nozares (lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības, rūpniecības, kā arī transporta pakalpojumu nozares) veidoja vien 26,7% no kopējās pievienotās vērtības, bet 2010.gadā šo nozaru īpatsvars sasniedza 33,1%. 2020.gadā šo nozaru īpatsvars ir sarucis – līdz 26,7%. Analizējot ekonomikas struktūru citā griezumā, redzams, ka 2010.gadā ražojošās nozares (lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības, rūpniecības, kā arī būvniecības nozares) sastādīja 27,6%, bet 2020.gadā – 26,3% no kopējās pievienotās vērtības.

2020.gadā, salīdzinot ar 2010.gadu, īpatsvars ir samazinājies visās nozarēs, izņemot būvniecību, komercpakalpojumu un sabiedrisko pakalpojumu nozares. 2014.-2016.gados izaugsme turpinājās visās nozarēs, izņemot būvniecību, ieguves rūpniecību un transportu, savukārt 2017.-2019.gadā izaugsme bija visās nozarēs, izņemot elektroenerģijas, gāzes apgādes, siltumapgādes un gaisa kondicionēšanas nozari un finanšu darbības, būvniecības apjomu kāpumam bija viena no lielākām ietekmēm izaugsmē. 2020.gadā Covid-19 krīze ir negatīvi ietekmējusi praktiski visas nozares. Izaugsme turpinājās tikai lauksaimniecībā, mežsaimniecībā un zivsaimniecībā, būvniecībā un sabiedriskajos pakalpojumos.

Pievienotās vērtības struktūra
2020.gadā*, procentos

* Ekonomikas ministrijas aprēķini

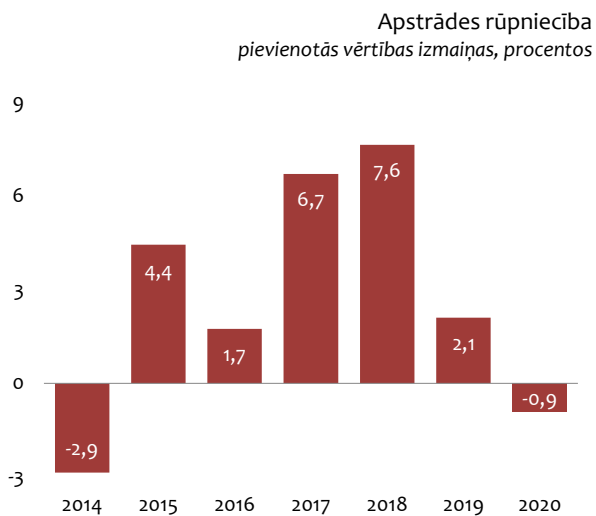
Nozaru attīstības tendences
izmaiņas pret iepriekšējo gadu, procentos

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Iekšzemes kopprodukts	1,1	4,0	2,4	3,3	4,0	2,0	-3,6
Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība	8,0	2,7	-4,3	1,8	-3,6	12,3	1,8
leguves rūpniecība un karjeru izstrāde	-13,1	14,8	-2,8	9,1	9,1	-4,6	8,8
Apstrādes rūpniecība	-2,9	4,4	1,7	6,7	7,6	2,1	-0,9
Pārtikas rūpniecība	0,1	-4,6	1,8	5,2	-2,9	-0,7	-1,7
Vieglā rūpniecība	-13,6	-13,2	2,1	7,6	-0,8	-2,6	-9,5
Kokapstrāde	6,9	7,1	8,0	2,1	4,5	0,0	4,5
Papīra ražošana un poligrāfija	-0,6	0,0	3,6	4,5	-3,7	5,7	4,7
Ķīmiskā rūpniecība	-2,6	-4,1	10,7	11,4	7,0	3,9	-1,8
Nemetālisko minerālu ražošana	1,2	-9,8	11,6	11,1	1,3	-2,1	-1,4
Metālapstrāde	-10,5	34,8	5,4	12,0	3,6	13,5	-5,6
Elektrisko un optisko iekārtu ražošana	32,3	16,7	12,6	15,8	12,1	11,3	12,1
Mašīnu un iekārtu ražošana	2,4	7,9	8,5	21,5	7,0	-1,9	-2,7
Transportlīdzekļu ražošana	-15,2	3,5	-2,9	22,8	7,3	-7,7	-15,3
Pārējās rūpniecības nozares	-12,0	3,5	0,8	4,3	-1,8	2,8	-14,2
Elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana	-13,3	22,1	17,5	-2,1	-38,7	-4,4	-6,0
Būvniecība	-2,6	-0,4	-9,6	14,6	12,5	2,2	2,6
Ēku būvniecība	28,2	-8,2	-11,1	22,4	25,6	7,8	0,9
Inženierbūves	-6,8	0,4	-25,7	30,0	11,6	1,0	-1,5
Tirdzniecība	3,7	7,0	4,5	2,5	4,0	4,2	-2,2
Mazumtirdzniecība	3,5	4,9	2,3	4,3	3,8	2,3	1,5
Transports un uzglabāšana	-3,6	1,2	1,7	6,4	4,0	-2,7	-14,9
Kravu pārvadājumi dzelzceļā	2,2	-2,4	-14,1	-8,4	12,5	-15,8	-42,3
Ostās pārkrautās kravas	5,2	-6,2	-9,3	-2,0	6,9	-5,7	-28,0
Kravu pārvadājumi ar autotransportu	2,7	0,5	1,3	7,0	12,8	-3,8	2,6
Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi	-2,2	8,9	4,4	9,3	7,6	8,3	-38,1
Informācijas un komunikācijas pakalpojumi	-2,7	2,3	5,0	8,6	9,7	1,0	-6,2
Finanšu un apdrošināšanas darbības	5,5	13,3	-0,2	-17,1	-3,1	-15,7	-5,7
Operācijas ar nekustamo īpašumu	4,9	-2,4	1,6	-1,6	2,4	1,4	-0,4
Citi komercpakalpojumi	-1,2	1,9	3,9	4,5	2,8	6,3	-3,3
Valsts pārvalde un aizsardzība; obligātā sociālā apdrošināšana	2,4	2,4	1,5	3,8	2,8	2,0	1,5
Izglītība	1,9	3,2	1,1	4,3	3,0	2,8	0,8
Veselība un sociālā aprūpe	14,5	5,2	1,2	4,3	9,3	9,6	2,4
Māksla, izklaide un atpūta	-7,7	8,2	5,0	5,1	6,1	5,7	-26,6

APSTRĀDES RŪPNIECĪBA

Apstrādes rūpniecības attīstību veicina Latvijas ražotāju konkurētspējas uzlabošanās, kā arī pieprasījuma dinamika lielākajos eksporta tirgos. Īpaši strauji apstrādes rūpniecības apjomi pieauga 2017. un 2018.gadā, mērenāk – 2019.gadā.

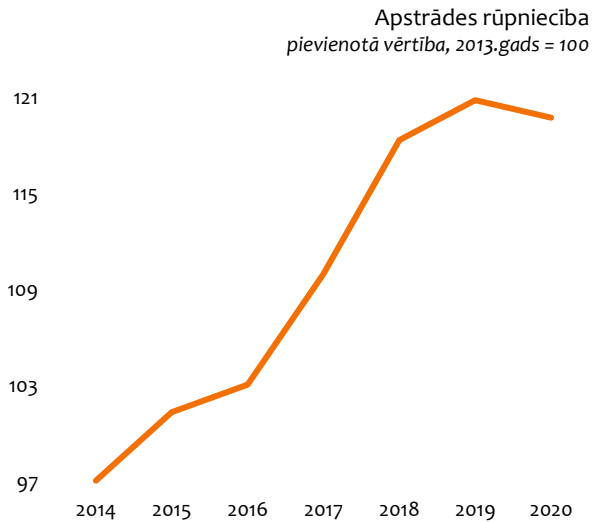
2020.gadā apstrādes rūpniecības ražošanas apjomi bija par 0,9% mazāki nekā pirms gada. Straujāk samazinājās transportlīdzekļu, metālapstrādes un pārtikas rūpniecības, bet pieauga kokapstrādes, elektrisko un optisko iekārtu un papīra ražošanas un poligrāfijas ražošanas apjomi.

Arī 2021.gada janvārī-februārī nozares apjomi nedaudz samazinājās – par 1,9%. Nozares izaugsmi pozitīvi ietekmēja elektrisko un optisko iekārtu un ķīmiskās rūpniecības ražošanas apjomu pieaugumi, savukārt

samazinājās – pārtikas rūpniecības un metālapstrādes ražošanas apjomi.

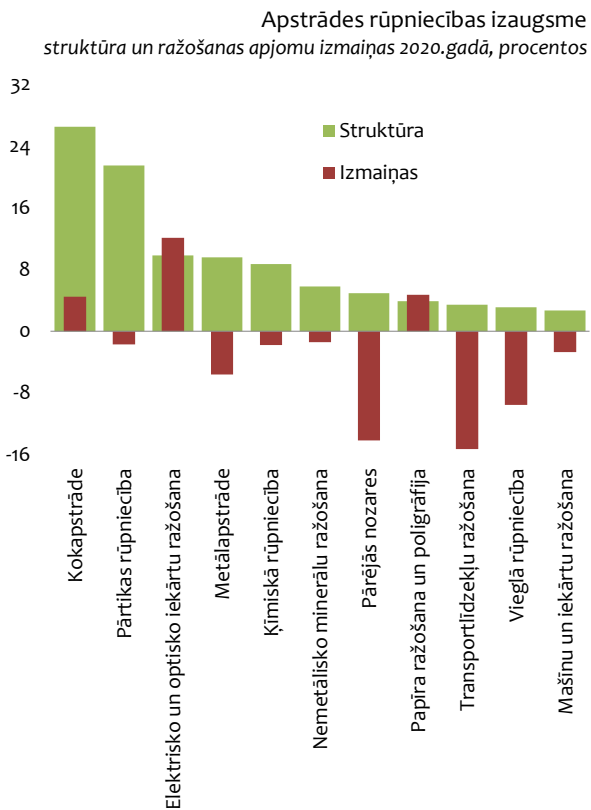
2020.gadā palielinājās apstrādes rūpniecības apgrozījums faktiskajās cenās. Nedaudz samazinājās vietējā tirgū realizētās produkcijas apjomi (-1,1%), ko kompensēja eksportētās produkcijas apjomi (+3,7%).

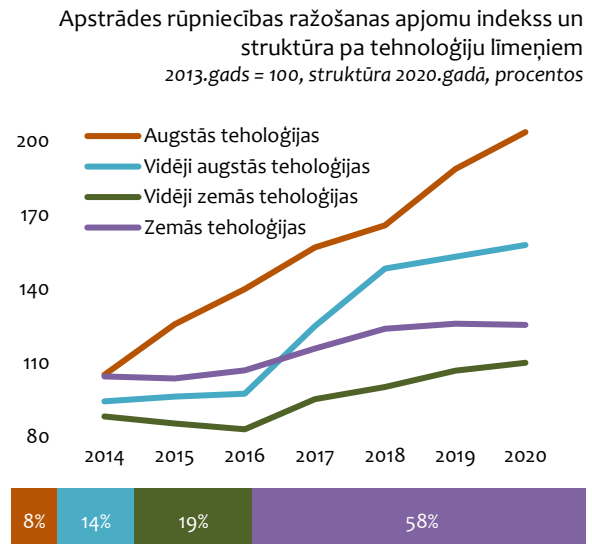
2018. un 2019.gadā aizņemto darbavietu skaits apstrādes rūpniecībā būtiski nemainījās. Savukārt 2020.gadā darbavietu skaits apstrādes rūpniecībā samazinājās par 6,8 tūkst. Straujāk tās saruka vieglajā rūpniecībā un mašīnu un iekārtu ražošanā, savukārt darbavietu skaits pieauga metālapstrādē, pārtikas rūpniecībā un elektrisko un optisko iekārtu ražošanā.

Apstrādes rūpniecības struktūra un nozaru attīstības tendences procentos

	Struktūra 2020.gadā			Ražošanas apjomu izmaiņas			
	Izlaide	Aizņemtās darbavietas	Eksporta īpatsvars realizācijā	2018	2019	2020	2021 Jan-Feb
Apstrādes rūpniecība	100	100	66,0	2,7	2,1	-0,9	-1,9
Pārtikas ražošana	21,5	20,1	38,5	-2,9	-0,7	-1,7	-11,4
Vieglā rūpniecība	3,1	8,5	82,1	-0,8	-2,6	-9,5	0,2
Kokapstrāde	26,5	20,0	72,5	4,5	0,0	4,5	1,5
Papīra ražošana, poligrāfija	3,9	4,3	66,2	-3,7	5,7	4,7	5,6
Ķīmija un farmācija	8,7	7,1	73,5	7,0	3,9	-1,8	11,9
Nemetāliskie minerāli	5,8	5,3	51,8	1,3	-2,1	-1,4	-10,9
Metālapstrāde	9,6	11,2	67,8	3,6	13,5	-5,6	-10,8
Elektroniskās iekārtas	9,8	5,2	89,3	12,1	11,3	12,1	10,0
Mašīnu un iekārtu ražošana	2,7	3,1	85,2	7,0	-1,9	-2,7	4,6
Transportlīdzekļu ražošana	3,4	3,1	90,1	7,3	-7,7	-15,3	-5,0
Pārējās nozares	4,9	12,1	67,1	-1,8	2,8	-14,2	-5,2

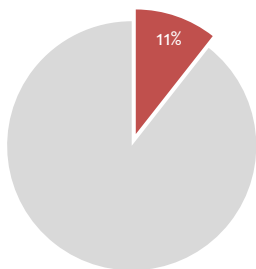

Līdzīgi kā kopējā ekonomikā, arī apstrādes rūpniecības perspektīvas 2021.gadā kopumā ir neskaidras. Lai arī ražotāji spēj pielāgoties esošajai situācijai, taču arvien jauni epidēmijas uzliesmojumi un vīrusa izplatības ierobežojošie pasākumi var apgrūtināt arī apstrādes rūpniecības izaugsmi. Apstrādes rūpniecībai joprojām ir potenciāls attīstībai, it īpaši uz eksporta apjoma pieauguma rēķina.

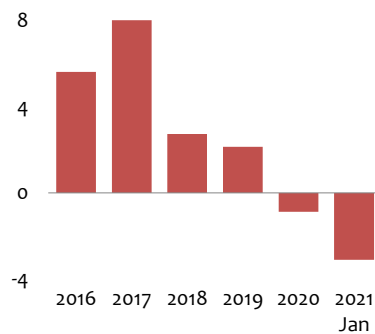

Apstrādes rūpniecības rādītāji¹

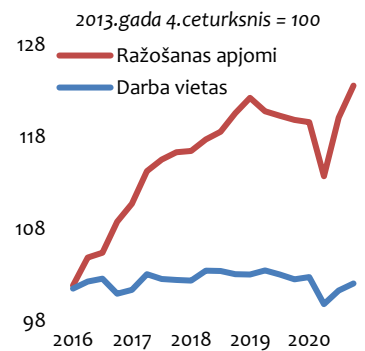
Nozares īpatsvars IKP
2020.gadā

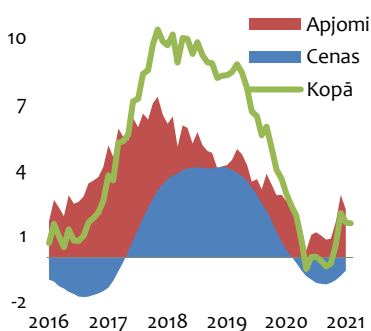
Ražošanas apjoma izmaiņas
procentos

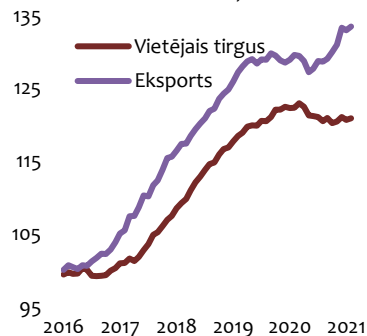
Produkcijas apjomi un aizņemtās
darbavietas

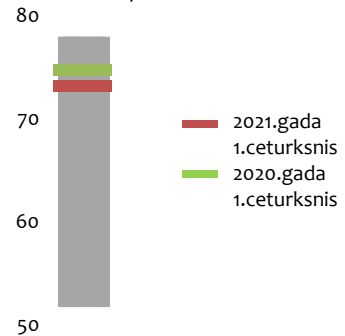
Produkcijas realizācijas izmaiņas
12 mēnešu slidošais vidējais

Produkcijas realizācija
2015.gada decembris = 100, 12 mēnešu
slidošais vidējais

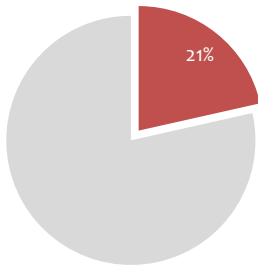
Ražošanas jaudu noslodze
Vēsturiski augstākais un zemākais līmenis,
procentos

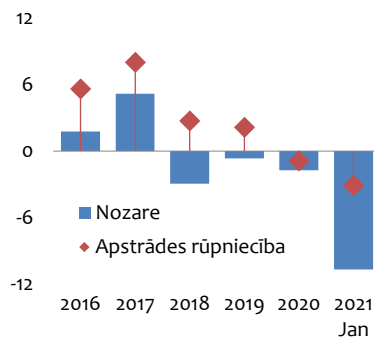
¹ dati par produkcijas realizāciju līdz 2021.gada janvārim

Pārtikas produktu un dzērienu ražošana

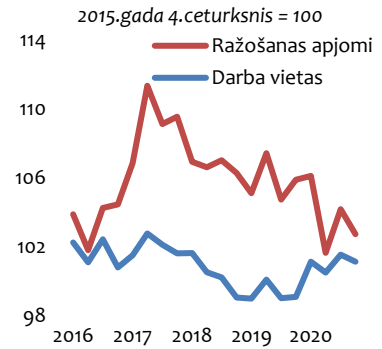
Nozares īpatsvars apstrādes rūpniecībā 2020.gadā

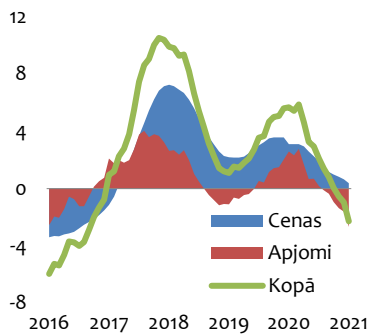
Ražošanas apjumu izmaiņas procentos

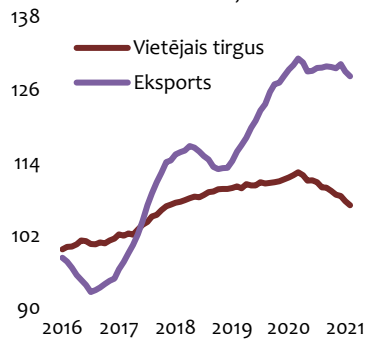
Produkcijas apjomi un aizņemtās darbavietas

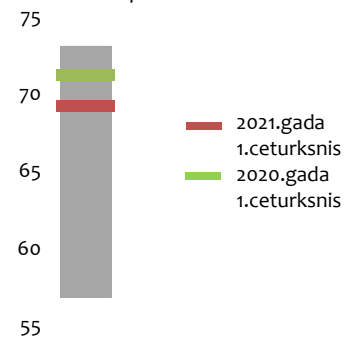
Produkcijas realizācijas izmaiņas 12 mēnešu slidošais vidējais

Produkcijas realizācija 2015.gada decembris = 100, 12 mēnešu slidošais vidējais

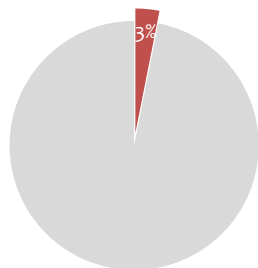

Ražošanas jaudu noslodze Vēsturiski augstākais un zemākais līmenis, procentos

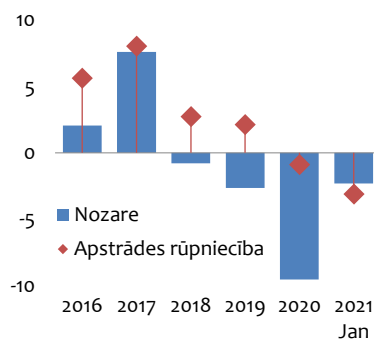

Viegļā rūpniecība

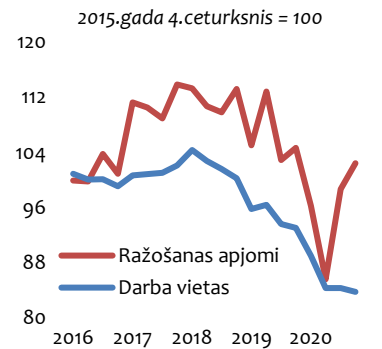
Nozares īpatsvars apstrādes rūpniecībā 2020.gadā

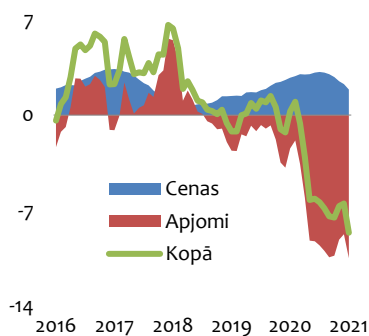
Ražošanas apjumu izmaiņas procentos

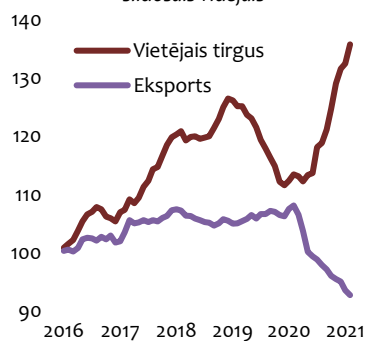
Produkcijas apjomi un aizņemtās darbavietas

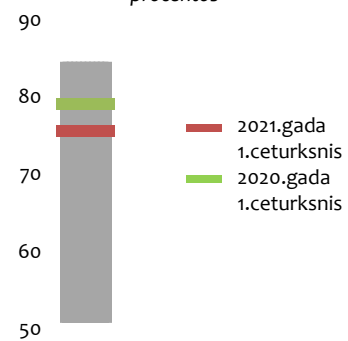
Produkcijas realizācijas izmaiņas 12 mēnešu slidošais vidējais

Produkcijas realizācija 2015.gada decembris = 100, 12 mēnešu slidošais vidējais

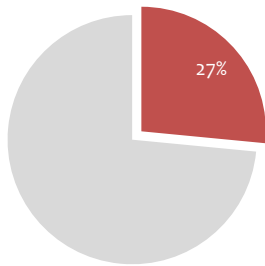

Ražošanas jaudu noslodze Vēsturiski augstākais un zemākais līmenis, procentos

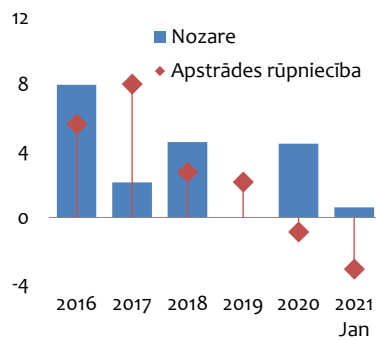

Kopakstrāde

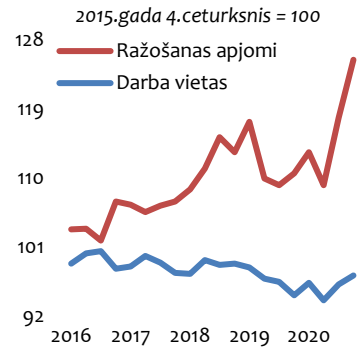
Nozares īpatsvars apstrādes rūpniecībā 2020.gadā

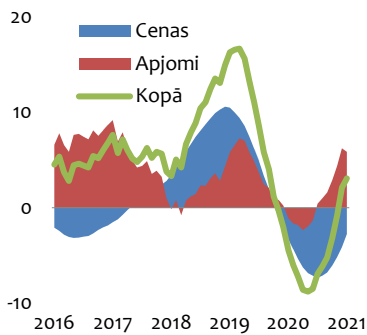
Ražošanas apjomu izmaiņas procentos

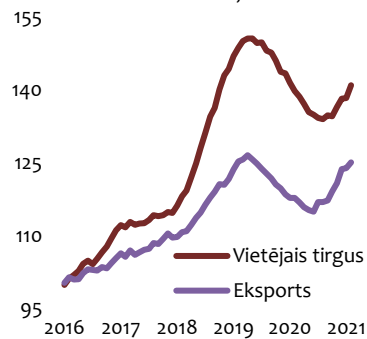
Produkcijas apjomi un aizņemtās darbavietas

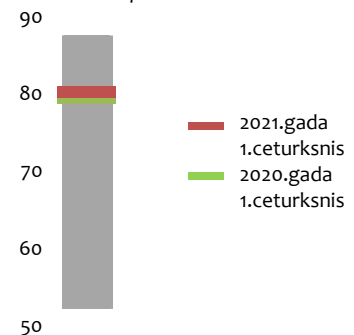
Produkcijas realizācijas izmaiņas 12 mēnešu slidošais vidējais

Produkcijas realizācija 2015.gada decembris = 100, 12 mēnešu slidošais vidējais

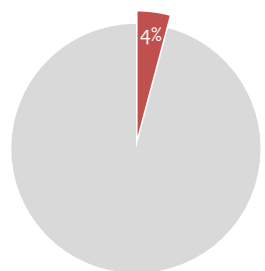

Ražošanas jaudu noslodze Vēsturiski augstākais un zemākais līmenis, procentos

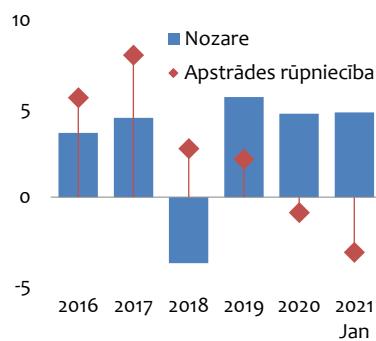

Papīra ražošana un poligrāfija

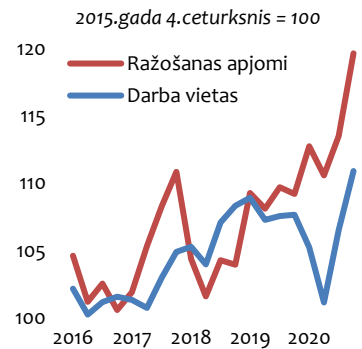
Nozares īpatsvars apstrādes rūpniecībā 2020.gadā

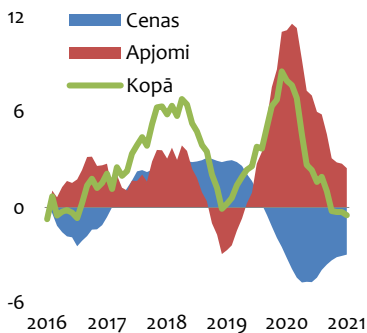
Ražošanas apjomu izmaiņas procentos

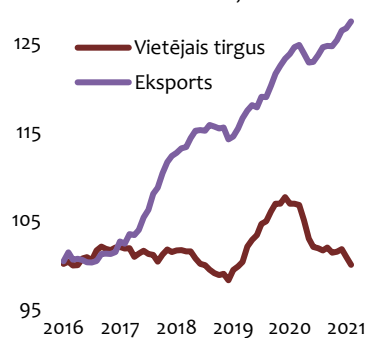
Produkcijas apjomi un aizņemtās darbavietas

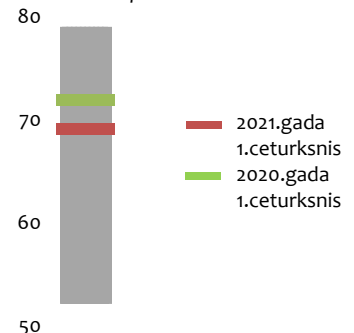
Produkcijas realizācijas izmaiņas 12 mēnešu slidošais vidējais

Produkcijas realizācija 2015.gada decembris = 100, 12 mēnešu slidošais vidējais

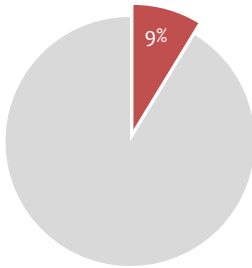

Ražošanas jaudu noslodze Vēsturiski augstākais un zemākais līmenis, procentos

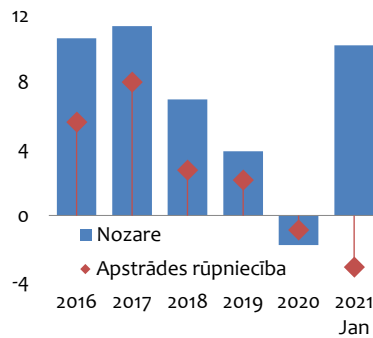

Ķīmiskā rūpniecība

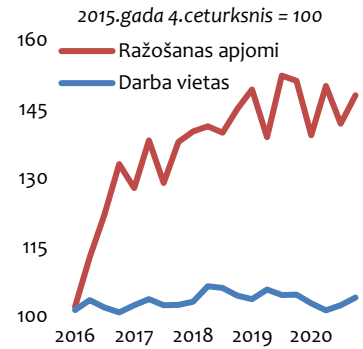
Nozares īpatsvars apstrādes rūpniecībā 2020.gadā

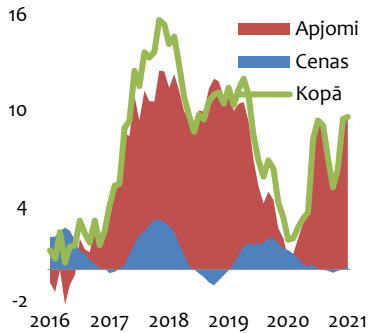
Ražošanas apjomu izmaiņas procentos

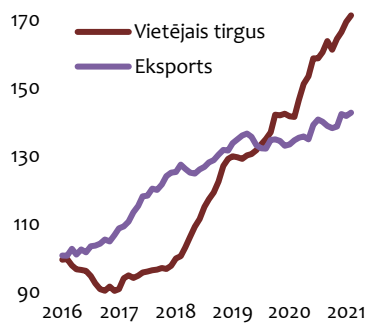
Produkcijas apjomi un aizņemtās darbvietas

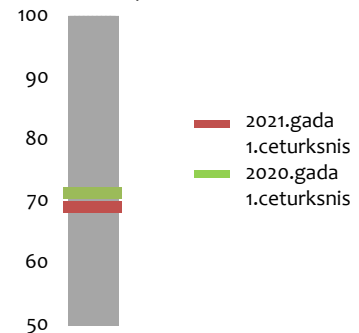
Produkcijas realizācijas izmaiņas 12 mēnešu slidošais vidējais

Produkcijas realizācija 2015.gada decembris = 100, 12 mēnešu slidošais vidējais

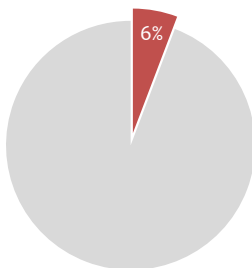

Ražošanas jaudu noslodze Vēsturiski augstākais un zemākais līmenis, procentos

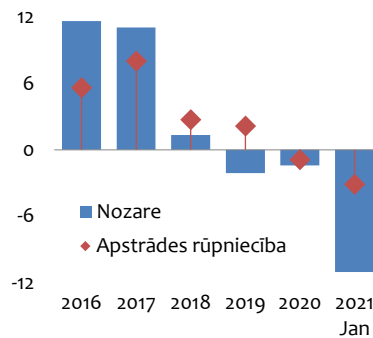

Nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošana

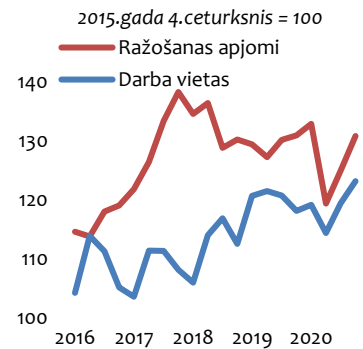
Nozares īpatsvars apstrādes rūpniecībā 2020.gadā

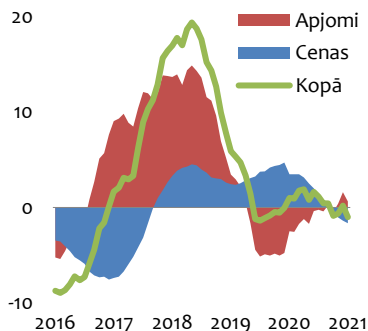
Ražošanas apjomu izmaiņas procentos

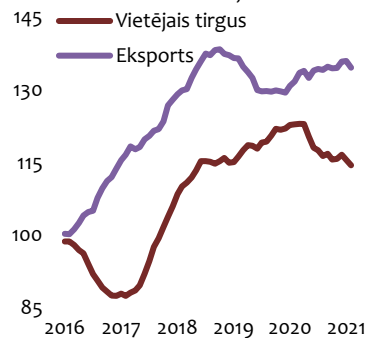
Produkcijas apjomi un aizņemtās darbvietas

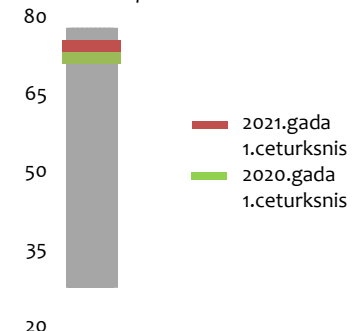
Produkcijas realizācijas izmaiņas 12 mēnešu slidošais vidējais

Produkcijas realizācija 2015.gada decembris = 100, 12 mēnešu slidošais vidējais

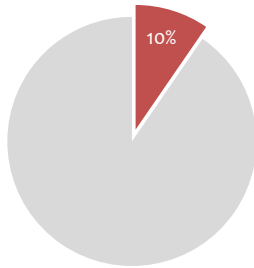

Ražošanas jaudu noslodze Vēsturiski augstākais un zemākais līmenis, procentos

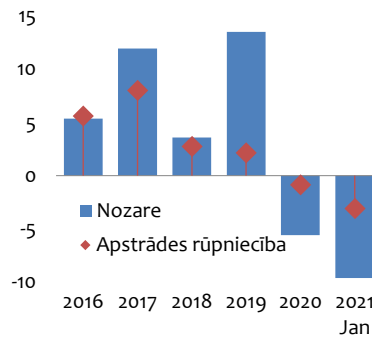

Metālu un metāla izstrādājumu ražošana

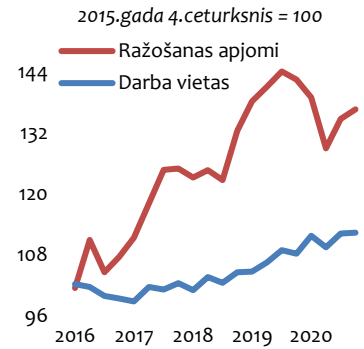
Nozares īpatsvars apstrādes rūpniecībā 2020.gadā

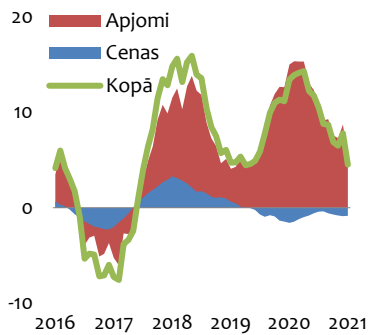
Ražošanas apjomu izmaiņas procentos

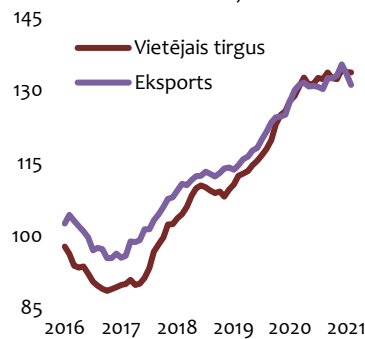
Produkcijas apjomi un aizņemtās darbavietas

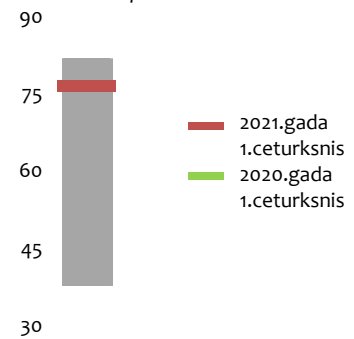
Produkcijas realizācijas izmaiņas 12 mēnešu slidošais vidējais

Produkcijas realizācija 2015.gada decembris = 100, 12 mēnešu slidošais vidējais

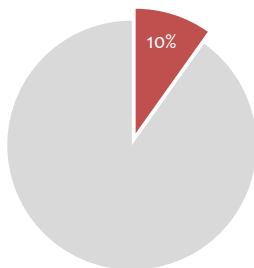

Ražošanas jaudu noslodze Vēsturiski augstākais un zemākais līmenis, procentos

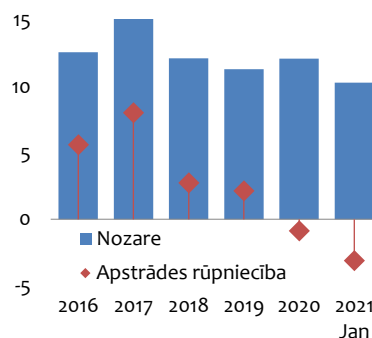

Elektrisko un optisko iekārtu ražošana

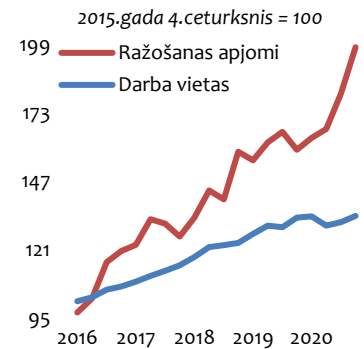
Nozares īpatsvars apstrādes rūpniecībā 2020.gadā

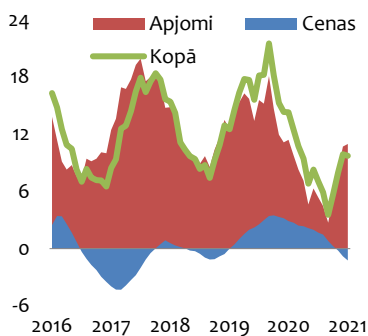
Ražošanas apjomu izmaiņas procentos

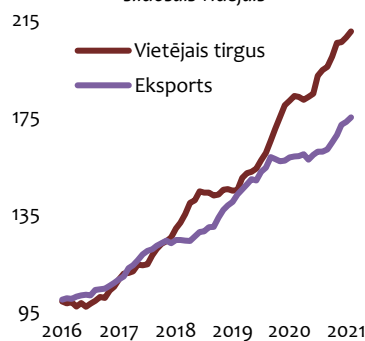
Produkcijas apjomi un aizņemtās darbavietas

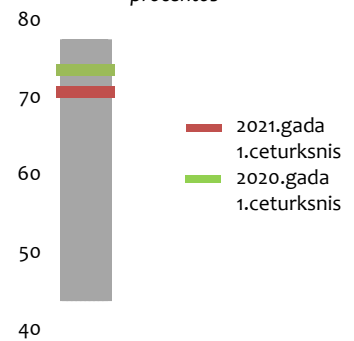
Produkcijas realizācijas izmaiņas 12 mēnešu slidošais vidējais

Produkcijas realizācija 2015.gada decembris = 100, 12 mēnešu slidošais vidējais

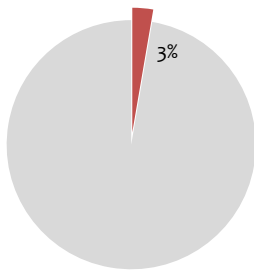

Ražošanas jaudu noslodze Vēsturiski augstākais un zemākais līmenis, procentos

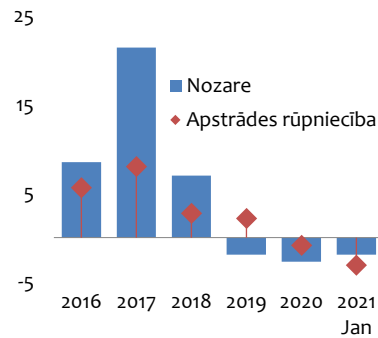

Mašīnu un iekārtu ražošana

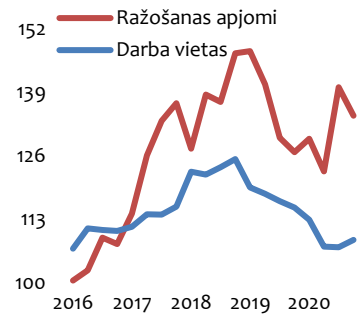
Nozares īpatsvars apstrādes rūpniecībā
2020.gadā

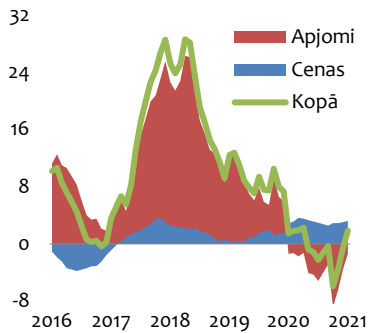
Ražošanas apjomu izmaiņas
procentos

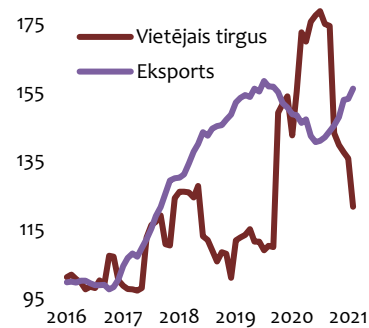
Produkcijas apjomi un aizņemtās
darbavietas
2015.gada 4.ceturksnis = 100

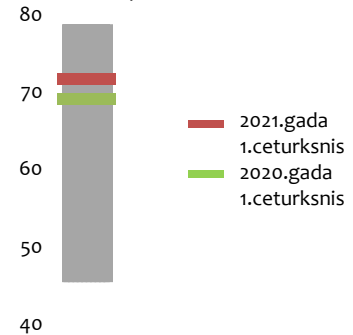
Produkcijas realizācijas izmaiņas
12 mēnešu slidošais vidējais

Produkcijas realizācija
2015.gada decembris = 100, 12 mēnešu
slidošais vidējais

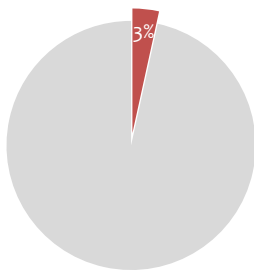

Ražošanas jaudu noslodze
Vēsturiski augstākais un zemākais līmenis,
procentos

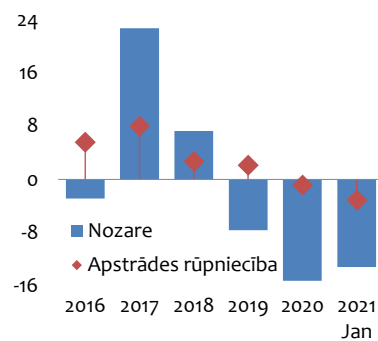

Transportlīdzekļu ražošana

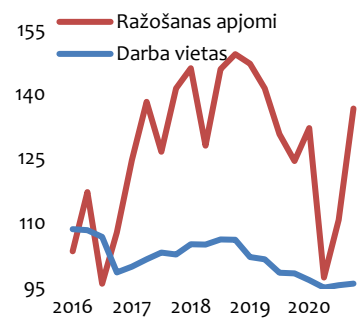
Nozares īpatsvars apstrādes rūpniecībā
2020.gadā

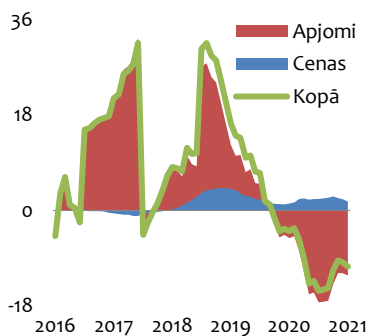
Ražošanas apjomu izmaiņas
procentos

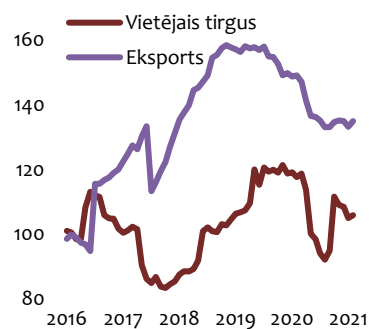
Produkcijas apjomi un aizņemtās
darbavietas
2015.gada 4.ceturksnis = 100

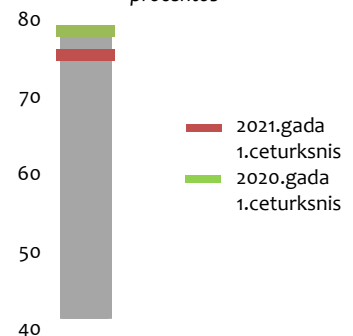
Produkcijas realizācijas izmaiņas
12 mēnešu slidošais vidējais

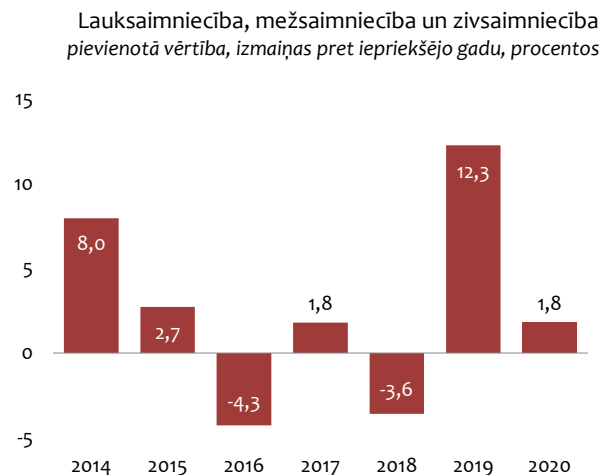
Produkcijas realizācija
2015.gada decembris = 100, 12 mēnešu
slidošais vidējais

Ražošanas jaudu noslodze
Vēsturiski augstākais un zemākais līmenis,
procentos

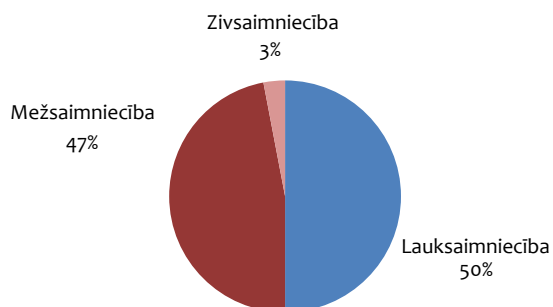
LAUKSAIMNIECĪBA, MEŽSAIMNIECĪBA UN ZIVSAIMNIECĪBA

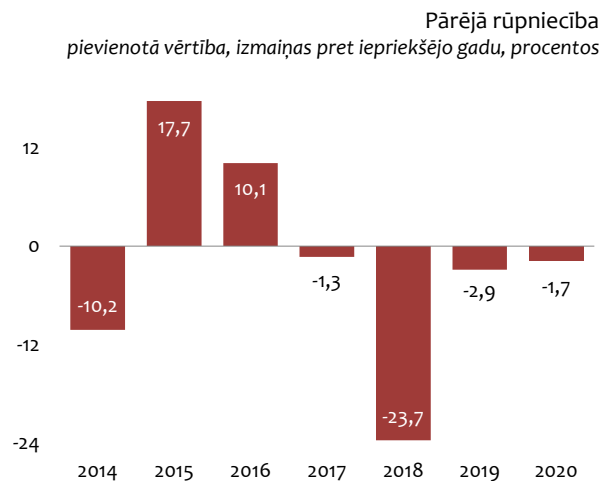
Lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības nozares struktūrā dominē lauksaimniecība un mežsaimniecība. Nozares darbība ir cieši saistīta ar laika apstākļiem, tādēļ nozarē kopumā vērojama svārstīga izaugsme. 2019.gadā bija vērojams straujš nozares apjomu pieaugums tieši labvēlīgo laika apstākļu un augkopības nozares straujās izaugsmes dēļ. 2020.gadā kopumā nozaru apjomi nedaudz pieauga. Produkcijas apjomi pieauga gan augkopībā un lopkopībā, gan

mežsaimniecībā un mežistrādē, bet zivsaimniecībā produkcijas apjomi kritās. Nozarē pēdējos gados lēnām pieauga gan nodarbināto, gan arī aizņemto darbavietu skaits, kas jau pārsniedza pirmskrīzes līmeni. Aizņemtās darba vietas pieauga straujāk, kas nozīmē, ka nozarē arvien vairāk tiek izmantots algots darbaspēks. 2020.gadā Covid-19 ietekmē darbavietu skaits saruka, ko ietekmēja straujš to kritums mežsaimniecības nozarē.

Lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības nozares struktūra 2020.gadā, procentos

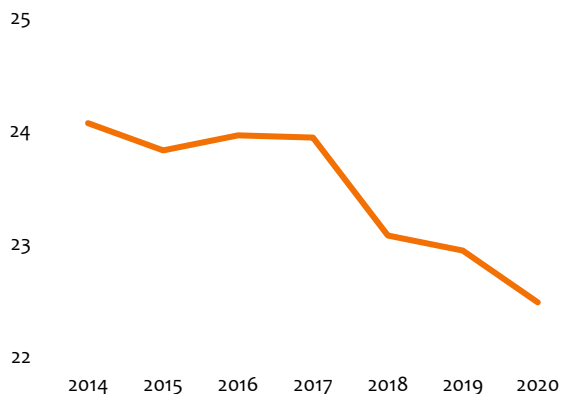
PĀRĒJĀ RŪPNIECĪBA

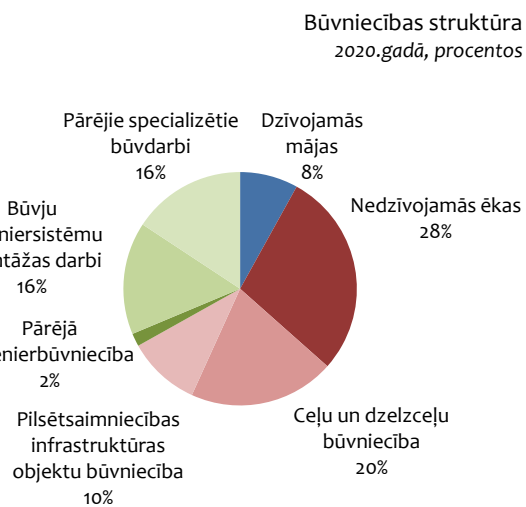
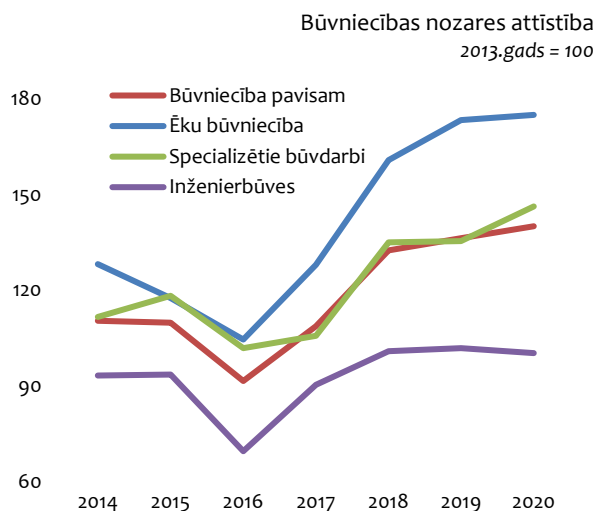
Pārējās rūpniecības (ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde, elektroenerģijas, gāzes apgāde, siltumapgāde un kondicionēšana, ūdens apgāde un atkritumu apsaimniekošana) nozaru struktūrā dominē elektroenerģijas un gāzes apgāde. 2017.-2019.gadā pārējās rūpniecības nozaru apjomi samazinājās, ko noteica kritums elektroenerģijas un gāzes apgādes nozarē silto laika apstākļu dēļ. 2020.gadā pārējās rūpniecības nozaru apjomi

nedaudz samazinājās. Labvēlīgie laika apstākļi veicināja ieguves rūpniecības un karjeru izstrādes nozaru attīstību, savukārt sezonai neraksturīgi siltie laika apstākļi būtiski samazināja dabasgāzes padevi un elektroenerģijas ražošanu un padevi. Aizņemto darbavietu skaits sarūk elektroenerģijas, gāzes apgādes, siltumapgādes un kondicionēšanas nozarē un ūdens apgādes un atkritumu apsaimniekošanas nozarē.

Aizņemtās darbavietas pārējā rūpniecībā tūkstošos

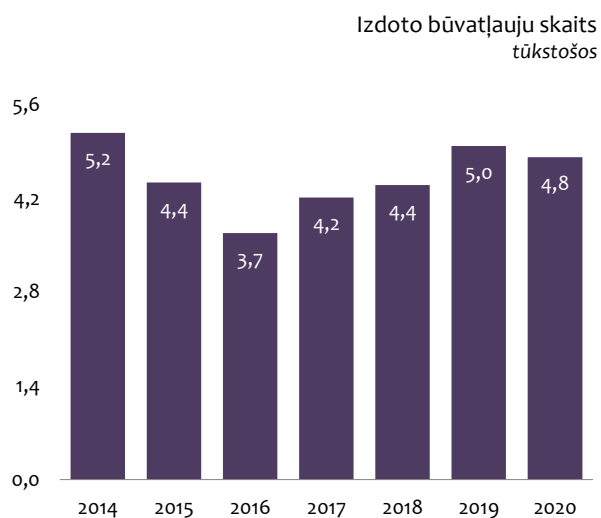
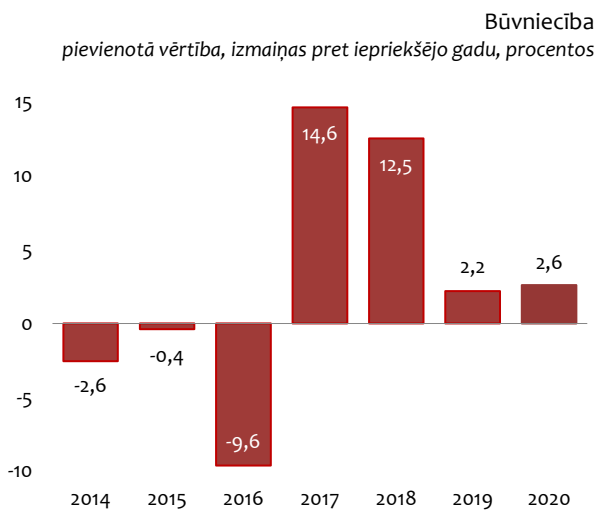
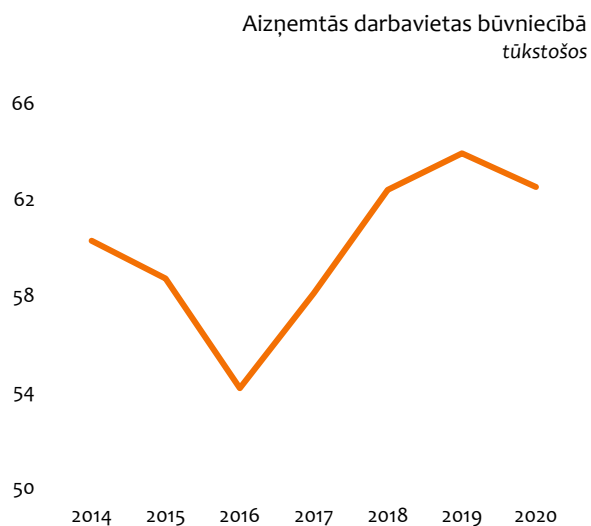
BŪVNIĒCĪBA

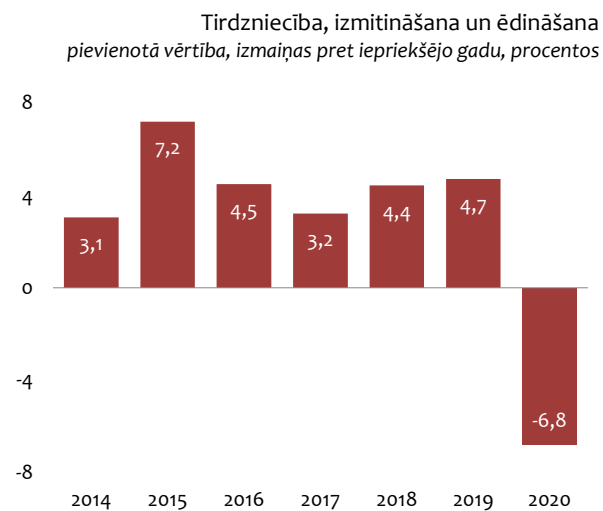
2020.gadā būvniecības produkcijas apjomi pieauga par 2,7%. Lai arī 2020.gada 2. un 3.ceturksnī ekonomiskās lejupslīdes izraisītais privāto investīciju samazinājums atstāja negatīvu ietekmi uz nozares izlaidi, būvniecības izaugsmi nodrošināja 1. un 4.ceturkšņa pozitīvie rādītāji.

Analizējot būvniecības attīstību 2020.gadā pa pamatgrupām, jāsecina, ka nozares dzinulis gada griezumā bija specializētie būvdarbi. Pozitīva izaugsme bija vērojama arī ēku būvniecībā, savukārt inženierbūvniecības apjomi mazliet saruka.

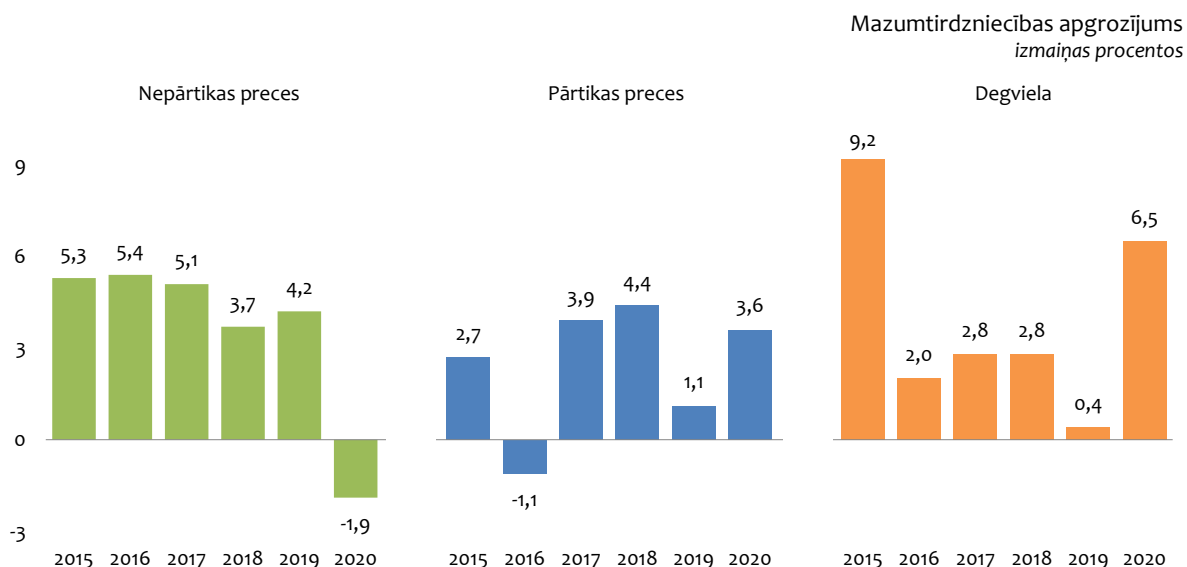
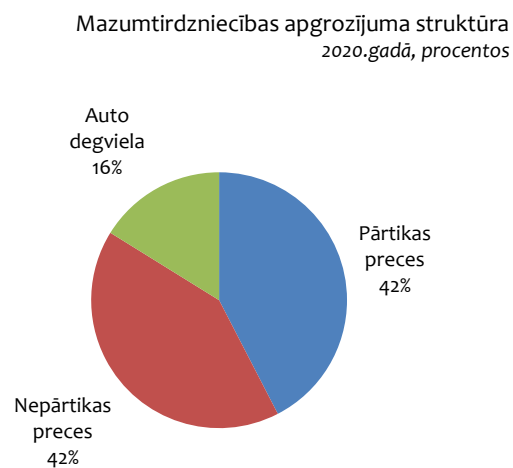
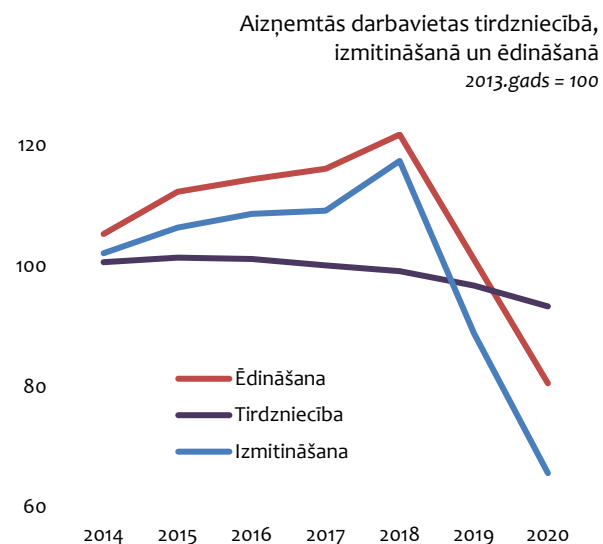
2020.gadā izsniegto būvatļauju skaits samazinājās. Tika izsniegtas 4 819 būvatļaujas, kas ir par 3,3% mazāk nekā pirms gada. Galvenais iemesls bija privātmāju būvniecībai izsniegto būvatļauju skaita samazinājums. Tajā pašā laikā būvatļaujās paredzamā platība saruka straujāk – par 16,9 procentiem.

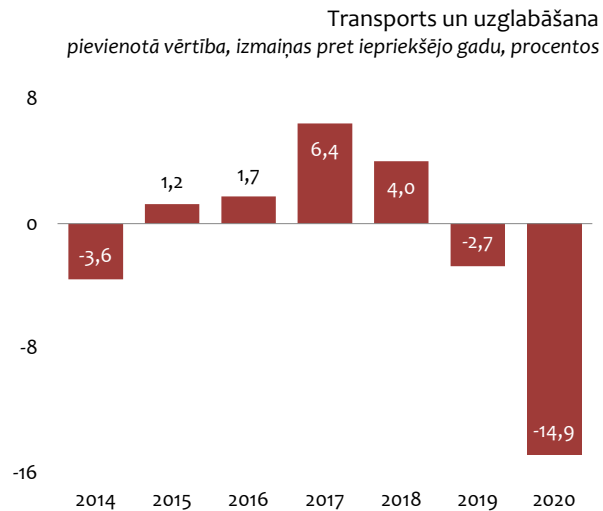
TIRDZNICĪBA, IZMITINĀŠANA UN ĒDINĀŠANA

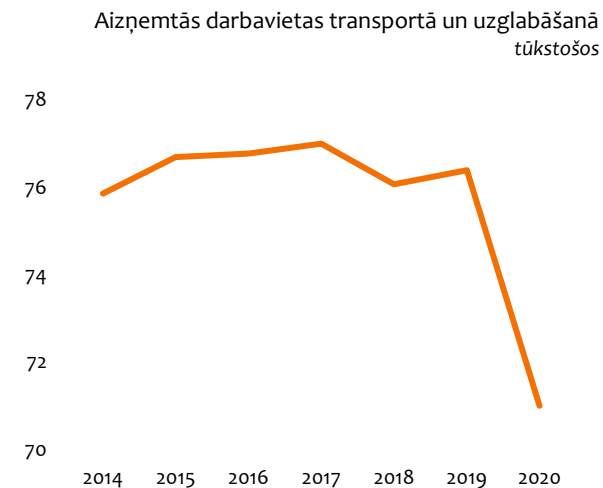
Tirdzniecības, izmitināšanas un ēdināšanas nozarē sniegto pakalpojumu apjomi 2020.gadā strauji samazinājās. Tirdzniecības nozari negatīvi ietekmēja Covid-19 izraisīts privātā patēriņa kritums, bezdarba pieaugums un ienākumu samazinājums. 2020.gadā tā samazinājās par 2,2%. Mazumtirdzniecības apgrozījuma kāpums 2020.gadā bija lēnāks kā iepriekšējā gadā un pieauga par 1,5%. Pārtikas precēm un degvielai mazumtirdzniecības apjomi pieauga, bet nepārtikas precēm bija vērojams kritums. Savukārt vairumtirdzniecības nozares apgrozījums faktiskajās cenās samazinājās par 6,8%. Izmitināšanas un ēdināšanas pakalpojumu nozari īpaši negatīvi ietekmēja ieviestie stingrie pasākumi vīrusa izplatības ierobežošanai. 2020.gadā nozares apjomi saruka par 38,1%. Lielākais aizņemto darbavietau īpatsvars ir tirdzniecībā. 2020.gadā Covid-19 ietekmē darbavietau skaita kritums vērojams abās nozarēs, bet īpaši straujš tas bija izmitināšanas un ēdināšanas nozarē.

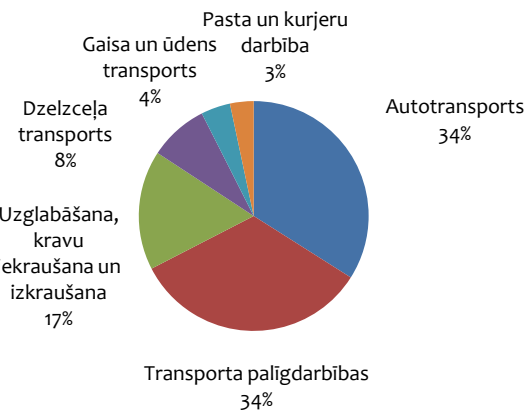
TRANSPORTS UN UZGLABĀŠANA

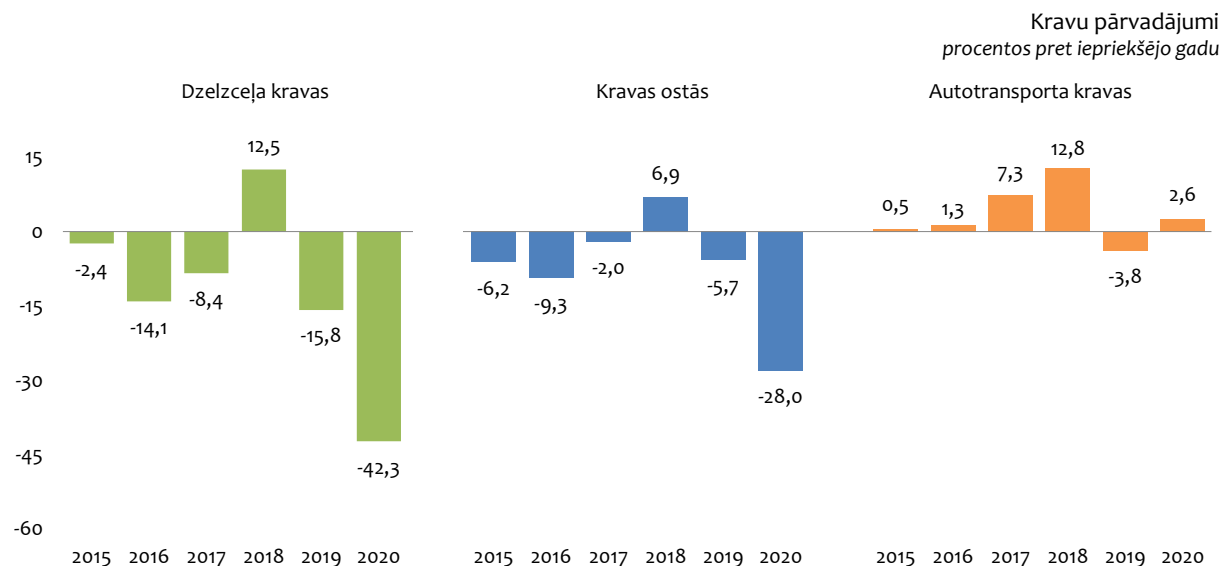
Transporta un uzglabāšanas nozare ir cieši saistīta ar starptautiskajiem pārvadājumiem. No 2014. līdz 2019.gadam nozares apjomi pieauga par 1,1% vidēji gadā, ko cita starpā ietekmēja tranzīta kravu pārvadājumu samazināšanās, galvenokārt Krievijas transporta politikas un pieaugošas konkurences dēļ. 2020.gadā nozares apjomi strauji saruka. Covid-19 ierobežojumi būtiski ietekmēja aviācijas, sauszemes transporta un dzelzceļa uzņēmumus. Straujs tranzīta kravu kritums bija vērojams dzelzceļā un ostās, savukārt autotransporta pārvadājumu kravu apjomi nedaudz pieauga, ko noteica iekšzemē pārvadāto kravu apjomu kāpums. Pasažieru pārvadājumi samazinājās visos transporta veidos. Straujākais pasažieru skaita samazinājums bija aviopārvadājumos – par 74,2%, ostās pasažieru skaits samazinājās par 56,5%, bet sauszemes pārvadājumos – par 36,4 procentiem.

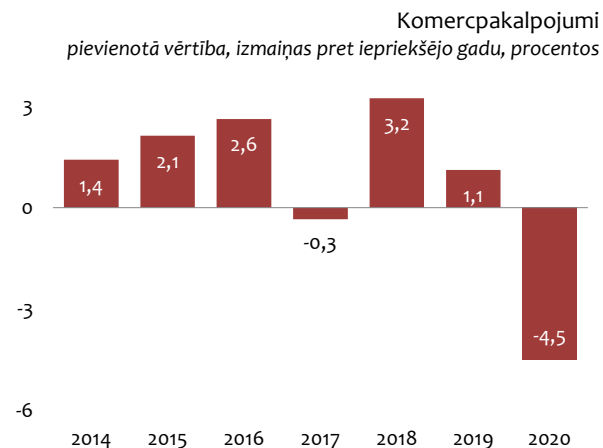
Transporta un uzglabāšanas nozares struktūra
2020.gadā*, procentos

* – EM novērtējums

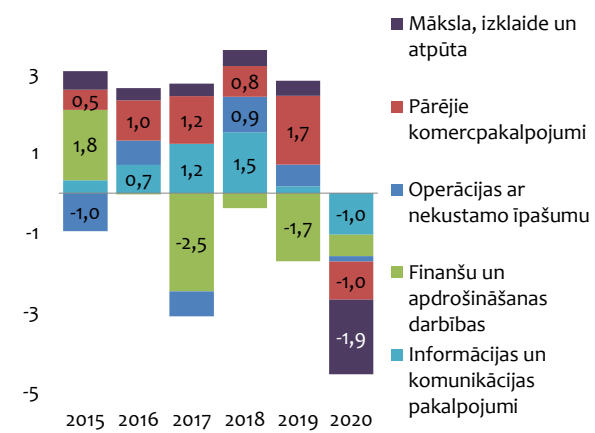
KOMERCPAKALPOJUMI

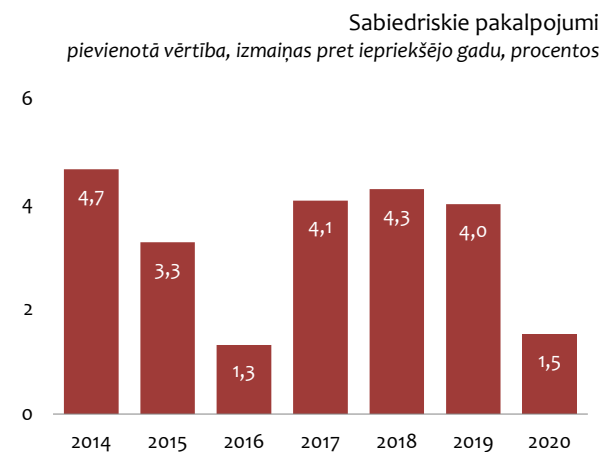
Komerckpakalpojumu (informācijas un komunikācijas pakalpojumi, finanšu un apdrošināšanas darbības, operācijas ar nekustamo īpašumu, profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi, administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība, māksla, izklaide un atpūta) nozaru struktūrā dominē operācijas ar nekustamo īpašumu. 2020.gadā Covid-19 krīzes ietekmē komerckpakalpojumu apjomi strauji samazinājās visās nozarēs. Lielākā ietekme bija pakalpojumu apjomu kritumam mākslas, izklaides un atpūtas nozarēs, ko noteica

ieviestie stingrie pasākumi Covid-19 pandēmijas ierobežošanai. Pārējās nozarēs apjomu samazinājumu ietekme bija līdzīga, izņemot operācijas ar nekustamo īpašumu. Lielākais aizņemto darbavietu īpatsvars ir profesionālo, zinātnisko un tehniskajos pakalpojumos, administratīvo un apkalpojošo dienestu darbībās un informācijas un komunikācijas pakalpojumu nozarēs. 2020.gadā darbavietu skaits visstraujāk samazinājās mākslas, izklaides un atpūtas nozarē, bet pieauga informācijas un komunikācijas pakalpojumu nozarē.

Komerckpakalpojumu nozaru ieguldījums pieaugumā procentpunktos

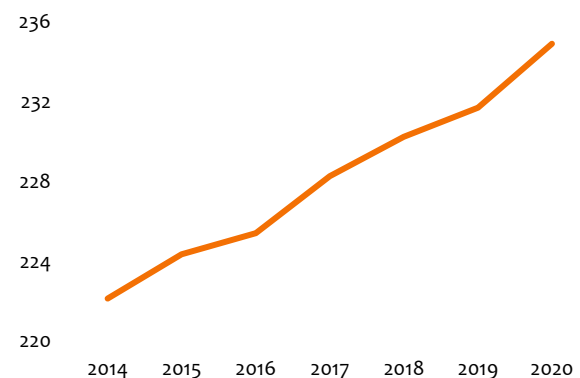
SABIEDRISKIE PAKALPOJUMI

Sabiedrisko pakalpojumu (valsts pārvalde un aizsardzība, izglītība, veselība un sociālā aprūpe) nozaru struktūrā dominē valsts pārvalde un aizsardzība. 2020.gadā arī sabiedrisko pakalpojumu nozares negatīvi ietekmēja Covid-19 krīze. Kopējie pakalpojumu apjomi pieauga mēreni. Valsts pārvaldes un aizsardzības apjomi pieauga

par 1,5%, izglītības pakalpojumu apjomi – par 0,8%, bet veselības un sociālās aprūpes apjomi – par 2,4%. Lielākais aizņemto darbavietu īpatsvars ir izglītībā. Straujākais darbavietu kāpums pēdējos gados vērojams veselības aprūpē. Arī 2020.gadā veselības aprūpē bija vērojams straujš darbavietu skaita pieaugums, bet valsts pārvaldē darbavietu skaits turpināja samazināties.

Aizņemtās darbavietas sabiedrisko pakalpojumu nozarē tūkstošos

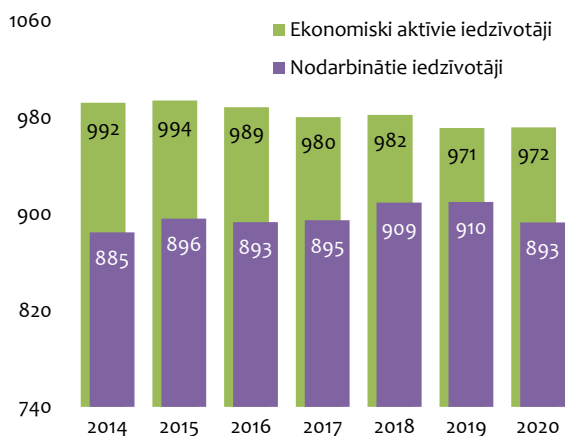
2021 | 1

DARBA TIRGUS

NODARBINĀTĪBA UN BEZDARBS

Covid-19 krīze ir veicinājusi ilgstošā bezdarba un neregistrētās nodarbinātības pieaugumu. Covid-19 pandēmija ir atstājusi negatīvu ietekmi uz darba tirgu, jo īpaši tādās nozarēs kā tūrisma, izmitināšanas un ēdināšanas, transporta (pasažieru pārvadājumi), mākslas un izklaides nozarēs. Vienlaikus līdz ar krīzes ielgšanu ir pieaudzis ilgstošo darba meklētāju skaits – vakanču skaita samazināšanās darba tirgū palēninājusi bez darba palikušo atgriešanos nodarbinātībā. Tikmēr atšķirības starp nodarbināto iedzīvotāju un aizņemto darbavietu skaita izmaiņām norāda uz neregistrētās nodarbinātības īpatsvara pieaugumu.

Nodarbināto un ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaits
15-74 gadu vecumā, tūkstošos

Krīzes laikā ir pieaugusi iedzīvotāju ekonomiskā aktivitāte.

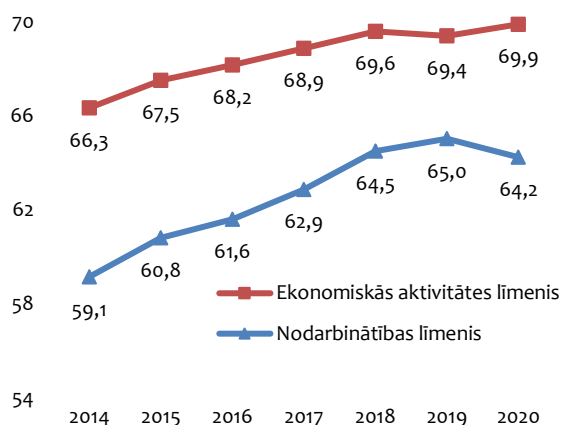
Ņemot vērā darbaspēka pieprasījuma kritumu, ko ietekmējusi ekonomisko aktivitāšu samazināšanās Covid-19 krīzes dēļ, 2020.gadā nodarbināto skaits samazinājās par aptuveni 17 tūkst. jeb 1,9%, salīdzinot ar 2019.gadu, kas ir lielākais nodarbināto skaita kritums kopš 2010.gada.

Lai gan kopumā Covid-19 negatīvo ietekmi uz iedzīvotāju nodarbinātību ievērojami ir mīkstinājuši ieviestie valsts atbalsta pasākumi, kas ārkārtas perioda laikā ir ļāvuši daļēji saglabāt gan darbavietas, gan ienākumus iedzīvotājiem, tomēr krīzei ielgstot tās nasta uz darba tirgu ir pieaugusi un gada ietvaros nodarbināto skaita samazinājums akumulējās līdz 3% jeb 27,6 tūkst. 2020.gada 4.ceturksnī (samazinājums salīdzinot ar 2019.gada 4.ceturksni). Kopumā 2020.gada 4.ceturksnī bija nodarbināti 885,5 tūkst. iedzīvotāji jeb 63,8% no visiem iedzīvotājiem vecumā no 15-74 gadiem privātajās mājāsaimniecībās.

Jāatzīmē, ka valsts intervences pasākumi var kompensēt ekonomisko aktivitāšu kritumu tikai īstermiņā, tādēļ ekonomiskajām aktivitātēm saglabājoties zemā līmenī ilgstoši, arī krīzes ietekme uz darba tirgu kopumā pieaug.

Reālās iedzīvotāju nodarbinātības samazinājums līdz šim ir bijis lielāks, ņemot vērā atsevišķu nozaru dikstāvi un izmaiņas ražošanas/klientu apkalpošanas procesos, kas kopumā ir samazinājis atsevišķu darbavietu noslodzi – 2020.gada 4.ceturksnī vidējās darbinieku skaita norma laika vienībās bija par 4,6% mazāks nekā pirms gada. Ekonomiskajām aktivitātēm saglabājoties zemā līmenī ilgāk, pastāv risks, ka daļa no šīm darbavietām varētu tikt zaudētas.

Nodarbinātības un ekonomiskā aktivitāte
15-74 gadu vecumā, procentos

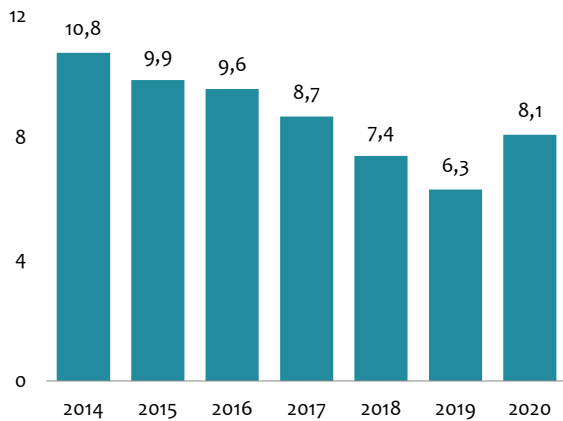
Vienlaikus, neskatoties uz kopējo ekonomisko aktivitāšu samazināšanos, iedzīvotāju līdzdalības līmenis darba tirgū joprojām saglabājās augsts - vairāk nekā 2/3 (69,9%) no visiem iedzīvotājiem vecumā no 15-74 gadiem 2020.gadā bija nodarbināti vai darba meklējumos, kas ir augstākais rādītājs pēdējo 30 gadu laikā. Jāatzīmē, ka iedzīvotāju ekonomiskā aktivitāte kopumā krīzes laikā ir palielinājusies, salīdzinot ar 2019. gadu, iedzīvotāju līdzdalības līmenis 2020.gadā pieauga par 0,5 procentpunktiem (no 69,4% 2019.gadā). Kopumā ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaits 2020.gadā pieauga līdz 971,7 tūkst.

Līdz ar nodarbinātības samazināšanos, ir pieaudzis arī bezdarbs. Bezdarba rādītāji joprojām saglabājās par gandrīz 1/3 augstāki nekā pirms Covid-19 krīzes. Bezdarba līmenis 2020.gada 4.ceturksnī bija 7,9% jeb par 1,9 procentpunktiem augstāks nekā 2019.gada attiecīgajā

periodā (6%). Kopumā 2020.gadā vidējai bezdarba līmenis pieauga līdz 8,1%, kas ir par 1,8 procentpunktiem augstāks rādītājs nekā vidēji 2019.gadā.

Darba meklējumos 2020.gada 4.ceturksnī bija 75,6 tūkst. iedzīvotāji, kas ir par 17,7 tūkst. vairāk nekā pirms gada.

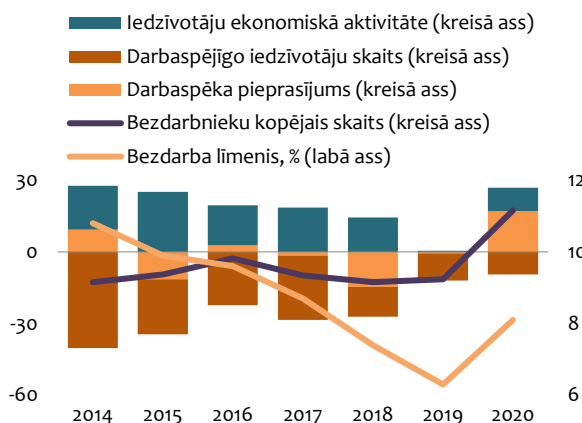
Bezdarba līmenis
15-74 gadu vecumā, procentos

Jāatzīmē, ka bezdarba dinamiku 2020.gadā ietekmēja ne tikai darbaspēka pieprasījuma samazinājums, bet arī iedzīvotāju ekonomiskās aktivitātes palielināšanās. Iedzīvotāju ekonomiskās aktivitātes pieaugums 2020.gadā noteica gandrīz 2/4 no darba meklētāju skaita pieauguma.

Tāpat darba tirgu ilgstoši ietekmē arī negatīvais demogrāfijas fons, atstājot ietekmi gan uz bezdarba rādītājiem, gan uz nodarbināto skaita dinamiku. Iedzīvotāju skaits privātajās māsaimniecībās vecumā no 15-74 gadiem 2020.gadā bija par 9,5 tūkst. mazāks nekā pirms gada.

Bezdarbs un to ietekmējošiem faktori
izmaiņas tūkstošos pret iepriekšējo gadu

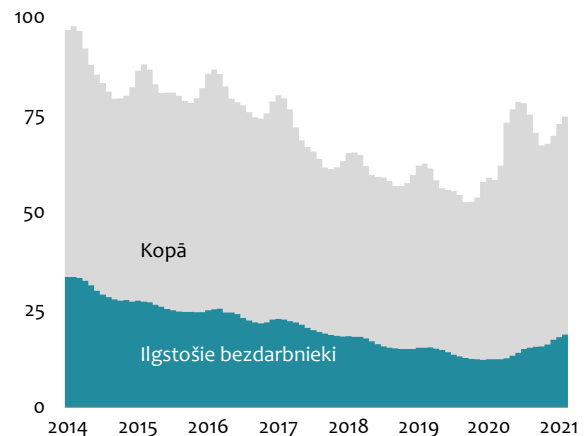

Pieaug ilgtermiņa bezdarbs

Krīzes ielgšana un darba tirgū pieejamo brīvo darbavietu skaita samazinājums, kopumā ir samazinājušas bez darba palikušo iespējas ātri atgriezties nodarbinātībā, kas ir

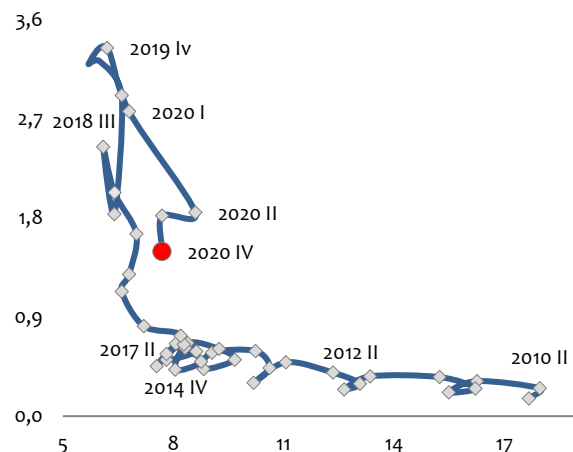
veicinājis ilgstošā bezdarba pieaugumu. Kopš 2020.gada aprīļa beigām pakāpeniski pieaug ilgstošo darba meklētāju īpatsvars. Reģistrēto ilgstošo darba meklētāju (bez darba ilgāk par gadu) īpatsvars kopējā bezdarbnieku skaitā periodā no 2020.gada aprīļa beigām līdz 2021.gada februāra beigām ir pieaudzis par 7,8 procentpunktiem (no 17,2% līdz 24,9%) – 2021.gada februāra beigās aptuveni 18,6 tūkst. darba meklētāju bija bez darba ilgāk par gadu.

Reģistrētie bezdarbnieki
tūkstošos

Jāņem vērā, ka liels ilgstošais bezdarbs var radīt strukturālā bezdarba pieaugumu, proti, jo ilgāk šie cilvēki ir bez darba, jo lielāks risks zaudēt iepriekšējās darba iemaņas un prasmes, kā arī tiem ir grūtāk pielāgoties jaunām darba tirgus vajadzībām. Pastāv augsts risks, ka daļai no esošiem bezdarbniekiem tuvākajos gados varētu būt problēmas atrast savām prasmēm atbilstošu darbu, jo atgūšanās Covid-19 krīzes tieši skartajās nozarēs varētu būt salīdzinoši lēna, bet nozarēs, kurās potenciāli var veidoties darba iespējas, iepriekš apgūtās prasmes var nebūt pieprasītas.

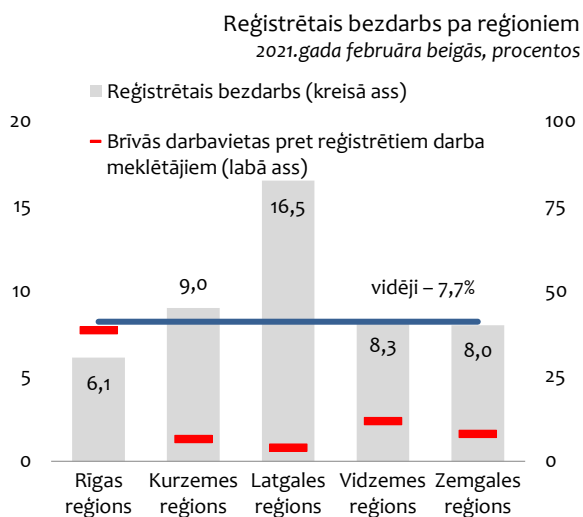
Beveridža līkne
Procentos pa ceturkšņiem; horizontālā ass – reģistrētais bezdarba līmenis; vertikālā ass – vakanču skaits pret ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem

Vienlaikus esošā krīze ir paātrinājusi ekonomikas digitalizāciju un darbavietau automatizāciju, līdz ar to no vienas puses audzējot darbaspēka produktivitātes potenciālu – mazāk darbaspēka vajadzību, bet no otras puses mainot prasmju pieprasījuma struktūru darba tirgū – prasmju vajadzības atsevišķās specialitātēs var jūtami atšķirties no tām, kādas tās bija pirms krīzes.

Tāpat strukturālās problēmas var padziļināt arī ievērojamās darba tirgus reģionālās atšķirības, kas nākotnē var kavēt darba tirgus atlabšanu. Lai gan darba tirgus reģionālās atšķirības krīzes laikā ir nedaudz izlīdzinājušās, tomēr bezdarba līmenis Latgales reģionā joprojām ir divreiz augstāks nekā vidēji Latvijā, bet gandrīz 3 reizes augstāks nekā Rīgas reģionā, kas kopā ar zemo darbaspēka ģeogrāfisko mobilitāti, palielina strukturālā bezdarba riskus.

Lai gan darba tirgus reģionālās atšķirības krīzes laikā ir nedaudz izlīdzinājušās, tomēr bezdarba līmenis Latgales reģionā joprojām ir vairāk nekā divreiz augstāks nekā vidēji Latvijā, bet gandrīz 3 reizes augstāks nekā Rīgas reģionā, kas kopumā palielina strukturālā bezdarba riskus.

Kopumā bezdarba līmenis Latvijā 2020.gada 3.ceturksnī bija septītais augstākais starp ES27 valstīm (par 0,9 procentpunktiem pārsniedzot ES27 vidējo rādītāju – 7,5%), kas bija zemāks rādītājs nekā Lietuvā (9,3%), bet par 0,7 procentpunktiem augstāks nekā Igaunijā (7,7%).

Puse no kopējā darbavietau skaita samazinājuma ir bijis Covid-19 krīzes tieši skartajās nozarēs. Aizņemto darbavietau skaits 2020.gadā samazinājās par 2,7% jeb 25 tūkst. darbavietau, salīdzinot ar 2019.gadu. Kopumā 2020.gadā aizņemto darbavietau skaits veidoja 889,2 tūkst.

Vairāk nekā 3/5 (15,2 tūkst.) no kopējā darbavietau samazinājuma veidoja Covid-19 krīzes tieši skartās nozares (izmitināšanas un ēdināšanas pakalpojumi; transports; māksla, izklaide un atpūta, kā arī administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība), no kurām būtiskākais samazinājums ir bijis izmitināšanas un ēdināšanas nozarē – par 7,7 tūkst., kas veidoja 30,8% no kopējā aizņemto darbavietau samazinājuma.

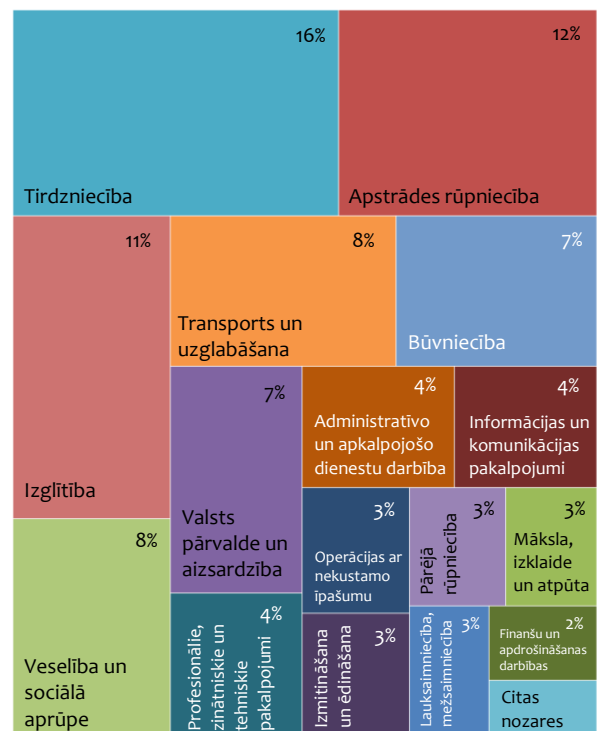
Vienlaikus atsevišķās nozarēs 2020.gadā aizņemto darbavietau skaits turpināja augt. Būtiskākais darbavietau skaita pieaugums 2020.gadā bija veselības aprūpes nozarē – par 2,1 tūkst. darbavietau (3% pieaugums pret 2019.gadu). Tāpat ievērojami darbavietau skaits ir audzis izglītības nozarē – par 1,1 tūkst. darbavietau (par 1,2% pret 2019.gadu), un informācijas un komunikācijas pakalpojumu nozarē (galvenokārt datorprogrammēšanas un informācijas pakalpojumu segmentos) – par 1 tūkst. darbavietau (par 2,9% pret 2019.gadu).

Būtiskākais darbavietau samazinājums 2020.gada bija privātajā sektorā – par 22,9 tūkst. jeb par 3,7%, salīdzinot ar 2019.gadu, līdz ar to samazinoties līdz 2016.gada līmenim.

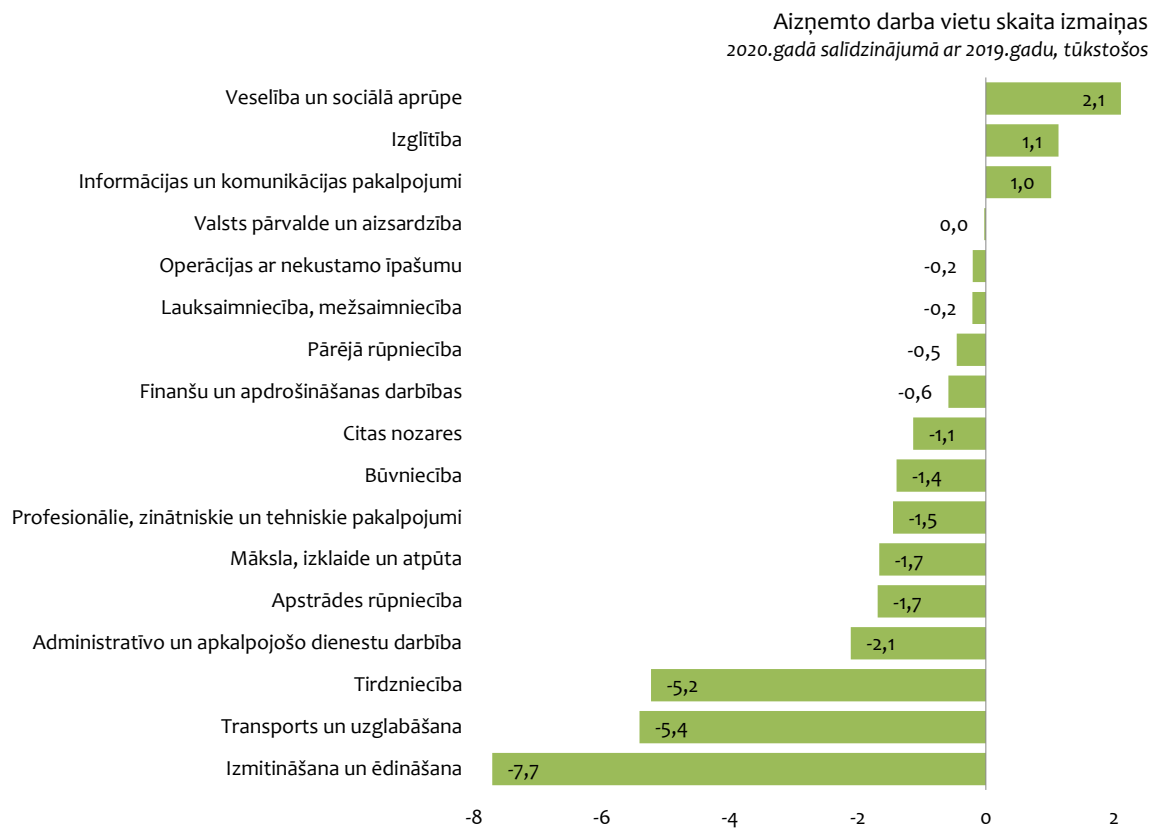
Kopumā mazāk Covid-19 krīze ir skarusi sabiedrisko sektoru – aizņemto darbavietau skaits samazinājies par 2,2 tūkst. jeb 0,7%. Lielākais darbavietau skaita samazinājums sabiedriskajā sektorā ir bijis transporta un uzglabāšanas nozarē, kā arī mākslas un izklaides nozarē.

Vienlaikus jāatzīmē, ka aizņemto darbavietau skaita statistika neņem vērā tos uzņēmumus, kuru darbavietau skaits ir mazāks par 50, līdz ar to kopējais darbavietau skaita samazinājums varētu būt ievērojami lielāks.

Aizņemtās darbvietas pa nozarēm struktūra 2020.gadā, procentos

Tikmēr aizņemto darbavietau skaita atšķirības ar nodarbināto skaita dinamiku pēc darbaspēka apsekojuma datiem, kas iespēju robežās ņem vērā arī neregistrēto nodarbinātību, kopumā norāda uz ēnu ekonomikas/neregistrētās nodarbinātības īpatsvara pieaugumu Covid-19 krīzes laikā.

DARBA SAMAKSA

Vidējā darba alga tautsaimniecībā turpina pieaugt, tomēr līdz ar aktivitāšu samazināšanos darba algu pieauguma tempi ir kļuvuši lēnāki. Vidējā mēneša bruto alga 2020. gada 4.ceturksnī palielinājās par 6,7% – pieaugot vidēji līdz 1 188 eiro mēnesī, kas joprojām ir būtisks pieaugums, tomēr nedaudz lēnāks nekā 2018. un 2019.gada 4.ceturksnī, kad vidējās bruto algas pieaugums veidoja attiecīgi 8,3% un 6,9%. Algu pieaugums pēdējo četrus gadu laikā saglabājies vidēji virs 5% gadā. Vidējā bruto alga 2019.gadā pieauga par 7,2%, bet 2018.gadā par 8,4 procentiem.

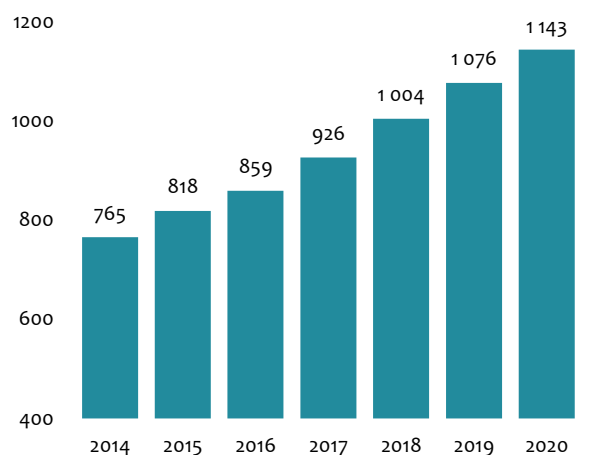
Kopumā 2020.gadā vidējā bruto alga pieauga par 6,2% – līdz vidēji 1 143 eiro, kas ir lēnākais darba algu pieaugums kopš 2016.gada.

Daļēji darba algas pieaugumu ir veicinājis zemāk apmaksātu darbavietu īpatsvara samazinājums darba tirgū, ņemot vērā ievērojamo darbavietu samazinājumu gan izmitināšanas un ēdināšanas nozarē, gan arī mazumtirdzniecībā, kurās vidējais darba algu līmenis līdz šim ir bijis ievērojami zemāks nekā vidēji tautsaimniecībā.

Darba algas straujāk aug privātajā sektorā. Lai gan darba algas 2020.gadā pieauga gan privātajā, gan sabiedriskajā sektorā, tomēr jūtami straujāks algu pieaugums bija vērojams privātajā sektorā strādājošiem. 2020.gadā vidējā bruto alga privātajā sektorā pieauga par 6,7% (līdz vidēji 1 138 eiro), bet sabiedriskajā sektorā – par 4,9% (līdz vidēji

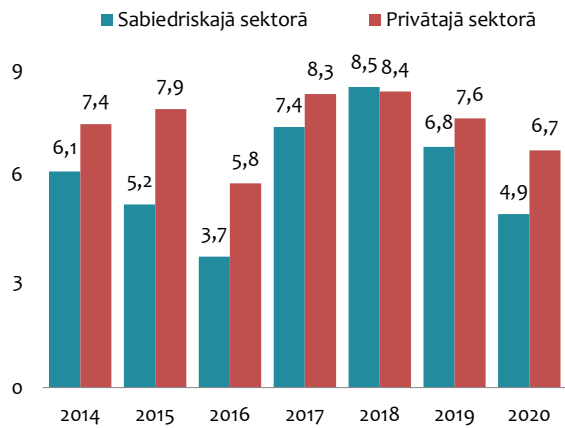
1 156 eiro). Jāatzīmē, ka kopš 2010.gada atalgojums ir audzis gan privātajā, gan sabiedriskajā sektorā. Vienlaikus pieaugums privātajā sektorā pēdējos gados ir bijis jūtami straujāks. Tas lielā mērā ir saistīts ar atšķirīgo darbaspēka pieprasījuma dinamiku starp sektoriem. Privātajā sektorā aizņemto darbavietu skaits periodā no 2011.-2020.gadam ir audzis par 15,8%, bet sabiedriskajā sektorā – vien par 0,6 procentiem.

Strādājošo mēneša vidējā bruto darba samaksa
eiro

Pēdējos gados pakāpeniski samazinās minimālās darba algas saņēmēju īpatsvars. Vienlaikus pieaug nodarbināto skaits, kas saņem algu virs 1 000 eiro mēnesī. 2020.gadā vairāk nekā 2/5 no nodarbinātajiem bruto atalgojums bija virs 1 000 eiro.

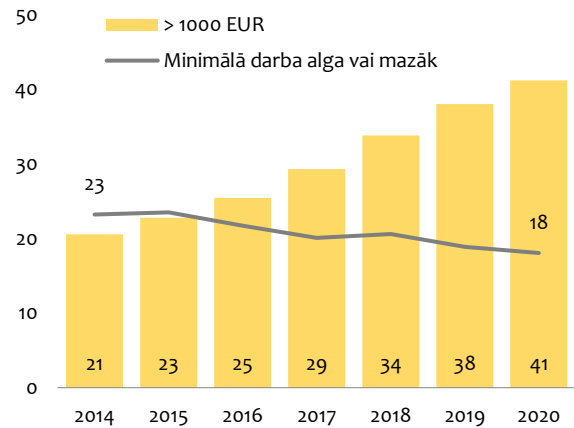
Strādājošo mēneša vidējā bruto darba samaksa izmaiņas procentos

2020.gada 4.ceturksnī straujākais atalgojuma pieaugums bija vērojams citos pakalpojumos, galvenokārt datoru, individuālās lietošanas priekšmetu un māsaimniecības piederumu remonta nozarē (par 16,6%) un sabiedrisko, politisko un citu organizāciju darbībā (par 14,1%), veselības un sociālās aprūpes nozarē (pieaugums par 12,4%), kā arī

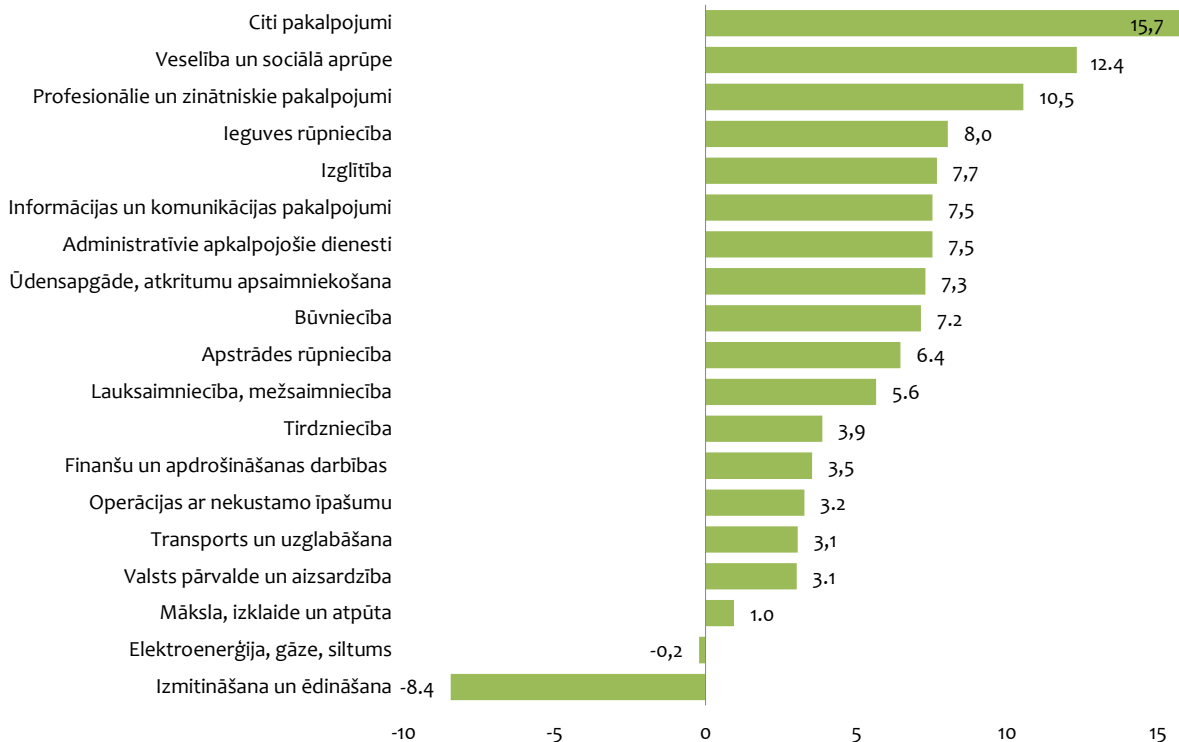
profesionālos, zinātniskos un tehniskos pakalpojumos, ko lielā mērā noteica algu pieaugums reklāmas un tirgus izpētes pakalpojumos (par 23,9%) un zinātniskās pētniecības darbā (par 11,9%).

Nodarbināto sadalījums pa bruto algu grupām īpatsvars procentos no kopējā nodarbināto skaita

Būtiskākais vidējās bruto darba algas samazinājums bija vērojams izmitināšanas un ēdināšanas nozarē – vidējā mēneša bruto alga nozarē samazinājās par 8,4%, salīdzinot ar 2019.gada 4.ceturksni. Tīkmēr augstākais atalgojuma līmenis 2020.gada 4.ceturksnī joprojām saglabājās finanšu pakalpojumu nozarē – vidējā mēneša bruto alga 2 110 eiro.

Bruto darba algas izmaiņas 2020.gada 4.ceturksnis pret 2019.gada 4.ceturksni, procentos

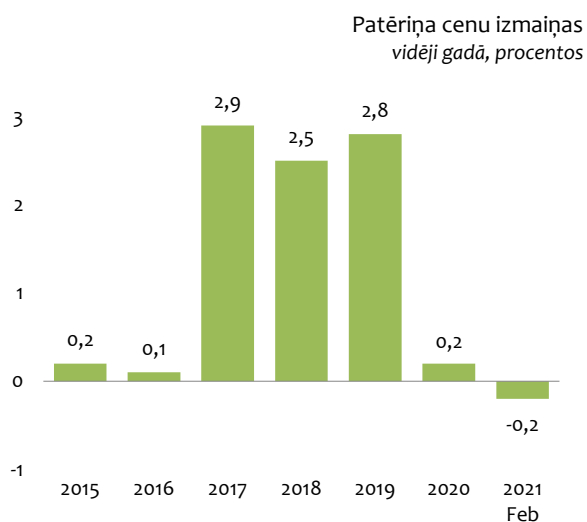
2021 | 1

EKONOMISKĀ STABILITĀTE UN KONKURĒTSPĒJA

CENAS

2020.gadā bija vērojams straujš cenu kritums. Patēriņa cenas samazinājās par 0,5%, bet gada vidējā inflācija bija 0,2%. Būtiska ietekme uz patēriņa cenu līmeni bija pieprasījuma kritumam saistībā ar Covid-19 krīzi.

2021.gada divos mēnešos cenas strauji pieauga. Patēriņa cenas 2021.gada februārī, salīdzinot ar 2020.gada decembri, pieauga par 0,8%, kas bija straujākais kāpums janvārī-februārī kopš 2012.gada un ko noteica cenu kāpums degvielai. Salīdzinot ar iepriekšējā gada februāri, patēriņa cenas samazinājās par 0,2%. Gada vidējā inflācija februārī bija -0,2 procenti.

Galvenie cenas ietekmējošie faktori 2020.gadā:

(1) cenu kritums degvielai pasaules naftas cenu krituma dēļ. Kopumā 2020.gadā naftas cenas samazinājās par 23%. Naftas cenu kritumu veicināja naftas pieprasījuma kritums un naftas ieguves ierobežojumu palielināšana Covid-19 krīzes dēļ;

(2) cenu kritums siltumenerģijai un dabasgāzei saistībā ar tarifu samazināšanu, ko noteica pasaules naftas cenu kritums. Cenas samazinājās arī elektroenerģijai, ko izraisīja lielāka hidroelektrostaciju izstrāde un pieprasījuma kritums saistībā ar Covid-19 krīzi;

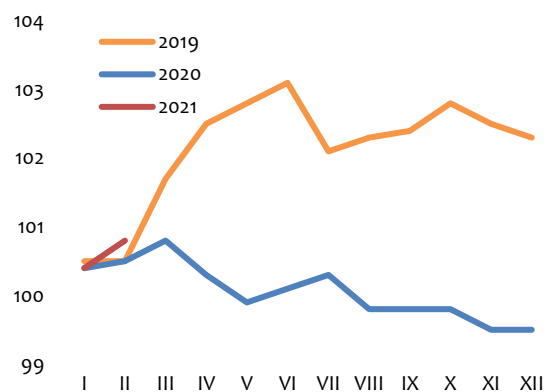
(3) cenu kritums apģērbiem un apaviem bija straujākais gada laikā kopš 2009.gada, kas saistīts ar pieprasījuma samazināšanos;

(3) cenu kāpums pakalpojumiem – lielākā ietekme bija cenu kāpumam ambulatoriem, ēdināšanas, atpūtas un kultūras pakalpojumiem;

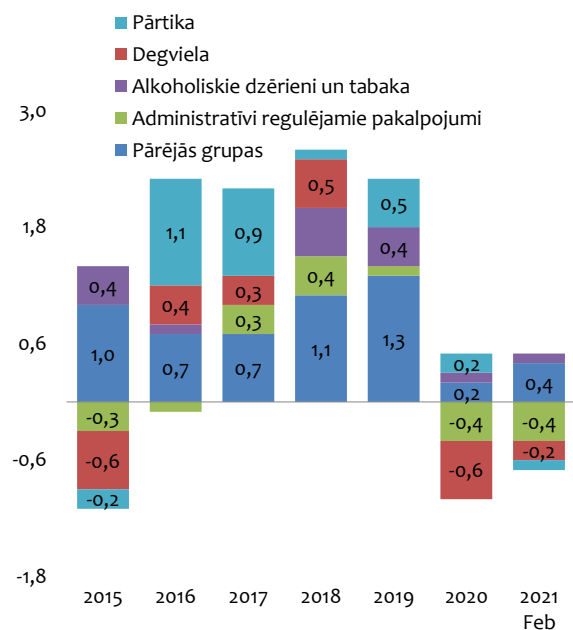
(4) cenu kāpums pārtikai, ko ietekmēja straujāks cenu pieaugums gada sākumā un neraksturīgs kāpums jūlijā. Lielākā palielinošā ietekme bija cenu kāpumam maizei un graudaugiem. Pasaules pārtikas cenas pieauga par 7,4%. Tās pieauga visās galvenajās grupās, izņemot gaļu;

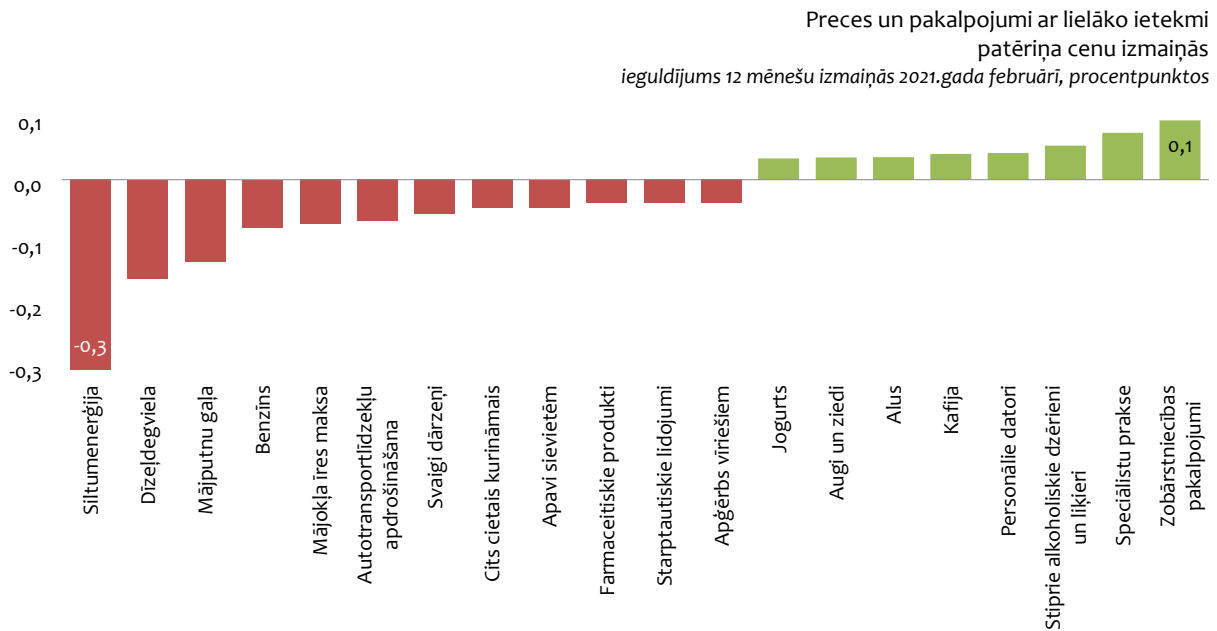
(5) cenu kāpums alkoholiskajiem dzērieniem un tabakas izstrādājumiem akcīzes nodokļa paaugstināšanas dēļ;

Patēriņa cenu indekss iepriekšējā gada decembris = 100

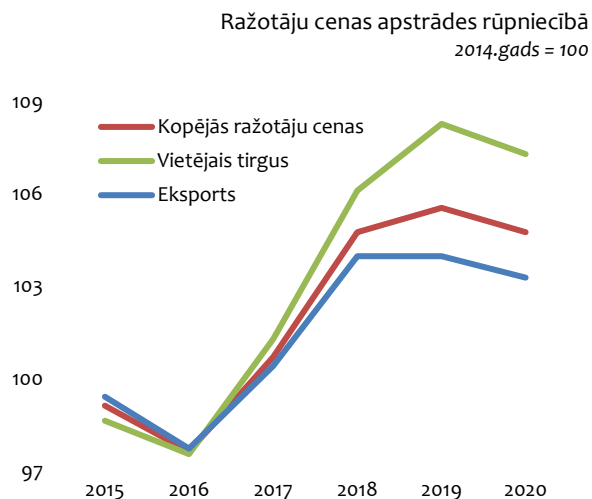
Patēriņa cenas preču un pakalpojumu grupās ieguldījums 12-mēnešu izmaiņās, procentos

Kopumā 2021.gadā vidējā gada inflācija būs augstāka par 2020.gadā vēroto. Turpmākajos mēnešos patēriņa cenas strauji nepieaugs, saglabājoties zemam pieprasījumam saistībā ar pasākumiem vīrusa izplatības ierobežošanai. Pandēmijai atkāpjoties, patēriņa cenas stabilizēsies. Vienlaikus to joprojām noteiks pasaules cenu svārstības.

Ražotāju cenas 2020.gadā samazinājās, ražotāju cenām apstrādes rūpniecībā 2020.gadā bija vērojams neliels kritums.

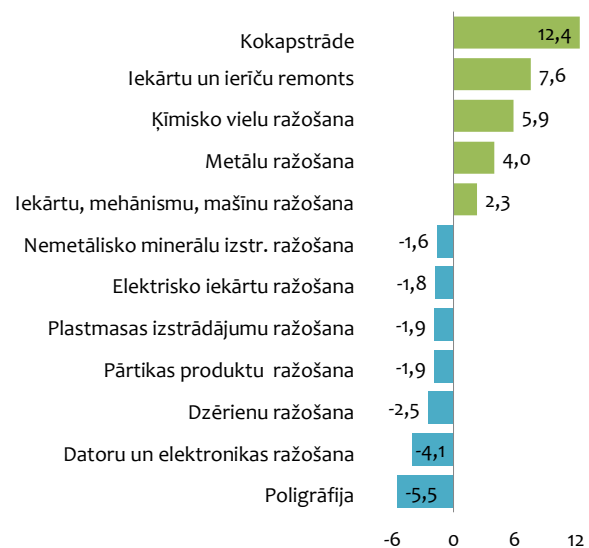

2020.gadā ražotāju cenas apstrādes rūpniecībā samazinājās par 0,8%. Ražotāju cenu apstrādes rūpniecībā kritums bija līdzīgs gan vietējā tirgū realizētajai produkcijai, gan eksportētajai produkcijai. Ietekmīgākais cenu kritums bija kokapstrādē, bet palielinošā ietekme – iekārtu un ierīču remontam un pārtikas produktu ražošanai.

2021.gada sākumā vērojams ražotāju cenu kāpums apstrādes rūpniecībā. 2021.gada janvārī-februārī ražotāju cenas apstrādes rūpniecībā pieauga par 2,1%, salīdzinot ar 2020.gada decembri.

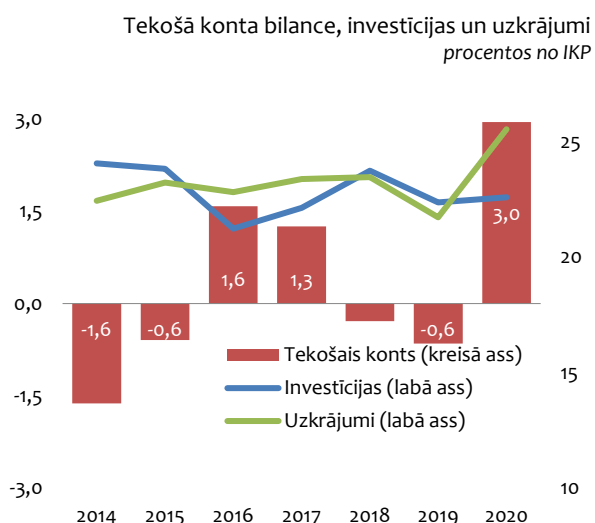
2021.gadā apstrādes rūpniecības ražotāju cenas pieaugs straujāk kā 2020.gadā. Ražotāju cenu līmeni lielā mērā ietekmē eksportētās produkcijas ražotāju cenu svārstības, ko pamatā nosaka pasaules izejvielu cenu dinamika. Būtiska ietekme uz ražotāju cenām būs arī izejvielu piedāvājuma un pieprasījuma svārstībām saistībā ar Covid-19 pandēmiju. Jāatzīmē, ka pasaules enerģijas un izejvielu cenām janvārī-februārī bija vērojams straujš kāpums. Vienlaikus vietējā tirgū realizētajai produkcijai ražotāju cenu dinamiku turpinās ietekmēt izaugsmes tempi.

Ražotāju cenu straujākās izmaiņas apstrādes rūpniecības nozarēs 2021.gada februārī pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu, procentos

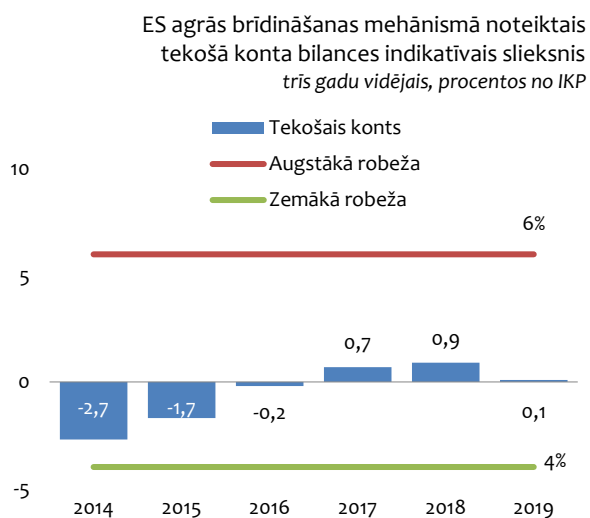

MAKSĀJUMU BILANCE

Latvija ir jūtīga pret ārējās vides satricinājumiem, kas atspoguļojas maksājumu bilances tekošā konta stāvoklī. Periodā no 2017.-2019. gadam tekošā konta ikgadējās svārstības bija mērenas un tā bilance bija pozitīva – vidēji 0,1% līmenī no IKP, liecinot, ka kopš globālās finanšu krīzes Latvijas ekonomika ir kļuvusi ievērojami noturīgāka. Tekošā konta stāvokli 2020.gadā noteica Covid-19 pandēmijas radītais šoks, kas dažādi ietekmējot pārrobežu preču, pakalpojumu un ienākumu plūsmas, atspoguļojas tekošā konta pārpalikumā – 3% no IKP līmenī.

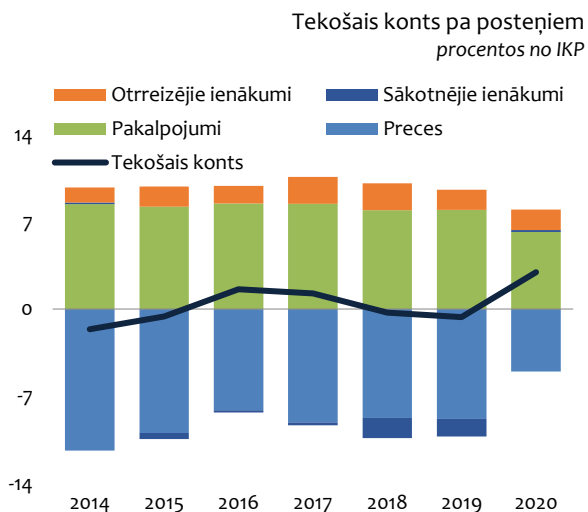

Maksājumu bilances tekošais konts nepārsniedz ES brīdināšanas mehānismā noteiktos indikatīvos sliekšņus un ir vērtējams kā ilgtspējīgs.

Pēdējos gados ir vērojama ārējā tirdzniecības plūsmu vājināšanās. To galvenokārt ietekmēja ārējās vides nenoteiktība un ārējā pieprasījuma samazināšanās. Spēcīgu negatīvu ietekmi uz tirdzniecības intensitāti radīja arī pasākumi Covid-19 pandēmijas izplatības ierobežošanai 2020.gadā. Latvijai ir raksturīgs preču ārējās tirdzniecības deficīts, kas periodā no 2017. līdz 2019.gadam bija vidēji

8,9%, tai skaitā 2019.gadā – 8,1% no IKP līmenī. 2020.gadā, salīdzinot ar 2019.gadu, preču eksporta vērtība faktiskajās cenās pieauga par 4,3%, kamēr importa vērtība samazinājās par 4,2% un tirdzniecības deficīts sasniedza 5% no IKP līmenī.

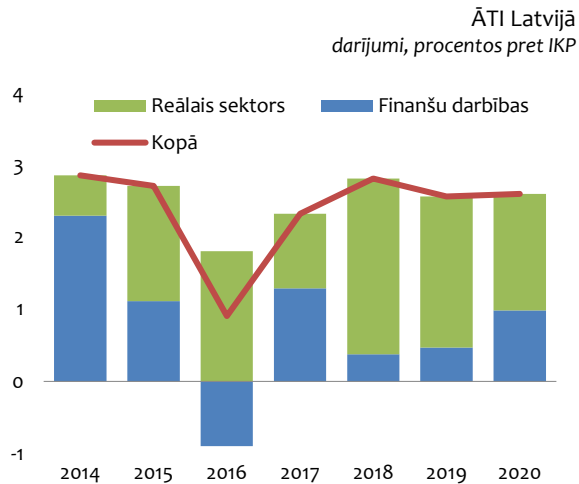
Pakalpojumu pārrobežu tirdzniecību ar Covid-19 saistītais šoks ietekmē spēcīgāk nekā preču tirdzniecību. Pakalpojumu bilance ir pozitīva, periodā no 2017. līdz 2019.gadam vidēji 8,1% no IKP līmenī un gandrīz pilnībā nosedza ārējās tirdzniecības deficītu. 2020.gadā pakalpojumu dinamika un bilance būtiski saruka. Pakalpojumu eksports un imports faktiskajās cenās, attiecīgi par 21,2% un 18,2%, bija mazāks nekā pirms gada un pakalpojumu bilances pārpalikums samazinājās, sasniedzot 6,2% no IKP (2019.gadā -8%). Pakalpojumu pārrobežu plūsmu samazināšanos lielā mērā ietekmēja pārvietošanās ierobežojumi un iedzīvotāju piesardzība pret atpūtas un darījumu braucieniem, kas noteica braucienus, kā arī gaisa un autotransporta pakalpojumu vērtības kritumu.

Ienākumu un kapitāla konta izmaiņas galvenokārt ir saistītas ar ES fondu līdzekļu apgušanas aktivitātēm. Kapitāla konta bilances pārpalikums 2017.-2019. gados bija vidēji 1,4% no IKP. 2020.gadā – 1,7% no IKP.

Finanšu konta bilances stāvokli pēdējos gados galvenokārt ietekmēja finanšu sektora stabilizācijas pasākumi, valsts sektora parādu restrukturizācija, Latvijas Bankas pasākumi paplašinātās aktīvu iegādes programmas ietvaros. Finanšu konta svārstības ietekmēja arī nerezidentu noguldījumu samazinājums Latvijas kredītiestādēs. 2020.gadā finanšu konta aktīvi pieauga lielākā mērā nekā saistības un finanšu konta bilance (ar rezerves aktīviem) bija 6,7% no IKP līmenī. Maksājumu bilances kontu stāvokli tuvākajā nākotnē lielā mērā noteiks COVID-19 pandēmijas izplatīšanās un tā apkarošanai noteikto ierobežojumu apjoms un ilgums.

ĀRVALSTU TIEŠĀS INVESTĪCIJAS

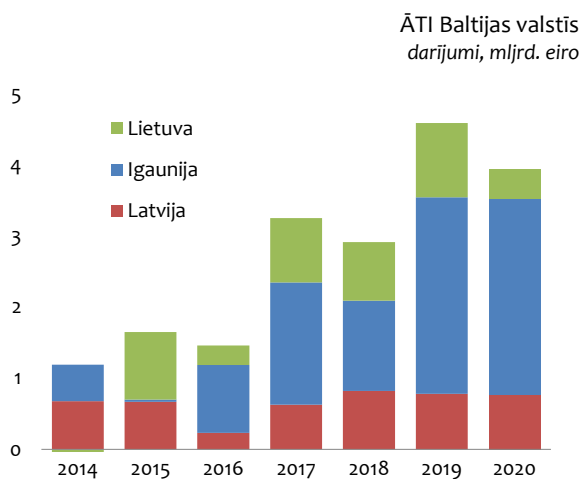
Ārvalstu tiešo investīciju (ĀTI) plūsmu intensitāte Latvijā ir mērena. Nestabilitāte pasaules ekonomikā, kā arī Covid-19 pandēmijas izplatīšanas ierobežojumi ir nozīmīgs šķērslis investīciju pārrobežu plūsmām.

Baltijas valstīs kopumā tiešo investīciju pārrobežu plūsmas 2020.gadā bija mērenākas nekā pirms gada.

Piesaistīto ĀTI plūsmas Baltijas valstīs no 2017. līdz 2019.gadam vidēji sasniedza gandrīz 3% no IKP līmeni, kur lielākā daļa no ĀTI plūsmām bija Igaunijas ekonomikā.

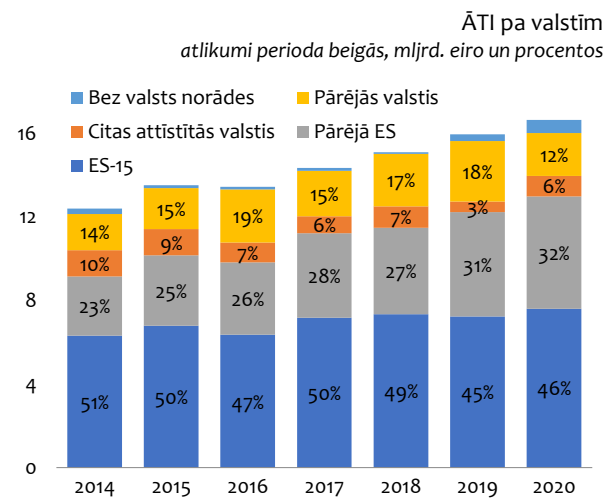
2020.gadā Baltijas valstīs kopumā piesaistītās ĀTI neto plūsmas bija gandrīz 4 miljardi eiro. **Latvija piesaistīja 19% no tām**, Igaunija – 70% un Lietuva – 11 procentus.

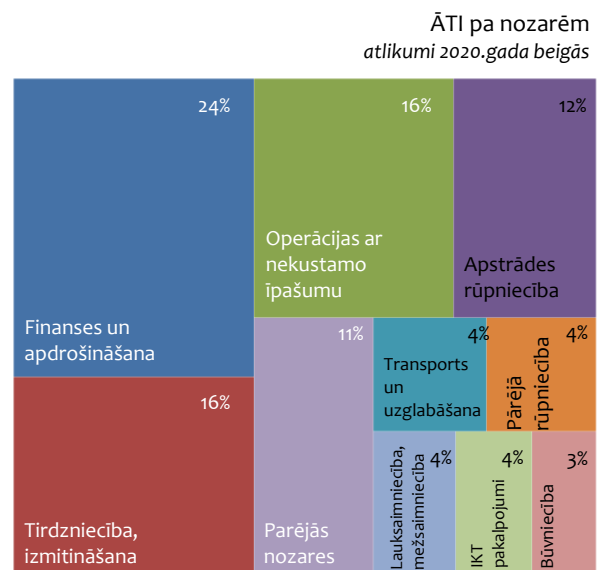
Piesaistīto ĀTI plūsmu intensitāte ir lielāka nekā pirms gada. 2020.gadā ĀTI darījumu apjoms sasniedza 763 milj. eiro. Lielākoties tie bija nerezidentu ieguldījumi Latvijā reģistrēto uzņēmumu pašu kapitālā, palielinoties saistībām pret tiešajiem investoriem par 440 milj. eiro, kamēr reinvestētās peļņas plūsmas bija mērenākas nekā gadu iepriekš. Kopumā jāatzīmē, ka 2020. gadā piesaistīto ĀTI

neto plūsmas bija tikai par 4,7% mazākā apjomā nekā 2019.gadā un veidoja 2,6% no IKP.

Uzkrātās ĀTI Latvijas ekonomikā 2020.gada beigās sasniedza 16,7 mljrd. eiro (gandrīz 57% no IKP). Gada laikā tās pieauga par 4,7%. Lielākā ieguldītājvalsts Latvijas ekonomikā ir Zviedrija. Tās uzņēmēju investīcijas 2020.gada beigās veidoja 16,4% no kopējām uzkrātajām ĀTI. Pārsvārā tās ir investīcijas finanšu starpniecībā. Lieli ir arī Igaunijas, Krievijas, Lietuvas, Kipras, Vācijas, Nīderlandes un Luksemburgas uzņēmēju ieguldījumi. Šo valstu investīcijas Latvijas ekonomikā 2020.gada beigās veidoja 70,8% no kopējām uzkrātām ĀTI Latvijā.

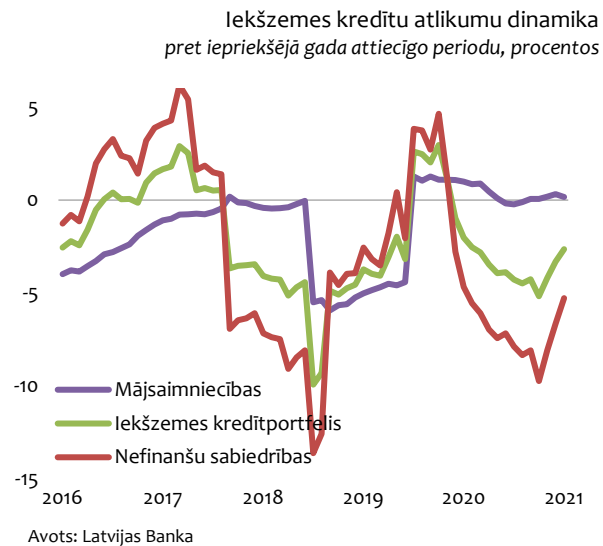

Nozaru struktūrā lielākās uzkrātās ĀTI ir ieguldījumiem finanšu starpniecībā (24,2% no visām ĀTI), tirdzniecībā (16,3%), darījumos ar nekustamo īpašumu (16,1%) un apstrādes rūpniecībā (11,5%).

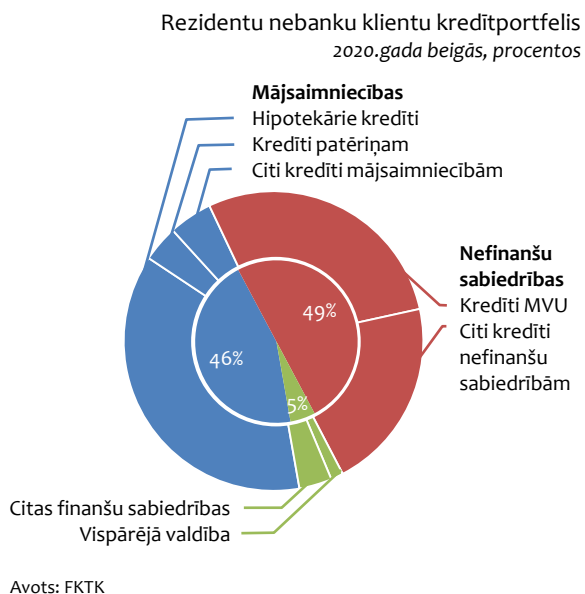

MONETĀRIE RĀDĪTĀJI

Neskatoties uz Covid-19 ietekmi un ar to saistīto nenoteiktību, finanšu sektors saglabā stabilitāti. Noguldījumu apjomi 2020.gadā pieauga, savukārt kredītešanā situācija bija bez ievērojamām izmaiņām un kopējais kredītportfelis joprojām ir negatīvs.

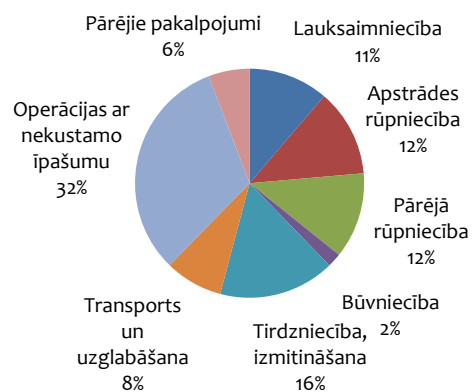
Iekšzemes kredītportfelis 2020.gada decembrī gada laikā saruka par 2,7%. Straujāk saruka nefinanšu sabiedrību kredītportfelis – par 6,7%. Mājsaimniecību kredītešanā situācija nedaudz uzlabojās un mājsaimniecību kredītportfelis pieauga par 0,3% (Latvijas Bankas dati).

Kredītu sadalījums pa nozarēm nav būtiski mainījies – 2020.gada decembra beigās visvairāk kredītu bija izsniegti operācijās ar nekustamo īpašumu (32% no kopējiem izsniegtajiem kredītiem), tirdzniecībā un izmitināšanā (16%) un apstrādes rūpniecībā (12%) un pārējā rūpniecībā (12%).

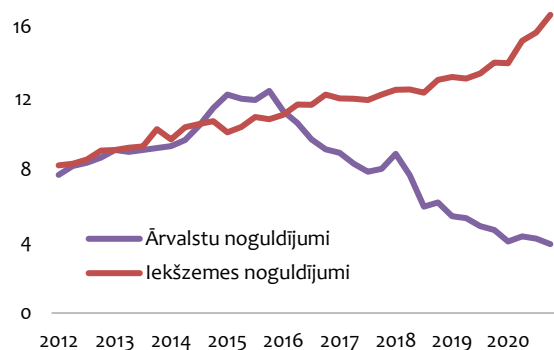
Nefinanšu sabiedrībām eiro izsniegto kredītu procentu likmes (atlikumiem) kopš 2016.gada ir samērā stabilas un kopš 2019.gada nedaudz pieaug. 2020.gada decembrī ilgtermiņa kredītiem tās bija 2,51%, savukārt īstermiņa – tās nedaudz saruka un bija 3,09%. Mājsaimniecībām mājokļa iegādei izsniegto ilgtermiņa kredītiem procentu likmju svārstības ir minimālas un decembrī bija 2,29%. Īstermiņu kredītu procentu likmes turpina sarukt un decembrī bija 2,82% (2020.gada decembrī – 3,12%).

Iekšzemes nefinanšu sabiedrību kredītportfelis pa nozarēm 2020.gada beigās, procentos

2020.gada beigās noguldījumu apjomi pieauga līdz 20,5 miljardiem eiro, kas ir par 10,1% vairāk nekā pirms gada. Tas ir augstākais pieauguma rādītājs kopš 2015.gada vidus un var tikt saistīts ar iedzīvotāju vēlmi veidot uzkrājumus Covid-19 krīzes ietekmē. Ārvalstu noguldījumu apjomi bija par 17,2% mazāki nekā pirms gada un veidoja nedaudz mazāk par 1/5 daļu no visiem noguldījumiem (salīdzinājumam 2015.gada jūnija beigās – 53% no visiem noguldījumiem). Iekšzemes noguldījumi šajā periodā pieauga par 19,1%. Bankām, kas strādā ar nerezidentu noguldījumiem, tiek izvirzītas augstākas prasības pret likviditāti un kapitāla pietiekamību.

Iekšzemes un ārvalstu noguldījumi bankās miljardi eiro

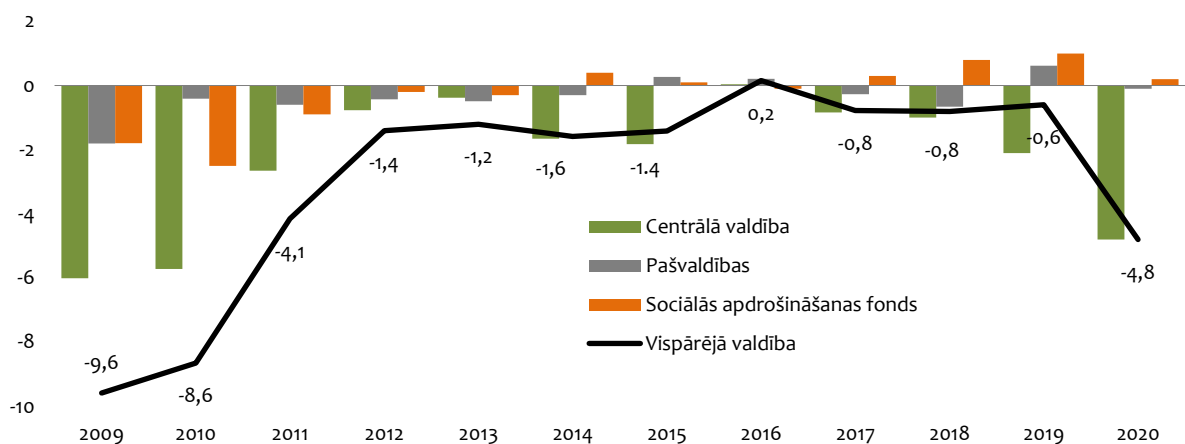
KOPBUDŽETS UN VALSTS PARĀDS

Kopš 2011.gada, kad Latvija atgriezās pie izaugsmes, ir sasniegti būtiski uzlabojumi fiskālajā pozīcijā. Vispārējās valdības budžeta deficīts atbilstoši Eiropas kontu sistēmai ir samazināts no 9,6% no IKP 2009.gadā līdz 1,4% no IKP 2015.gadā. 2016.gadā pirmo reizi kopš 1998.gada budžetā bija pārpalikums 0,2% no IKP, bet 2017.-2019.gados budžetā bija neliels deficīts, nepārsniedzot 1% no IKP. Saeima 2020.gada budžetu apstiprināja ar deficītu 0,3% apmērā no IKP. Tomēr, Covid-19 pandēmijas ietekmē 2020.gadā budžeta deficīts pieauga līdz 4,8% no IKP.

Vispārējās valdības budžets

	2016	2017	2018	2019	2020
Ieņēmumi, mljrd. eiro	9,5	10,2	11,2	11,5	11,4
% pret IKP	37,5	37,9	38,6	37,8	38,8
Izdevumi, mljrd. eiro	9,5	10,4	11,5	11,7	12,8
% pret IKP	37,4	38,7	39,4	38,4	43,6
Bilance, mljrd. eiro	0,04	-0,21	-0,23	-0,17	1,41
% pret IKP	0,2	-0,8	-0,8	-0,6	-4,8

Vispārējās valdības sektora budžeta bilance sadalījumā pa apakšsektoriem procentos no IKP

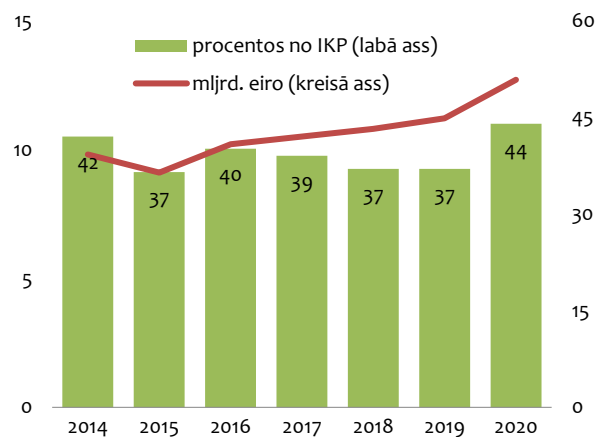

Vispārējās valdības parāda līmenis Latvijā ir viens no zemākajiem ES. Līdz 2007.gadam tas palielinājās mēreni. Sākot ar 2008.gadu, lai finansētu valsts finansiālās saistības, vispārējās valdības parāds pieauga straujāk un 2010.gada beigās sasniedza 8,6 mljrd. eiro jeb 47,9% no IKP. Kopš 2011.gada beigām vispārējās valdības parādam ir tendence samazināties. 2019.gadā tas bija 11,2 mljrd. eiro jeb 37,0% no IKP.

COVID-19 pandēmijas ietekmē valsts parāda apjoms 2020.gadā pieauga līdz 43,5% no IKP

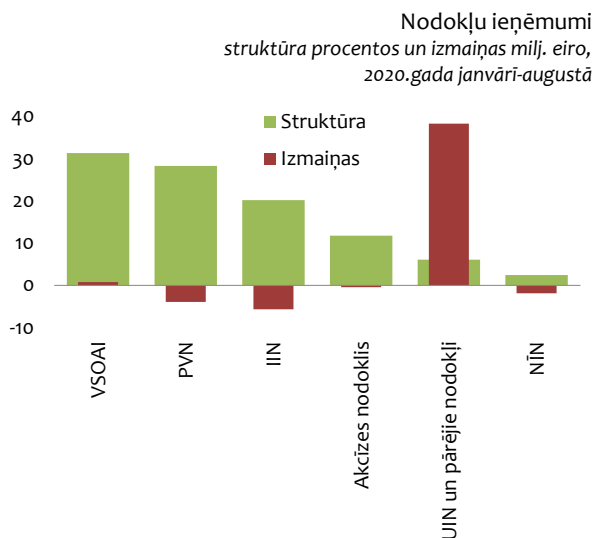
Veicot savlaicīgus aizņemšanās pasākumus atbilstoši vidējā termiņa stratēģijai, kā arī turpinot īstenot ilgtspējīgu fiskālo politiku, ar likmju un termiņu ziņā labvēlīgiem nosacījumiem ir iespējams pārfinansēt pašreiz uzņemtās centrālās valdības parāda saistības, kā arī ilgtermiņā panākt vispārējās valdības parāda līmeņa samazināšanos un stabilizēšanos ilgtspējīgā līmenī, pārliecinoši ievērojot Māstrihtas līgumā noteikto vispārējās valdības parāda apjoma kritēriju.

Vispārējās valdības konsolidētais bruto parāds pēc nominālvērtības gada beigās

BUDŽETA IEŅĒMUMI UN IZDEVUMI

Kopš 2011.gada pieaug valsts konsolidētā budžeta ieņēmumi. 2020.gada sākumā, turpinoties iepriekšējo gadu tendencēm, budžeta ieņēmumi turpināja pieaugt, tomēr ar ārkārtējās situācijas izsludināšanu valstī, Covid-19 krīzes rezultātā, ieņēmumi sāka sarukt, maijā un jūnijā sasniedzot visstraujāko samazinājumu gada laikā – attiecīgi par 17,4% un 24,3%. Kopumā 2020.gadā budžeta ieņēmumi samazinājās par 0,8 procentiem.

2020.gadā nodokļu ieņēmumi gandrīz visās nodokļu grupās samazinājās. Ieņēmumi no iedzīvotāju ienākuma nodokļa samazinājās par 5,7%, savukārt no valsts sociālās apdrošināšanas iemaksām pieauga par 0,7 procentiem.

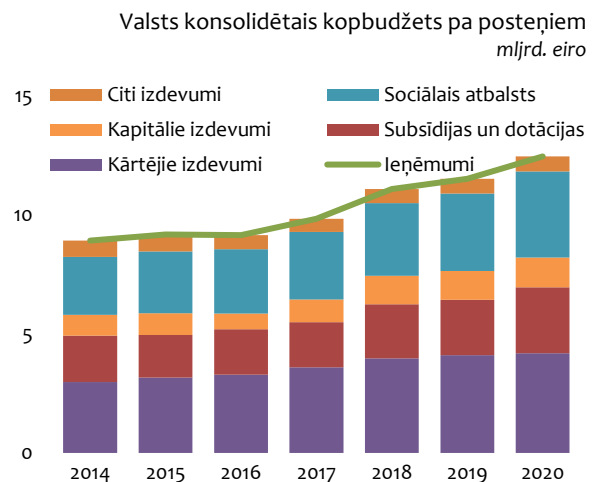
Valsts konsolidētais kopbudžets

	mljrd. eiro			izmaiņas
	2018	2019	2020	2020
Ieņēmumi, tai skaitā:	10,9	11,4	11,3	-0,8
Nodokļu ieņēmumi, tai skaitā:	8,7	9,1	9,0	-0,6
Sociālās apdrošināšanas iemaksas	2,5	2,8	2,8	0,7
Pievienotās vērtības nodoklis	2,5	2,6	2,5	-3,9
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	1,7	1,9	1,8	-5,7
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	0,3	0,0	0,2	363,3
Akcīzes nodoklis	1,0	1,1	1,1	-0,4
NĪN	0,2	0,2	0,2	-1,9
Pārējie nodokļi	0,4	0,3	0,3	-3,5
Citi ieņēmumi	2,2	2,3	2,3	-1,4
Izdevumi	11,1	11,5	12,5	8,2

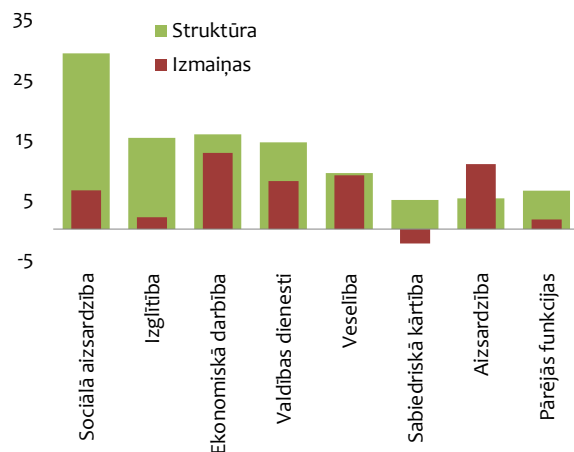
2020.gadā samazinājās arī patēriņa nodokļu ieņēmumi. Ieņēmumi no pievienotās vērtības un akcīzes nodokļiem saruka attiecīgi par 3,9% un 0,4%. Savukārt, resursu nodokļu grupā, par 12,4% pieauga ieņēmumi no dabas resursa nodokļa.

2020.gadā strauji pieauga kapitāla nodokļa ieņēmumi, ko noteica straujais uzņēmuma ienākumu nodokļa ieņēmumu pieaugums – par 363,3%, kas saistīts ar 2019.gada nodokļu reformas ietvaros veiktajām izmaiņām šī nodokļa maksāšanas kārtībā.

Valsts konsolidētā budžeta izdevumi 2020.gadā veidoja 12,5 mljrd. eiro un pieauga par 8,2%. Straujāk pieauga subsīdijas un dotācijas – par 19,1%, savukārt, lēnāk kārtējie un kapitālie izdevumi, attiecīgi par 1,8% un 3,6 procentiem.

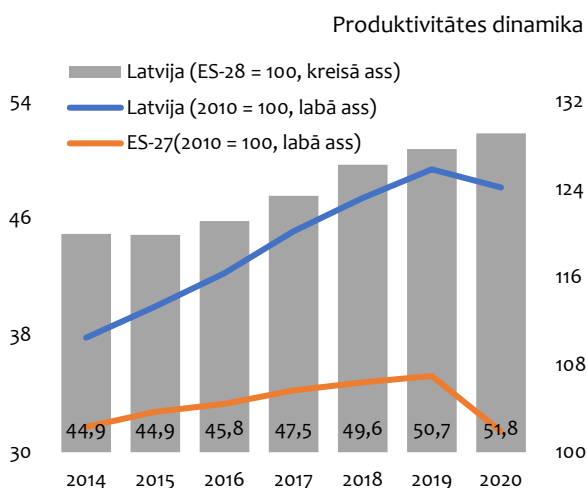
Analizējot budžeta izdevumus pēc funkcionālajām kategorijām, jāsecina, ka 2020.gadā straujāk izdevumi pieauga ekonomiskai darbībai un aizsardzībai, bet samazinājās sabiedriskajai kārtībai un drošībai.

Valsts konsolidētais kopbudžeta izdevumi pa funkcijām
struktūra un izmaiņas 2020.gada janvāri-augustā, procentos

PRODUKTIVITĀTE UN KONKURĒTSPEĀJA

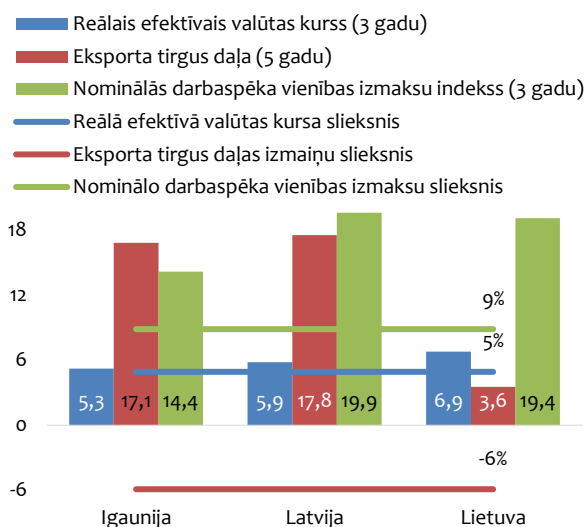
Covid-19 pandēmija negatīvi ietekmē produktivitāti.

COVID-19 pandēmijas ierobežošanas pasākumu ietekmē 2020.gadā produktivitāte bija par 1,3% zemākā līmenī nekā pirms gada (vidēji ES – par 4,7%) un IKP uz vienu nodarbināto Latvijas tautsaimniecībā kopumā sasniedza 51,8% (gandrīz 70% pēc PPS) no vidējā ES līmeņa. Kopumā pēdējos desmit gados (kopš 2010.gada) produktivitāte auga vidēji par 2,2% gadā, gandrīz 3,5 reizes straujāk nekā vidēji ES. Produktivitātes plaisa kopš 2010.gada ir samazinājusies par gandrīz 14 procentpunktiem.

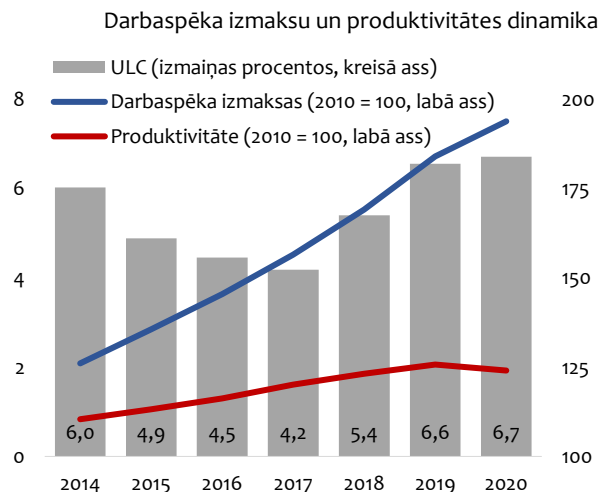

Pēdējos gados nominālā ULC spēcīgs pieaugums bija vērojams visās Baltijas valstīs. 2020.gadā, salīdzinot ar 2017.gadu, nominālais ULC Latvijā pieauga par 19,9%, Igaunijā – par 14,4% un Lietuvā – par 19,7%, kas ir daudz straujāk nekā vidēji ES (8,3%) un šim rādītājam ir pārsniegts ES brīdināšanas mehānisma (MIP) noteiktais sliekšnis (9%).

Konkurences rādītāju izmaiņas procentos

Darbaspēka izmaksas turpina pieaugt. Ekonomisko aktivitāšu samazināšanās ietekmēja arī darbaspēka izmaksu dinamiku, kas 2020.gadā pieauga lēnāk nekā pirms gada – par 5,3% (2019.gadā – par 8,8%). Neskatoties uz mērenāku darbaspēka izmaksu dinamiku, tas nekompensēja produktivitātes samazinājumu, kā rezultātā darbaspēka vienības izmaksas (ULC) palielinājās par 6,7%. Šādas tendences palielina Latvijas uzņēmēju konkurētspējas mazināšanās riskus.

Reālais efektīvais valūtas kurss (REER) pieaug. Uz patēriņa cenu indeksa (PCI) balstīts REER pret 42 tirdzniecības partnervalstīm pēdējos trīs gados (2017.-2020.gadā) pieauga par 5,9%, kas ir lielāks par MIP noteikto sliekšni.

Neskatoties uz izmaksu konkurētspējas rādītāju negatīvo tendenci, Latvijas eksporta tirgus daļas ilgtermiņa dinamika uzlabojas. Vidēji piecos pēdējos gados (2016.-2020.gadi) Latvijas eksporta daļa pasaules tirgos pieauga par 17,8%, ko lielā mērā ietekmēja 2020.gada pozitīvās izmaiņas. Lai arī 2019.gadā Latvijas pakalpojumu eksporta tirgus daļa pasaules tirgos samazinājās par 1,27%, tomēr 2020.gadā tā pieauga par 9,87%, ko noteica preču eksporta tirgus daļas būtisks kāpums (par 14,9%). Arī Igaunijā un Lietuvā preču un pakalpojumu eksporta tirgus daļā 2020.gadā būtiski palielinājās – attiecīgi par 5,32% un 9,15%.

Produktivitātes palielināšana ir galvenais konkurētspējas noteicošais faktors. Lai arī Latvijas eksporta daļa pasaules tirgos 2020.gadā pieauga, tomēr konkurētspējas mazināšanās riski joprojām ir ļoti augsti. Tuvākajā nākotnē produktivitātes un darbaspēka izmaksu dinamiku lielā mērā noteiks Covid-19 pandēmijas apkārošanas un ekonomisko aktivitāšu veicināšanas pasākumi.

BRĪDINĀŠANAS MEHĀNISMS

Atbilstoši 2011.gadā pieņemtajiem ekonomiskās un fiskālās politikas uzraudzības noteikumiem ES līdzās pārmērīgā budžeta deficīta procedūrai tika izveidota arī makroekonomiskās nesabalansētības procedūra, kuras mērķis ir savlaicīgi identificēt (ar brīdināšanas mehānisma rādītāju saraksta palīdzību) un koriģēt makroekonomiskās nesabalansētības.

2021. gada Brīdināšanas mehānisma ziņojumā Latvija nav atzīmēta to 12 ES dalībvalstu vidū, kurām tika konstatētas makroekonomiskās nesabalansētības un par kurām ir nepieciešama padziļinātā izpētē. Atšķirībā no iepriekšējiem ziņojumiem, analīze balstījās uz gada datiem līdz 2019. gadam un īstermiņa datiem par 2020. gadu un prognozēm. Rādītāju sarakstā (skat. tabulu) Latvijai ir 2 rādītāji, kas pārsniedz noteiktos sliekšņus. Neto

starptautisko ieguldījumu pozīcijas rādītājs pārsniedza sliekšni, lai gan turpināja uzlaboties. Arī nominālās darbaspēka vienības izmaksu indekss, līdzīgi kā vēl 7 ES dalībvalstīm, pārsniedza sliekšni, jo turpināja palielināties darba samaksa (Latvijā pamatā privātajā sektorā netirgojamās nozarēs). Tomēr tiek prognozēts, ka Covid-19 krīzes ietekmē algu pieaugums vairs nebūs tik straujš. Mājokļu cenu pieaugums 2019. gadā joprojām bija augsts, nedaudz zem sliekšņa, taču sagaidāms, ka Covid-19 krīzes rezultātā tas palēnināsies. Banku sektors krīzē nonāca finansiāli stabilā stāvoklī, kur gan kapitāla, gan likviditātes rādītāji pārsniedza ES vidējo līmeni. Sagaidāms, ka beidzoties valdības atbalsta pasākumiem, neatmaksājamo aizdevumu apjoms palielināsies, kas Latvijai līdz šim ir bijis salīdzinoši zems.

Makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras rādītāju saraksts Latvijai

	Robežvērtības	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ārējā nelīdzsvarotība un konkurētspēja							
Tekošā konta bilance (% no IKP, 3 gadu vidējais rādītājs)	-4%/6%	-2,7	-1,7	-0,2	0,7	0,9	0,1
Neto starptautisko ieguldījumu pozīcija (% no IKP)	-35%	-65,5	-61,7	-55,8	-53,1	-46,5	-41,7
Reālais efektīvais valūtas kurss – 42 tirdzniecības partneri, SPCI deflators (% izmaiņas 3 gadu laikā)	±5%* & ±11%	0,4	2,5	4,8	1,7	5,1	3,8
Eksporta tirgus daļa – % no pasaules eksporta (% izmaiņas 5 gadu laikā)	-6%	11,5	13,1	9,2	7,4	8,5	3,6
Nominālās darbaspēka vienības izmaksu indekss (% izmaiņas 3 gadu laikā)	9%* & 12%	17,0	17,3	16,2	14,2	14,7	17,0
Iekšējās nesabalansētības							
Mājokļu cenu deflācija (% izmaiņas gadā)	6%	4,6	-2,8	6,3	5,6	6,4	5,8
Privātā sektora kredītplūsmas (izteikta % no IKP, konsolidēta)	14%	-4,6	-0,8	2,5	2,7	-0,2	1,5
Privātā sektora parāds (izteikts % no IKP, konsolidēts)	133%	82,3	78,4	78,4	75,7	69,8	67,2
Vispārējās valdības parāds (izteikts % no IKP)	60%	41,6	37,1	40,4	39,0	37,1	36,9
Bezdarba līmenis (3 gadu vidējais rādītājs)	10%	12,6	10,9	10,1	9,4	8,6	7,5
Finanšu sektora saistības kopā (% izmaiņas gadā)	16,5%	10,9	13,3	4,7	6,2	-3,5	4,6
Jauni nodarbinātības rādītāji							
Ekonomiski aktīva darbaspēka līmenis – % no visiem iedzīvotājiem, kuru vecums ir no 15 līdz 64 gadiem (% izmaiņas 3 gadu laikā)	-0,2 procentpunkti	1,8	1,3	2,3	2,4	2,0	1,0
Ilgtermiņa bezdarba līmenis – % no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem (% izmaiņas 3 gadu laikā)	0,5 procentpunkti	-4,2	-3,3	-1,7	-1,3	-1,4	-1,6
Jauniešu bezdarba līmenis – % no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem (% izmaiņas 3 gadu laikā)	2 procentpunkti	-11,4	-12,2	-5,9	-2,6	-4,1	-4,9

* – eirozonas valstīm.

Piezīme: izceltie skaitļi pārsniedz agrās brīdināšanas mehānismā noteiktās robežvērtības jeb sliekšņus.

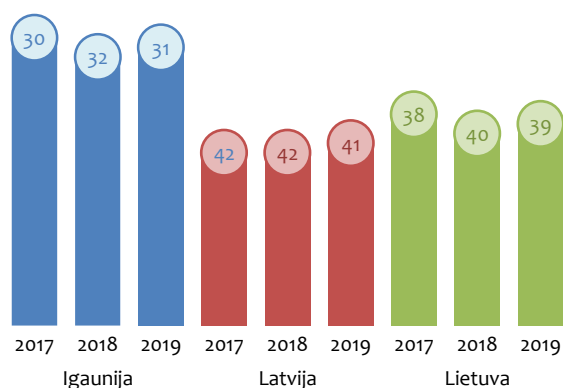
Avots: MIP procedūras rādītāji, Eurostat

2021 | 1

LATVIJA STARPTAUTISKAJOS REITINGOS

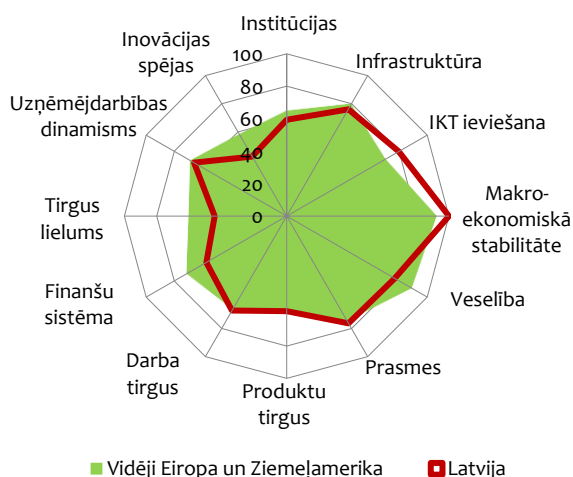
Apvienoto Nāciju Organizācijas, Pasaules Bankas grupas, Pasaules Ekonomikas foruma un citu organizāciju veidotie reitingi raksturo Latviju kā valsti, kas savas konkurētspējas uzlabošanā veic daudz reformu, uzlabojot e-pārvaldi, uzņēmējdarbības vidi, cilvēkresursus, IKT infrastruktūru, u.c. jomas, vienlaicīgi nodrošinot arī brīvu presi un militāri neapdraudot citas pasaules valstis. Pasaules ekonomikas foruma ziņojumā **Globālās konkurētspējas indeksā (GCI 4.0) 2019.gadam** Latvija ierindota 41.vietā starp 141 apsekoto pasaules ekonomiku.

Baltijas valstu vietas Globālās konkurētspējas indeksā 4.0

Avots: World Economic Forum, The Global Competitiveness Report 2019

Latvijas GCI 4.0 2019. gadam sadalījumā pa pilāriem pēc pilāra vērtības skalā no 0 līdz 100

Avots: World Economic Forum, The Global Competitiveness Report 2019

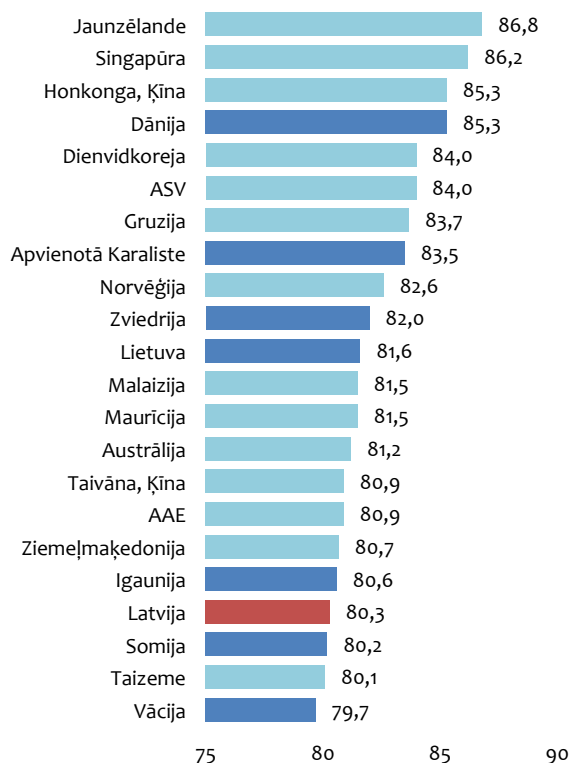
Makroekonomiskās stabilitātes pilārā Latvija līdzīgi kā vēl 33 valstis ir ierindota 1.vietā. IKT ieviešanas pilārā Latvija ir ierindojusies 15.vietā pateicoties labai interneta

infrastruktūrai un lielam interneta lietotāju īpatsvaram. Augstās vietās ir ierindotas arī prasmes – 22.vieta un darba tirgus – 28.vieta. Vidējs snieguma ir pilāriem: uzņēmējdarbības dinamisms – 40.vieta, infrastruktūra – 43.vieta, institūcijas – 47.vieta, produktu tirgus – 47.vieta un inovācijas spējas – 54.vieta. Vissliktākais vērtējums ir pilāriem: veselība – 84.vieta, finanšu sistēma – 85.vieta un tirgus lielums – 95.vieta.

2020.gada GCI izdevums bija veltīts valstu reakcijai uz Covid-19 krīzi. Tā kā informācija iegūšana bijusi problemātiska, tad tika publicēti tikai labāko valstu saraksti ar dažiem rādītājiem, kuros Latvija nav iekļuvusi.

Pasaules Bankas grupas pētījumā *Doing Business 2020*

190 valstu konkurencē Latvija ir ierindota 19.vietā. ES valstu vidū Latvija ir ierindojusies 6.vietā.

Doing Business 2020 pētījuma rezultāti
indekss kopā: vērtējums 0-100

Avots: Doing Business 2020, International Bank for Reconstruction and Development, The World Bank

2021. gada *Doing Business* reitinga izdošana tika atlikta uz nenoteiktu laiku, kamēr tiks veikts datu integritātes audits, jo daudzas valstis bija sniegušas nepatiesu informāciju.

Baltijas valstu vērtējumi pa rādītājiem *Doing Business 2020* reitingā

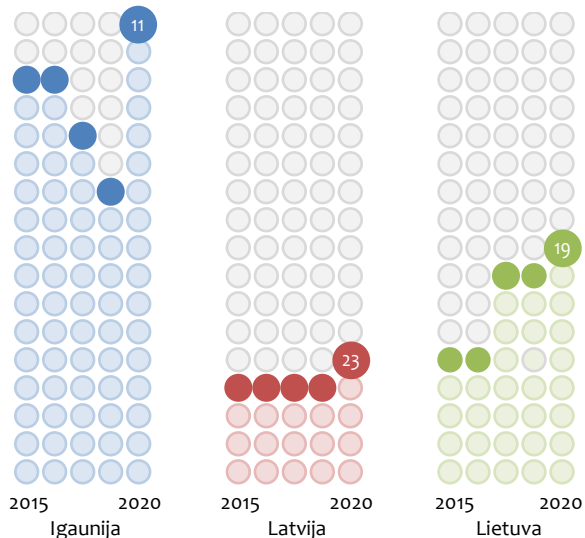
	Latvija		vērtējuma izmaiņas, salīdzinot ar <i>Doing Business 2019</i> *	Lietuva		Igaunija	
	vieta	vērtējums		vieta	vērtējums	vieta	vērtējums
Indekss kopā	19	80,3	0	11	81,6	18	80,6
Uzņēmējdarbības uzsākšana	24	94,1	0	34	93,3	14	95,4
Būvniecības atļaujas	56	73,5	0	10	84,9	19	82,6
Elektroenerģijas pieslēgumi	61	82,3	+0,1	15	92,9	53	83,3
Nekustamā īpašuma reģistrācija	25	82,3	0	4	93,0	6	91,0
Kreditu reģistrs	15	85,0	0	48	70,0	48	70,0
Investoru (mazākuma) tiesību aizsardzība	45	68,0	0	37	70,0	79	58,0
Nodokļu maksāšana	16	89,0	-0,7	18	88,8	12	89,9
Pārrobežu tirdzniecība	28	95,3	0	19	97,8	17	99,9
Līgumsaistību izpilde	15	73,5	0	7	78,8	8	76,1
Uzņēmējdarbības izbeigšana	55	59,6	+0,2	89	46,7	54	60,1

* *Doing Business 2019* rezultāti ir tikuši pārrēķināti pēc *Doing Business 2020* metodoloģijas

Avots: *Doing Business 2020, International Bank for Reconstruction and Development, The World Bank*

Eiropas Komisijas ikgadēji publicētajā Eiropas inovācijas rezultātu pārskatā 2020 (*European Innovation Scoreboard 2020*) Latvija 27 ES valstu vidū ir ierindojusies 23.vietā un piekto gadu pēc kārtas ir iekļauta *mēreno novatoru* valstu grupā. Finanšu un atbalsts, ietekme uz nodarbinātību un inovācijai draudzīga vide ir Latvijas spēcīgākās inovācijas dimensijas. Inovatori, pievilcīgas pētniecības sistēmas un ietekme uz pārdošanas apjomiem ir visvājākās inovācijas dimensijas.

Baltijas valstu vietas Eiropas Inovācijas rezultātu pārskatā

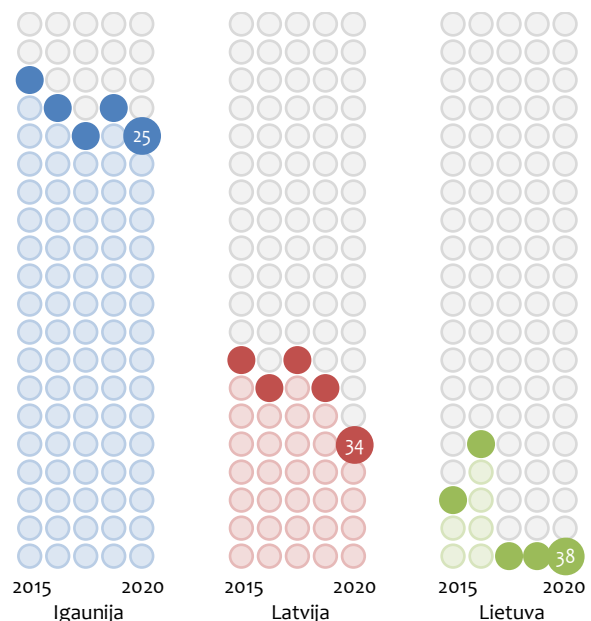

Avots: European Commission, *European Innovation Scoreboard 2020*

Pasaules Inovācijas indeksā 2020 (*Global Innovation Index 2020*) Latvija ir ierindojusies 36.vietā starp 131 apsekoto valsti. Kā Latvijas stiprās puses ir izceltas: skolēnu un skolotāju attiecība vidējās izglītības iestādēs, augstskolā uzņemto vidējo izglītību ieguvušo īpatsvars, vides vadības sistēmu un kvalitātes vadības principu atbilstība

standartiem, kredītu saņemšanas vieglums, sieviešu ar augstāko izglītību īpatsvars, iekšzemes kopprodukta pieaugums uz vienu strādājošo pēc pirktspējas paritātes, IKT pakalpojumu eksporta apjoms, kā arī radošo industriju produktu apjoma pieaugums.

Baltijas valstu vietas Pasaules Inovāciju indeksā

Avots: Cornell University, INSEAD, WIPO, *The Global Innovation Index 2020: Who Will Finance Innovation?*

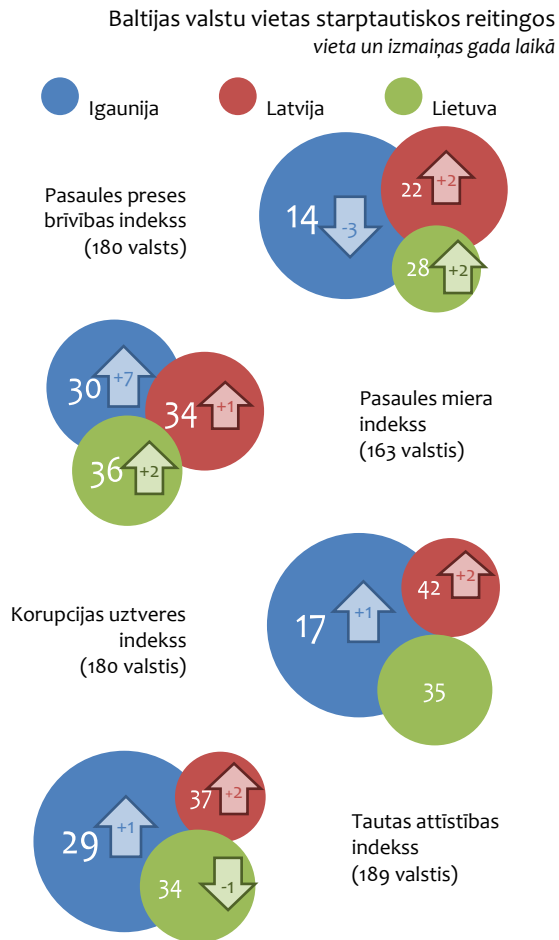
Starptautiskās preses un vārda brīvības organizācijas "Reportieri bez robežām" veidotajā **Pasaules preses brīvības indeksā Latvija 2020.gadā** ieņēma 22.vietu (apsekotas 180 valstis) uzlabojot 2019.gada vietu par 2 pozīcijām.

Ekonomikas un miera institūta veidotajā **Pasaules miera indeksā** Latvija 2020.gadā ieņēma 34.vietu (apsekotas 163

valstis). Salīdzinot ar 2019.gadu Latvija ir uzlabojusi vietu par 1 pozīciju – ir uzlabojies sociālais nodrošinājums un drošība.

Starptautiskās pretkorupcijas organizācijas *Transparency International* veidotajā **Korupcijas uztveres indeksā** Latvija 2020.gadā ieņēma 42.vietu (no apsekotajām 180 valstīm), uzlabojot pozīciju par 2 vietām, salīdzinot ar 2019.gadu.

Apvienoto Nāciju attīstības programmas (*UNDP*) veidotajā **Tautas attīstības indeksā**, Latvija 2020.gadā ieņēma 37.vietu (no apsekotajām 189 valstīm) pakāpjoties par 2 pozīcijām, salīdzinot ar 2019.gada rezultātu.

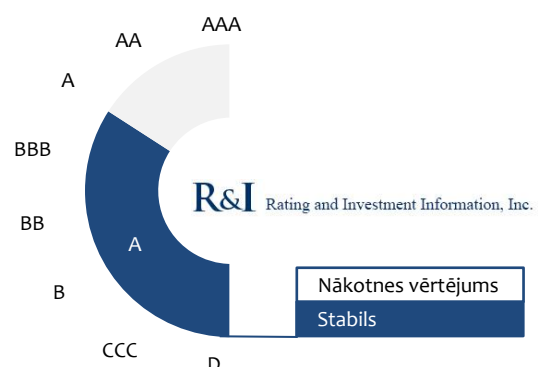
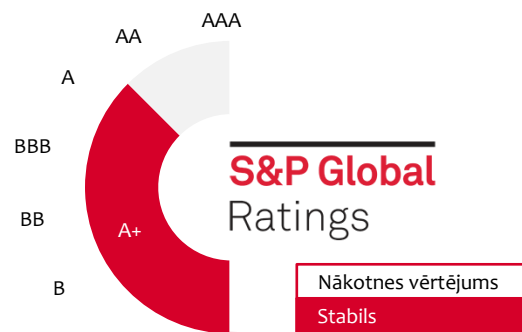
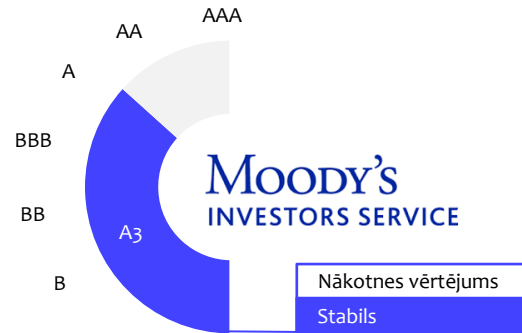

Avots: Reporters Without Borders, 2020 World Press Freedom Index; The Institute for Economics and Peace, Global Peace Index 2020; Transparency International, Corruption Perceptions Index 2020; United Nations Development Programme, Human Development Report 2020.

Starptautiskā reitinga aģentūra *S&P Global Ratings* 2020.gada februārī paaugstināja Latvijas kredītreitingu no „A” līmeņa uz „A+” līmeni, kas ir līdz šim vēsturiski visaugstākais Latvijai noteiktais kredītreitinga līmenis. 2020.gada augustā un 2021.gada februārī šī aģentūra apstiprināja, ka Latvija atbilst „A+” līmenim un stabilam nākotnes vērtējumam. Pārējās reitinga aģentūras 2020.gadā savu vērtējumu par reitingiem nemainīja.

Aģentūras secināja, ka Latvijas ekonomikas pamati Covid-19 krīzes dēļ nav būtiski ietekmēti, tādēļ mazinoties pandēmijas ietekmei, ekonomikas izaugsmes tempi atjaunosies. Pateicoties Eiropas Atveseļošanas un noturības mehānisma pieejamiem līdzekļiem un apjomīgu investīciju projektu īstenošanai, straujāku ekonomikas izaugsmi varētu sagaidīt, sākot ar 2022.gadu.

Latvijas kredītreitings ilgtermiņa saistībām ārvalstu valūtā

Avots: Valsts kase